

Omslag: Sylvia Weve

536 **Tuchtrecht** dat in overwegende mate 'vanzelfsprekende' uitspraken oplevert, is geen efficiënt middel om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen. Als oplossingen noemt mr. Wackie Eysten niet alleen minder mild zijn voor de advocaat maar ook: beperktere toetsing, verkorte motivering en griffierecht.

540 Uit twee recente arresten van het EHRM concludeert Fokke Fernhout dat ook in Nederland **fouten van de deurwaarder** geen gevolgen horen te hebben voor de ontvankelijkheid van partijen in een civiele procedure.

542 Hoe wordt iemand tegenwoordig partner? Het **traject naar het partnerschap** is voor velen een onzeker pad, tot men het zelf is geworden. We gingen op bezoek bij diverse kantoren, want: 'Medewerkers eisen steeds meer duidelijkheid over waaraan ze precies moeten voldoen, en ze willen weten wat hen in de maatschap te wachten staat.'

In de volgende nummers:

- ▶ Kroniek strafprocesrecht
- ▶ Rikken in Rotterdam
- ▶ Retentierecht en golfbaan met handicap
- ▶ De side letter
- ▶ Kroniek arbeidsrecht
- ▶ Regels voor persoonsgericht onderzoek
- ▶ Vrijmaking van vrije beroepen
- ▶ De toekomst van strafvordering

ARTIKELN

- 536** Naar een efficiënter tuchtrecht
P. Wackie Eysten
- 540** Wie draagt de gevolgen van fouten van de deurwaarder?
Fokke Fernhout
- 542** Partner worden anno 2004
Micha Kat

VASTE RUBRIEKEN

524 ACTUALITEITEN

- ▶ Alternatief voor Juridisch Loket van start
- ▶ You don't want to know who my lawyer is, *Joost Beversluis*
- ▶ 'Internationaal recht biedt houvast in wentelende wereld'
- ▶ Parttime werken in de advocatuur
- ▶ Nieuwe richtlijnen voor curatoren
- ▶ Profiel: John Edwards: Ambulance chaser for president
- ▶ Deken Amsterdam nam wel degelijk een 'besluit'
- ▶ Klacht Van der G. tegen Hiddema afgewezen

547 RECHTER SCHRIJFT TERUG

Jan van der Does

548 DE CULTUUR VAN

J.A.IJ. van Giffen
Jan Pieter Nepveu

550 REACTIES EN BRIEVEN

- ▶ 'Vrees voor verduistering'
- ▶ Verlof tot beslag kan niet vaker gebruikt
- ▶ Brokkenpiloten in het vreemdelingenrecht

557 DISCIPLINAIRE BESLISSINGEN

VAN DE ORDE

- 523** ▶ Van de deken: Leg godt
- 552** ▶ Stageverordening 1988
- 552** ▶ Verplicht gebruik puntenlogo
- 553** ▶ Inschrijfformulieren Jaarvergadering
- 554** ▶ Permanente opleiding
- 554** ▶ Personalia

Hoger beroep?

Maak carrière bij Loyens & Loeff: Benelux Law Firm of the Year.

Loyens & Loeff is een juridische dienstverlener met advocaten, belastingadviseurs en notarissen. Onlangs zijn we door Chambers and Partners onderscheiden met de titel Benelux Law Firm of the Year. We zijn op zoek naar nieuwe collega's die hun loopbaan op een hoger plan willen brengen. In de praktijkgroep Ondernemingsrecht hebben we plaats voor startende en ervaren advocaten die aan de slag willen bij onze Amsterdamse of Rotterdamse vestiging. Meer informatie over deze en andere vacatures vind je op www.loyensloeff.com. Stuur een brief met c.v. naar Anne-Marie Dijkhorst, postbus 2888, 3000 CW Rotterdam. Of reageer per e-mail: anne-marie.dijkhorst@loyensloeff.com.

vacatures Ondernemingsrecht

over deze en andere vacatures vind je op www.loyensloeff.com. Stuur een brief met c.v.

naar Anne-Marie Dijkhorst, postbus 2888, 3000 CW Rotterdam.

Of reageer per e-mail: anne-marie.dijkhorst@loyensloeff.com.

Leg godt

Jeroen Brouwer

De speelgoedfabrikant Lego hanteert als slogan 'Play on' – speel verder, een directe verwijzing naar de betekenis achter de afkorting. Lego is samengesteld uit de Deense woorden 'leg godt' die zoveel betekenen als: speel goed. Lego wordt onmiddellijk begrepen, ongeacht leeftijd, nationale grenzen of culturele achtergrond. "Play on" focuses on open play, which can continue without limit or conclusion', zo valt enthousiast te lezen op de site van de Deense fabrikant. In stilte zal de advocaat die peremptoir staat hier wel eens aan denken.

De Raad voor de Rechtspraak heeft aandacht voor de verhoging van het prestatieniveau van de rechtspraak. Op verzoek van de Raad hebben de Nijmeegse hoogleraren Peter Tak en Jan Fiselier de civiele, bestuursrechtelijke en strafrechtpleging in Denemarken en Nederland vergeleken (zie www.jur.kun.nl). De Deense rechtspraak blijkt efficiënter, goedkoper en meer vertrouwenwekkend dan de Nederlandse. De absolute competentie van de alleensprekende rechter is veel ruimer dan in Nederland. Wordt een zaak toch behandeld door een meervoudige of jurykamer, dan levert het Deense lekenelement een wezenlijke besparing van de rechterlijke capaciteit. Het inschakelen van lekenrechters zou in Nederland ernstig moeten worden bestudeerd, aldus één van de auteurs. Kenmerkend is dat door de Denen op zeer grote schaal gebruik wordt gemaakt van buitengerechtelijke afdoening door het bestuur of door commissies. Dit geldt voor geschillen over familierecht, huur en arbeid. Afdoening door de rechter wordt als te kostbaar ervaren.

Minister Donner zal ongetwijfeld met belangstelling nagaan welke Deense bouwsteentjes voor het oprichten van zijn rechtsorde bruikbaar zijn. Overigens lijkt de minister al redelijk tevreden. 'Nederland kent een slagvaardige rechtspraak. Uit internationaal rechtsvergelijkend onderzoek blijkt dat ons land een betrekkelijk kleine rechterlijke organisatie heeft en een rechter die de hem voorliggende zaken relatief snel en doelmatig afdoet,' aldus de minister in een recente brief aan de Tweede Kamer. Europees benchmarken noopt naar mijn mening tot relativeren.

Er bestaat geen Europees volk. 'De voorstelling die Europeanen van Europa hebben, is een –meestal onbewuste – projectie van het idee dat ze van hun eigen samenleving hebben. (...) de Nederlanders blijven Europa dapper beschouwen als net zo geordend en compromisgezind als zijzelf. Alleen al dat leidt tot een eindeloze stroom van conflicten en misverstanden.' Aldus Geert Mak in zijn heerlijke vakantieboek *In Europa, reizen door de 20e eeuw*.

Denemarken en Nederland zijn echt verschillende landen. Tien jaar terug stemde een krappe meerderheid voor het Verdrag van Maastricht. Vier jaar terug stemde een meerderheid tegen deelname aan de euro.

Denemarken kent bovendien een schraler systeem van gefinancierde rechtsbijstand, zowel wat betreft financiële grenzen als bereik. Zo bestaat geen recht op bijstand aan een advocaat voor zaken waar publieke instellingen zelf bijstand voorzien. Legosteentjes worden gefabriceerd met een precisie van 1/2000ste millimeter, maar rechtsbijstand en rechtspleging zijn geen Lego. Dat laat het leveren van maatwerk onverlet.

In het debat over de herbezinning van het burgerlijk procesrecht hebt u in symposia uw mening gegeven en voorstellen gedaan. Samengevat hebt u aangegeven sterk te hechten aan autonomie van partijen. Deze autonomie is nodig om op effectieve wijze geschillen te laten beslechten door de rechter. Geen summere maar juist aangeklede tussenvonnissen, zodat partijen zich gericht op een comparitie kunnen voorbereiden. U hebt zeer wel oog voor de voorfase van de procedure om in daarvoor geëigende zaken een schikking te beproeven. Het bevorderen van rechtseenheid en rechtsontwikkeling is niet het primaire belang van uw cliënt. Het beslechten van het geschil en behoefte aan rechtszekerheid wel. Het systeem van hoger beroep wordt kwalitatief en kwantitatief als goed gewaardeerd. Concreet en constructief hebt u vanuit de praktijk steentjes bijgedragen.

Evenzo concreet en constructief lijkt het *Programmaplan civiele sectoren* van de Raad voor de Rechtspraak. Een meerjarig programma met als doel het moderniseren van de civiele sectoren. Het programma bevat voorstellen om de werklust op te vangen, doorlooptijden te verkorten, kwaliteit en rechtseenheid te vergroten en doelmatigheid en effectiviteit te verbeteren. Het programma is 'van het veld' zo valt te lezen en wordt gevoed door ieder die werkzaam is in het primaire proces. Ik neem aan dat ook aan advocaten als *repeat players* is gedacht. De langjarige projecten zullen onder meer gaan over de regiefunctie van de rechter, diens kwaliteit, informatietechnologie en *wizards* – deze laatste zijn verantwoorde modellen en tekstblokken voor vonnissen die overigens weer lokaal kunnen en mogen worden aangepast. Kijk, dat is nu net een verschil met Lego.

Play on en leg godt. Speel verder en speel goed.

84e jaargang – 6 augustus 2004 – nr. 11
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv.

De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. drs. G. C. van Daal
mr. Y. van Gemerden
mr. W. Heemskerk
dr. L. Hesselink
mr. P.T.C. van Kampen
mr. P.F.F. Nabben
mr. G.J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Perfors
mr. A.P. Ploeger
mr. E. Unger
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Uitgever

drs. J.W. van der Weele

Eindredactie
Linus Hesselink

Bureauredactie
Charlotte Helmer

Redactionele bijdragen

t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Juridische Vacaturebank
www.jbb.nl

Vormgeving

VILLA Y, Andre Kljies
Unit-1, Dimitry de Bruin

Correctie
Sandra Braakmann

Druk
Drukkerij Groen bv, Leiden

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steekterweg 80 G, 2407 BH Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460, fax 0172-233017
e-mail: dbmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: € 1,97 per mm bij een kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 12: 13 augustus 2004
afl. 13: 27 augustus 2004

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531. Niet-leden betalen € 150 per jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de jaarband € 15. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Reed Business Information Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Reed Business Information bv, afdeling Klantenadministratie, postbus 808, 7000 AV Doetinchem. Tel. 0314-358358, fax 0314-349048, e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl
Losse nummers: € 8,50

Reed Business Information bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen.

Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

ISSN 0165-1331

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Alternatief voor Juridisch Loket van start

Gratis advocatenspreekuur in Amsterdam

Annemarie van Groezen

Met de stelselherziening gesubsidieerde rechtsbijstand wil minister Donner van Justitie de burger een nieuwe, laagdrempelige toegang verschaffen tot juridisch advies: het Juridisch Loket. Medio 2005 moeten alle dertig loketten door het hele land de publieksfunctie van de Bureaus voor Rechtshulp hebben overgenomen. Niet alle bureaus zijn onverdeeld gelukkig met de nieuwe situatie. In Amsterdam is inmiddels al een alternatief ontwikkeld, en van start gegaan: het advocatenspreekuur. Burgers kunnen zich beter daar melden dan aan het Juridisch Loket, vindt initiatiefnemer Benno Friedberg.

Aan drempelloos juridisch advies voor burgers schort het de laatste jaren nogal, vindt Benno Friedberg, vastgoedadvocaat te Amsterdam. En dus besloot hij vorig jaar, op verzoek van het Amsterdamse Bureau voor Rechtshulp, de Stichting Advocatenspreekuur op te richten. Zijn doel: door middel van inloopsprekuren eerstelijns juridische hulp aanbieden en zo de leemte opvullen die door bezuinigingen is ontstaan.

Friedberg: 'De bureaus voor rechtshulp worden langzaam de nek om gedraaid en van de sociale advocatuur is niet veel meer over. De drempel om naar een advocaat te stappen is voor veel mensen te hoog. Ze horen vooral de verhalen over hoge uurtarieven. Als je je als advocaat beschikbaar stelt, bijvoorbeeld door een gratis spreekuur, dan komen ze vanzelf naar je toe.' Hoewel Friedberg naar eigen zeggen 'een echte commerciële advocaat' is, is hij pro-Deowerk en toevoegingszaken nooit uit de weg gegaan. Ook draait hij al dertien jaar spreekuur voor het Bureau voor Rechtshulp Amsterdam. 'Ik werd destijds door een collega enthousiast gemaakt om mee te doen aan die spreekuren en dat bleek heel gezellig te zijn en om heel interessante problematiek te gaan. Heel leerzaam ook.' Hij twijfelde dus geen moment toen hij twee jaar geleden de vraag kreeg of hij het spreekuur in Amsterdam-Noord wilde overnemen. Een tekort aan mankracht als gevolg van

de vele bezuinigingen en veranderingen maakte het voor het bureau onmogelijk om er zelf mee door te gaan.

Friedberg huurde een parttime kracht in en leende die uit aan de nieuwe stichting. Een andere stap was praten met het stadsdeel, want hij wilde graag in het buurthuis blijven waar het spreekuur al die jaren had gedraaid. Hij stelde één voorwaarde: het mocht niet te veel geld kosten, want de stichting betaalde alles uit eigen zak.

'Als je je als advocaat beschikbaar stelt, bijvoorbeeld door een gratis spreekuur, dan komen ze vanzelf naar je toe.'

Friedberg kreeg het voor elkaar en vond nog vijf andere Amsterdamse advocatenkantoren die positief tegenover het initiatief stonden. Op 1 oktober ging het spreekuur van start op de donderdagavond – de koopavond bleek uit ervaring de beste avond – en het was vrij snel een succes. Friedberg: 'Op het anderhalf duren-de spreekuur komen zo'n zes tot tien mensen langs. Van ongeveer een derde wordt de zaak in behandeling genomen, de overigen worden doorverwezen naar andere instanties of hebben genoeg aan een kort advies of alleen een luisterend oor. Soms moet je even voor psycholoog spelen.'

Bovendien blijkt het spreekuur ook commercieel interessant, want de zaken die worden aangenomen, zijn niet alleen toevoegingen. Er zitten ook betalende cliënten bij; er wonen aardig wat huizenbezitters in Amsterdam-Noord en op dit moment vinden er om de een of andere reden veel echtscheidingen plaats.

OP EIGEN ZAK

Hoewel alle betrokkenen bij het advocatenspreekuur tevreden zijn, roept het initiatief toch ook een vraag op: wat is de rol van het spreekuur als straks in Amsterdam het Juridische Loket wordt geopend in het kader van de

stelselherziening gesubsidieerde rechtsbijstand? Voorlopig is het nog niet zover – eerst moeten de kinderziekten uit de loketten in Rotterdam en Breda verdwenen zijn, dan kijkt Justitie verder – maar dan nog denkt Friedberg dat burgers beter af zijn bij het advocatenspreekuur.

'Bij ons krijgen mensen meteen advies van een advocaat. Het Juridisch Loket lijkt vooral een doorverwijsfunctie te hebben, dus moeten mensen alsnog de stap naar een advocatenkantoor zetten.' En waar Justitie nog geen duidelijkheid kan geven over het aantal loketten dat Amsterdam uiteindelijk krijgt, is Friedberg inmiddels al drukdoende met uitbreiding van het advocatenspreekuur naar andere stadsdelen en de randgemeente Diemen.

'Allemaal reageren ze enthousiast. Er moet een netwerk van spreekuren komen en hopelijk kunnen we dat eind van het jaar realiseren.' Hij heeft ook al de toezegging van nog eens tien advocatenkantoren om mee te gaan draaien. 'Allerlei soorten kantoren willen meedoen, behalve de grote glazen kantoren. Die voelen zich er denk ik te goed voor. Maar je wordt er heus niet slechter van. Sterker nog: je leert ervan. Een goede advocaat beschikt naast juridische kennis over voldoende sociale vaardigheden. Nou, die ontwikkel je echt niet als je geen proceservaring opdoet en alleen maar adviezen schrijft.'

Friedberg gelooft voor honderd procent in zijn initiatief. 'En het mooie is: we draaien volledig op eigen zak, dus niemand kan ons iets vertellen. Als over een paar jaar blijkt dat het een blijvend succes is, dan stappen we uiteraard wel naar de overheid om geld te vragen voor de kosten van de parttimer die de administratie en roosters regelt. En hopelijk is het initiatief tegen die tijd ook in andere delen van het land overgenomen.'

Op het ministerie van Justitie kon in deze zomertijd niemand worden gevonden die met verstand van zaken op dit initiatief kon reageren; bij voorlichting van het ministerie was het project overigens niet bekend.

Voor wie geïnteresseerd is in het project: Friedberg levert graag de blauwdruk.

Wie wil er redactielid worden van het Advocatenblad?

Het *Advocatenblad* is hét algemene vakblad voor advocaten, en presenteert juridische analyses, achtergrondbeschouwingen en nieuws over de beroepsgroep en over die rechtsonwikkelingen die voor advocaten van belang zijn. Het blad is het officiële orgaan van de Orde; voor de redactionele pagina's, de niet-Ordepagina's, is een onafhankelijke redactie van zo'n tien advocaten verantwoordelijk.

In de redactie zijn de diverse rechtsgebieden, soorten kantoren en regio's van de balie goed vertegenwoordigd, zij het dat we een advocaat zoeken die (ook) thuis is op bestuursrechtelijk terrein. Gezien de huidige samenstelling hoopt de redactie op een vrouw, die werkt buiten de Randstad, al zijn gemotiveerde mannelijke kandidaten vanzelfsprekend ook welkom.

Afgezien van een maandelijkse middag bent u ongeveer een halve dag per maand kwijt aan het lezen van de stukken en de omgang met auteurs; voor het bijwonen van de redactievergadering is een vacatiegeld beschikbaar.

Wat wij bieden: een stimulerende maandelijks vergadering – een middag in Den Haag –, verbreding van de horizon, uitbreiden van uw redactionele (of schrijf)ervaring en sowieso: afwisseling in uw advocatenbestaan.

(De redactie)

U kunt mailen of schrijven naar redactiesecretaris Linus Hesselink (zie colofon); informatie is in te winnen bij Linus Hesselink (070-441 52 26) en bij advocaat Pieter Nabben (023-553 02 30).

AGENDA

Is Amerikaans recht een oxymoron?

Op 22 september 2004 houdt prof. S.B. Pesser (Northwestern University, VS) een lezing op Universiteit Nyenrode met als titel 'Is Amerikaans recht een oxymoron?' De lezing heeft een specifieke focus op de laatste trends in Amerikaans ondernemingsrecht en de Amerikaanse politiek. Pessers bekleedt een gedeelde leerstoel aan de Northwestern Law School en is auteur van het boek 'Piercing the Corporate Veil'. Hij is expert op het gebied van aandeelhoudersaansprakelijkheid voor ondernemingsschulden. De lezing vangt aan om 14:00 en duurt tot 17:00. De kosten zijn € 150 en er kunnen 3 NOVA-opleidingspunten verdiend worden.

Professor mr. T.J. Dorhout Mees-prijs

Evenals in 2003 kunnen beginnende auteurs met een recent geschrift op het gebied van het verzekeringsrecht – waarbij met name wordt gedacht aan, eventueel nader bewerkte, scripties van studerende of sedert kort afgestudeerde juristen – meedingen naar de Dorhout Mees-prijs. De mede door het Verbond van Verzekeraars in Nederland ter beschikking gestelde prijs bedraagt € 1.500. De omvang van het werkstuk mag niet meer bedragen dan 40 pagina's, getypt met anderhalve regelafstand op A4-formaat. Het werkstuk moet voor 15 januari 2005 worden ingezonden. Aanvullende voorwaarden van deelneming zijn verkrijgbaar bij mw. mr. A.M. Klunne, Postbus 1507, 3000 BM Rotterdam, tel: 010 - 217 26 11.

column

JOOST BEVERSLUIS

You don't want to know who my lawyer is

Een van mijn cliënten ooit was een Israëliër. Hij daagde op in overhemd met korte mouwen, zonder das. 'Zo lopen zelfs advocaten er bij in Israël', verklaarde hij uit eigen beweging. Ik zag en hoorde het aan, geharnast in een blauw pak met das, waarin ik mij een aangeklede aap voelde. Tot emigratie heeft het niet geleid – een der weinige verzakingen van toen waarop ik zonder spijt of berouw terugkijk. Wel tot een blijvende belangstelling voor de kledij van de balie.

De advocaten *dress code* is *multiple* geworden en sterk veranderd, maar bereikte al met al intussen een niveau van eclecticisme en tegelijk een staat van verkalking die schreeuwen om verandering. Met Judith Mair – je weet wel: die gelaarsde Duitse kantoorgoeroe – meen ik dat het tijd is voor een kantooruniform. Er moet anders gevarieerd worden, minder 'Vinex'. En denk eens aan de voortdurende expressie van 'der Wille zur Macht', en de totale ban op textiele dissonanten, die binnen bereik komen. Ik geef een paar voorbeelden.

De Roos & Pen kunnen in streepjespak blijven optreden, maar dan van die hele brede strepen en een ruimzittend, hooggeknoopt jasje met slobberbroek, wat overigens toch al mode is. Het zal Spong ook goed staan, echt waar, geen grapje. De wat meer *slazy* strafpleiters kunnen zich intussen beter niet wagen aan zo'n tenue. Je moet natuurlijk niet in tekenen geloven, maar ook dat kun je overdrijven.

Bij Nauta treedt een manager aan met echte bevoegdheden, zo weten we uit alle kranten. Is het niet een idee om de uitgedunde sectie M&A nieuw elan en esprit de corps te verschaffen met een verplicht te dragen *double breasted* facsimile van een prospectus uit de tijd dat 'het niet op kon' en dassen in kantoorblauw met een ingebouwd LED-tje waarop de AEX-koersen langsstromen – de dames een aldus bedrukt *deux-pièces* en een leren touwstrikje dat vanzelf valt als een \$-teken (zo'n banner op borsthoogte geeft maar verlegenheid over en weer tijdens overleg).

Voorbij Amersfoort, gezien vanuit de Randstad, valt te denken aan enige vorm van kiel of voorschoot, als teken van worteling in de provinciale ruziecultuur. Opgesierd natuurlijk met meer eigentijdse uitdrukkingen van kwaliteiten en verwachtingen, zoals een prominente kerktoren in de omgeving of aibaar kleinvee. In de agrarische praktijk past de kiel zonder meer.

En voor het 'leuke' Kennedy & Van der Laan: die hondsdolle kronkelarij niet alleen meer op het briefpapier, maar ook op een strak sluitend, naar aluminiumfolie neigend trainingspak, waarin de ganse leuke meute zich 's morgens meldt voor de nieuwe uitdaging.

Onlangs waarschuwde minister Donner weer tegen de rot die bepaalde geledingen van de balie aanvreet. Geledingen die werken, niet voor de overheid uiteraad, maar voor criminele organisaties. De desbetreffende collega's – if any – doen er goed aan zich onopvallend te kleden, een beetje zoals nu nog iedereen doet dus. Symbolisch én functioneel kan daar zijn een tatoeage, waardoor leden van het gilde elkaar herkennen, op straat en elders. En dan het liefst eentje die opspeelt wanneer de capo wiens brood men eet via een of andere *remote control* alle hens aan dek roept (een idee dat mij te binnen viel na lezing van een boek waarvan ik de titel helaas kwijt ben).

Centraal Beheer rechtsbijstand geeft T-shirts uit met de tekst 'You don't want to know who my lawyer is'. Ik draag hem als pyjama. Zouden zijzelf dat shirt op het werk dragen?

‘Internationaal recht biedt houvast in wentelende wereld’

Miek Smilde, journalist

Vlak voor de toetreding van Cyprus tot de Europese Unie, op 24 april 2004, wezen de Grieks Cyprioten in een referendum het laatste vredesvoorstel af. Het was de tweede keer in korte tijd dat de poging om het conflict definitief op te lossen mislukte. De Nederlandse advocaat Sven Koopmans (31) was, op verzoek van de speciaal adviseur van de VN betrokken bij de onderhandelingen.

Het uitgebreide rapport van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kofi Annan, over zijn missie *of good offices in Cyprus* laat aan duidelijkheid weinig te wensen over. Hoewel diplomatiek geformuleerd, spat de teleurstelling over het falen van de missie van de pagina's. Twee keer, in april 2003 en april 2004, probeerde de speciaal adviseur van Annan in zake Cyprus, Alvaro de Soto, om de Griekse en Turkse Cyprioten te verzoenen. Aan de strijd die sinds 1974 bijna 200.000 vluchtelingen op de been bracht, en sindsdien als een open wond binnen de Europese grenzen blijft etteren, moest een einde komen.

Dit jaar werd het vredesplan voor het eerst in een referendum aan beide Cypriotische bevolkingsgroepen voorgelegd, een paar dagen voor de officiële toetreding van het Griekse deel van het eiland tot de EU. Drievierde van het electoraat aan Griekse zijde wees het plan af. Sindsdien zit de EU opgescheept met een paard van Troje binnen haar gebiedsgrenzen, een in potentie explosief burgerconflict, dat op enkele onderdelen vergelijkbaar is met de Palestijnse kwestie, en even uitzichtloos lijkt.

VERANDERINGEN INPLEMENTEREN

In het team dat De Soto ondersteunde, zat de jonge advocaat Sven Koopmans, die in het dagelijks leven als advocaat-stagiair werkzaam is bij Clifford Chance in Amsterdam. Koopmans studeerde juridisch politieke wetenschappen, Nederlands recht en internationaal recht in Leiden, en haalde na zijn afstuderen de titel *magister juris* aan de universiteit van Oxford, waar hij verder ging met een promotie-onderzoek. In het kader van zijn proefschrift

over *Mediation and conciliation in international law* toog hij in 2000 als onderzoeker naar New York University waar hij voor het eerst kennis maakte met De Soto. Geveld door een op RSI gelijkende aandoening, werd Koopmans gedwongen zijn proefschrift enige tijd neer te leggen, en werd hij advocaat bij Clifford Chance waar hij nu deel uitmaakt van de sectie *litigation*. In oktober van dit jaar hoopt hij alsnog zijn proefschrift in te leveren.

‘Recht is een instrument waardoor de politiek een deel van haar ideeën kan verwezenlijken’, motiveert Koopmans zijn keuze voor de advocatuur. ‘De politiek neemt het initiatief tot ver-

‘Veel bedrijven realiseren zich nauwelijks dat hun dochtermaatschappij in Azië wel eens een claim aan haar broek kan krijgen omdat volkenrechtelijke normen zijn geschonden’

andering, maar het recht stuurt de ontwikkelingen. Het recht staat in een eigen traditie, en biedt een bepaalde zekerheid. Je hebt mensen met een grote visie nodig om veranderingen te kunnen initiëren, maar die veranderingen moeten vaak door middel van recht worden geïmplementeerd. Daar is ook inzicht voor nodig.’

GROTER DAN TABAKSBLAT

Het internationaal recht is volgens Koopmans een specialisme dat zich uitstekend leent om wezenlijke veranderingen te helpen vormgeven. Opvallend is echter dat in het land dat claimt het juridische centrum van de wereld te zijn, zo weinig advocaten zich met het internationale recht en arbitrage bezighouden. ‘Nederland heeft een sterke academische traditie in het internationaal recht, maar vreemd genoeg

gebeurt er in de advocatuur niet veel mee’, vertelt Koopmans. ‘Buitenlandse advocaten uit met name Engeland, de VS en Frankrijk behandelen veruit de meeste zaken voor het Internationaal Gerechtshof, het Permanente Hof van Arbitrage en andere internationale juridische instellingen. De Nederlandse advocatuur is nog steeds vooral gericht op Nederland.’

Door de komst van de grote internationale kantoren als Freshfields begint het tij langzaam te keren, geeft Koopmans toe. Clifford Chance probeert zich in die markt te onderscheiden met een groeiende internationale arbitrage-praktijk waarin naast het klassieke privaatrecht en ondernemingsrecht ook het volkenrecht aan de orde wordt gesteld. ‘Veel bedrijven realiseren zich nauwelijks dat hun dochtermaatschappij in Azië wel eens een claim aan haar broek kan krijgen omdat volkenrechtelijke normen zijn geschonden’, legt Koopmans uit. ‘Op het gebied van mensenrechten, milieueisen of arbeidsnormen bestaan tal van volkenrechtelijke regels waaraan bedrijven zich dienen te houden. Wij proberen die link tussen de verschillende rechtsgebieden te leggen, en dat gaat aardig. Het is mooi als bedrijven zich gaan realiseren dat de wereld groter is dan de code-Tabaksblat.’

TELEURGESTELD

Dat Koopmans tot twee keer toe door zijn kantoor werd vrijgesteld om zich aan de VN-missie op Cyprus te wijden, dankt hij aan het pro bono programma van Clifford Chance, dat beoogt naast het schrijven van declarabele uren ook iets goeds voor de wereld te doen. Toen in 2002, vlak voor kerst, De Soto Koopmans vroeg of hij binnen twee weken op Cyprus kon zijn, hoefde de advocaat niet lang na te denken. Inzet van de vredesonderhandelingen toen was om Cyprus te verenigen als een federale staat met twee deelstaten op basis van een nieuwe Grondwet die in grote lijnen al op papier stond. Koopmans' expertise werd ingeroepen om een bijdrage te leveren aan de onderhandelingen over de organieke wetten die uit de nieuwe grondwet voortvloeiden, en om te adviseren over de manier waarop regering en deelstaten met elkaar om zouden moeten gaan. Maar de onderhandelingen mislukten, en de jonge

'Honderdduizenden Grieks Cyprioten en Turks Cyprioten zijn naar een andere kant van het eiland gedreven, tegen die achtergrond haal ik graag een paar nachten door'

Maanden werk, en kilo's papier lijken voor niets te zijn geweest. Toch vond Koopmans zijn inspanningen de moeite waard. 'Vrede op Cyprus is heel belangrijk, en niet alleen omdat het eiland nu lid is van de EU en er dus een militair gespannen situatie binnen de grenzen van Europa bestaat. Het gaat om de toekomst en ook een beetje over het verleden van heel veel mensen. Sinds 1974 zijn in totaal honderdduizenden Grieks Cyprioten en Turks Cyprioten naar een andere kant van het eiland gedreven. Tegen die achtergrond haal ik graag een paar nachten werkend door. De commissie die de wetten voorbereidde heeft veel vooruitgang geboekt. Over 9000 bladzijden wettekst was men het binnen twee maanden eens. Alleen waren de politieke leiders het niet eens over de visie op lange termijn. Dat is buitengewoon spijtig.'

BLEEDING TONGUE

Als Koopmans iets heeft geleerd op Cyprus, is het wel dat individuen een hoop kunnen bijdragen aan het oplossen van geschillen. Over Annan en De Soto is hij vol lof. 'Kofi Annan is een man met een enorme morele autoriteit. Ik heb gezien hoe hij, hier in Den Haag, 's ochtends om 10.00 uur met de beide Cypriotische leiders aan tafel schoof om pas de volgende ochtend om 6.00 uur weg te lopen, omdat het hopeloos bleek. De Soto is een heel rustige man die beschikt over veel zelfvertrouwen. Hij formuleert heel precies, en als hij een vraag niet wil beantwoorden, zwijgt hij gewoon. Hij kan

je zo aankijken dat je het gevoel krijgt dat je nooit de vraag had mogen stellen. Op de persconferentie na afloop van de mislukte onderhandelingen gaf hij telkens als antwoord: "I bite my tongue", zonder iemand de schuld te geven. Een journalist merkte op een gegeven moment zelfs op: "Your tongue must be bleeding". Dan lachte hij alleen maar.'

VAKER

Het zal, verwacht Koopmans, niet de laatste keer zijn dat hij betrokken is bij grote internationale vraagstukken. Als advocaat hoopt hij in de toekomst vaker een rol te kunnen spelen in tal van geschillen die dienen voor de verschillende internationale rechtscollages. 'De oorlog tussen Ethiopië en Eritrea heeft tienduizenden levens gekost. Het is natuurlijk aan de politiek zo'n conflict definitief op te lossen, maar met behulp van het internationaal recht is al veel te doen. Het conflict dient nu bij het Permanente Hof van Arbitrage. Een advocaat kan in zo'n zaak heel nuttig werk doen. Het internationaal recht heeft de reputatie zo politiek te zijn, en zo weinig productief. De VS hebben zich immers niets aangetrokken van de internationale rechtsregels en zijn, zonder mandaat van de VN, Irak binnengevallen. Dat maakt het recht echter nog niet nutteloos. Je mag ook geen moord plegen, en dat gebeurt ook, en het strafrecht bestaat nog steeds. Ik ben ervan overtuigd dat de hele wereldeconomie niet zou draaien als het internationale recht niet zou bestaan. Het biedt houvast in een wentelende wereld.'

advocaat kon onverrichter zake weer naar huis. Een jaar later belde de VN opnieuw. Dit keer werd Koopmans als voorzitter benoemd van de commissie die verschillende wetten moest helpen vormgeven, zoals de wet op het maken van buitenlands beleid, de wet op de rechterlijke organisatie, en een kieswet. Daarnaast was hij betrokken bij de voordracht voor drie buitenlandse rechters die plaats moesten nemen in de Hoge Raad van Cyprus. 'Het constitutionele hof zou conform de voorstellen grote bevoegdheden krijgen om impasses in het de nieuwe federatie te doorbreken, dus het was belangrijk heel ervaren rechters te selecteren.' Dankzij intensieve samenwerking met de VN en tal van andere internationale organisaties slaagde het team van Koopmans erin drie kandidaten aan de partijen voor te dragen. Maar hoe zij daarop reageerden, mag hij niet zeggen. 'Voor alles geldt dat ik mij moet mij houden aan hetgeen Annan schrijft in zijn rapport', formuleert de advocaat diplomatiek. 'We zijn teleurgesteld in de uitkomst van het proces, laat ik het zo zeggen.' Dat is een understatement van de eerste orde.

AGENDA

VMR: Integrated Pollution Prevention and Control

De Vereniging voor Milieurecht organiseert op dinsdag 28 september 2004 van 14.00-17.00 uur te Utrecht (borrel na afloop) een studiemiddag over de Europese IPPC-richtlijn die zich richt op de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. Hiertoe zal de Wet milieubeheer naar verwachting in 2005 worden aangepast, een wetsvoorstel is in voorbereiding. De dagvoorzitter is: mw. prof. mr. Rosa Uylen-

burg (UvA, Centrum voor Milieurecht). Sprekers zijn o.a.: mr. J. Teekens (ministerie VROM); mr. R.A.J. van Gestel (UvT); dhr. M. Taal (mil). Deelname is gratis voor VMR-leden, niet-leden betalen € 35 (indien men in aanmerking wil komen met 2 NOVA-studiepunten betaalt men € 12,50 extra). Voor aanmeldingen (graag voor 7 september) en inlichtingen: 030-231 22 21 of www.milieurecht.nl

Parttime werken in de advocatuur toegenomen

Foto: Ingrid Wong

*Ingrid Wong,
journalist, en advocaat bij Houthoff Buruma*

Minister De Geus is tevreden over de werking van de Wet aanpassing arbeidsduur. Het aantal verzoeken tot vermindering van de arbeidsduur is toegenomen sinds de invoering van de wet bijna vier jaar geleden, zo blijkt uit uitgebreid onderzoek. Maar hoe zit het nu eigenlijk in de advocatuur?

‘Onder de juristen, de notarissen en de fiscalisten is er in de laatste vijf jaar zeker een toename van parttime werken te zien,’ zegt Guy van Doremalen, manager Human Resources bij Loyens & Loeff. ‘Voor 2000 werd er nauwelijks parttime gewerkt. Daarna is het heel voorzichtig toegenomen. We hebben het wel nog steeds over kleine aantallen: 10 tot 15%. Dat is heel weinig, zeker als je dat afzet tegen het ondersteunend personeel. Daarvan werkt meer dan de helft parttime.’ Ook Corine van Bussel, manager P&O bij Houthoff Buruma heeft de indruk dat het parttime werken is toegenomen.

Scipio van der Stoel, bestuurslid van AKD Prinsen Van Wijmen signaleert dat vooral meer mannen parttime zijn gaan werken. ‘Die toename heeft te maken met het feit dat steeds meer mannen een deel van de zorg voor de kinderen op zich nemen. Maar er zijn ook mannen die het werk met andere

activiteiten buiten kantoor combineren.’ Irene van der Veen, P&O Nauta Dutilh, constateert tevens binnen haar kantoor een toename, met een piek in 2001.

ZWAARWEGENDE BEDRIJFSBELANGEN

De Wet aanpassing arbeidsduur (WAA) bepaalt dat de werknemer de werkgever kan verzoeken om aanpassing van de arbeidsduur en dat de werkgever dat verzoek moet inwilligen, tenzij zwaarwegende bedrijfs- of dienstbelangen zich daartegen verzetten. De wetgever wil het voor de werknemer eenvoudiger maken om de arbeidsduur per levensfase aan te passen aan de andere taken of verantwoordelijkheden die de werknemer heeft. Hierbij is vooral gedacht aan de zorg voor kinderen. Maar ook bijvoorbeeld de zorg voor ouders, studie en het werken als zelfstandige kunnen onder die andere taken en verantwoordelijkheden vallen.

Na twee jaar ervaring met de wet is er nu een voortgangsrapportage uitgebracht. Uit de onderzoeken is onder meer gebleken dat voor een derde van de werknemers die korter of langer wilden werken, de invoering van de wet een rol heeft gespeeld bij het kenbaar maken van hun wens. Voor ruim een kwart van deze groep was de wet zelfs doorslaggevend. Voor driekwart van die groep was het wettelijk recht op aanpassing van de arbeidsduur een steun in de rug (MuConsult,

2003 en Voortgangsrapportage, 2002).

De vijf grootste advocatenkantoren menen dat deze onderzoeksresultaten echter niet gelden voor de advocatuur. Op de vraag of de invoering van de WAA direct van invloed is geweest op het parttime werken wordt gedeceideerd gereageerd. ‘De toename van het parttime werken heeft niets met de WAA te maken. Zonder die wet was er eenzelfde ontwikkeling geweest. De medewerkers vragen zelf of ze parttime kunnen werken, die wet heeft ze daar niet toe gebracht,’ stelt Van Doremalen. Van Bussel is het daar mee eens: ‘De maatschappelijke ontwikkelingen zijn de basis voor verzoeken om in deeltijd te mogen werken, niet de wet. Bij Houthoff Buruma is in elk geval nog nooit met de wet in de hand om parttime werken gevraagd.’

BELEID

Vier van de vijf kantoren blijken desondanks beleid te voeren als het gaat om parttime werken. ‘Bij Houthoff Buruma is het beleid dat er in principe niet minder kan worden gewerkt dan drieënhalve dag. Als een medewerker toch korter wil werken dan moet een verzoek worden ingediend bij het Executive Committee (EC),’ zegt Marry de Gaay Fortman, als managing partner bij Houthoff Buruma deel uitmakend van dat EC. ‘Op een groter kantoor is het makkelijker om in deeltijd te werken, maar de medewerker moet wel een toegevoegde waarde blijven behouden voor kantoor, bijvoorbeeld door zijn specialisatie. En hij of zij moet ook op vrije dagen flexibel willen zijn. Als je niet bereid bent ook op vrije dagen bereikbaar te zijn en af en toe wat werk te doen, dan moet je je toch afvragen of je op je plaats bent binnen de advocatuur.’ Als een advocaat ambities heeft om partner te worden, dan geldt dat des te meer. De Gaay Fortman: ‘In de maatschap wordt 100% gewerkt. 80% is toegestaan, maar dan moet er wel een bijzondere reden zijn, zoals opvang van kinderen of een hoogleraarschap. Dat is in principe tijdelijk. Op een gegeven moment moet je weer terug naar 100%.’

Ook bij Loyens & Loeff is er beleid op het vlak van deeltijdwerk. ‘Van de mensen die hier werken wordt een minimale aanwezigheid verwacht,’ zegt Van Doremalen. ‘Het werk moet voldoende gevarieerd zijn, er moet voldoende variatie aan cliënten zijn, er is tijd nodig voor opleiding en om ervaring op te doen. Daarom trekken wij een

DE CRITICI (II)

Nu minister Donner van Justitie waarschijnlijk in september met een analyse komt van de positie van de balie in de rechtsstaat, vragen wij alvast enkele critici wat hun belangrijkste kritiekpunten zijn. Paul Ruys is juridisch adviseur te Gouda en berucht criticaster van de juridische wereld.

Micha Kat

PAUL RUYS OVER RECHTER-PLAATSVERVANGERS EN TUCHTRECHT

Paul Ruys maakte furore met zijn boek *We zien u wel in de rechtszaal* (2001). Een van zijn stellingen luidt: 'Tuchtrecht? Je kunt net zo goed een brief schrijven aan Sadam Hoessein.'

'Een van de punten die bij mij het meest wringt zijn advocaten die ook rechter zijn in hun eigen arrondissement. Minister Sorgdrager wilde dit aanpakken, maar stuitte op hevig verzet van de advocatenlobby die zich hun speeltje niet uit handen lieten slaan. Ik weet nog dat toenmalig deken Huydecooper in het NOS-journaal kwam vertellen hoe noodlottig dit alles zou uitpakken. Korthals wilde zijn vingers nergens aan branden dus ook niet hieraan. En Donner? Die durft niet eens met dat beloofde onderzoek naar de advocatuur te komen uit angst voor de toorn van de Balie! Ik vond het sowieso al verdacht dat de advocatuur geheel werd gespaard in het WRR-rapport over de rechtsstaat.

Nee, advocaten zullen er altijd voor zorgen dat hun machtspositie onaangetaast blijft. Met no cure no pay is het hetzelfde verhaal: de status-quo blijft onaangetaast. Volgens mij is de Orde in het hart blij met het verbod van de minister. En weet je waarom? Omdat een advocaat die werkt met no cure no pay gedwongen zal zijn zelf allerlei misstanden aan de kaak te stellen zoals partijdige rechters. Daarvan is hij dan immers afhankelijk voor zijn geld! De Orde wil dat allemaal natuurlijk niet.

De advocatuur geeft ook altijd hoog op van het eigen tuchtrecht, maar ik weet wel beter. Je kunt als burger net zo goed een brief schrijven aan Sadam Hoessein of Poetin. Hoe ernstiger het tuchtrechtelijk vergrijp, hoe minder kans je hebt je gelijk te halen. De lobby rekent via het tuchtrecht af met onwelgevallige elementen binnen de balie, advocaten die zich niet neerleggen bij het "systeem" of anderszins "lastig doen". Daarvan zijn reeksen voorbeelden.'

>

grens bij 80%. Minder werken gaat ten koste van de ontwikkelingssnelheid. Dit geldt voor iedereen, niet alleen voor stagiaires of beginnende medewerkers. Vennoten moeten wel fulltime werken en dat betekent niet vijf dagen in de week, maar een 100% commitment, zeven dagen in de week.' Hij vervolgt: 'Er wordt alleen een uitzondering gemaakt voor vrouwen die het moederschap met werk combineren. Dit betekent ook dat als mensen de ambitie hebben om vennoot te worden, ze dat ook moeten laten zien. Als ze parttime werken, moeten ze dat in het zevende, achtste, negende jaar weer loslaten, anders wordt het lastig om voorgedragen te worden als vennoot.'

MINIMAAL VIER DAGEN

Bert van Drie, Head of Marketing bij De Brauw Blackstone Westbroek, kan kort zijn over het beleid van De Brauw: 'Deeltijdwerken kan in principe. Maatgevend is of de praktijk het toelaat. De grens ligt bij vier dagen en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen medewerkers en partners.' Irene van der Veen formuleert het beleid dat geldt bij Nauta Dutilh als volgt: 'Voor partners (zowel zittende als toetredende) is specifiek beleid gemaakt. In elk afzonderlijk geval wordt getoetst of het kantoorbelang met het gewenste deeltijdpartnerschap kan worden verenigd. We hanteren hiervoor een minimum van 60%.'

Alleen bij AKD Prinsen Van Wijmen is vooraf geen grens gesteld aan parttime werk. 'Wij krijgen geregeld aanvragen en die honoreren we in de meeste gevallen,' verteld Van der Stoel. 'Of een verzoek wordt gehonoreerd hangt van het geval af. Alles gaat altijd in goed overleg. Grenzen hoeven we niet te trekken. Mensen hebben zelf vaak al uitgedokterd wat wel en wat niet kan binnen hun praktijk. Er is natuurlijk wel een ondergrens, maar die is bij ons niet vastgelegd in een beleidsregel. Uit de aard van het werk vloeit voort dat je als advocaat niet maar 20% kunt werken. 50% zal ook al heel lastig zijn. Maar dat soort verzoeken krijgen we ook niet. Dat begrijpen mensen zelf wel. Er zijn ook een aantal partners die parttime wer-

ken en parttime werken is dus bij ons zeker geen verhindering om partner te worden.'

STRAFKORTING

Bij Nauta Dutilh, Loyens & Loeff, Houthoff Buruma, en AKD Prinsen van Wijmen wordt parttime werken in ieder geval niet ontmoedigd door het opleggen van strafkortingen (zie hierover het vorige nummer, p 479). De vraag of medewerkers of partners worden gekort op hun salaris of winstdeel zodra ze parttime gaan werken, wordt door deze kantoren met een resolute nee beantwoord. De Brauw Blackstone Westbroek onthoudt zich op dit punt van commentaar.

AGENDA

Kennismakingsbijeenkomst Het Overleg

Het Overleg is een platform voor allen die professioneel werkzaam zijn in de informatievoorziening bij advocaten- en notariskantoren. Meer informatie: www.hetoverleg.org

Op 30 september a.s. organiseert Het Overleg een kennismakingsborrel voor professional support lawyers en juridisch medewerkers van advocaten- en notariskantoren. Het oogmerk

van de bijeenkomst is kennismaken in een informele sfeer en ervaringen en ideeën uitwisselen met elkaar. De bijeenkomst vindt plaats op donderdag 30 september 2004 bij Houthoff Buruma, Noordeinde 33, Den Haag, 17:00-19:00. Aanmelden graag voor 15 september bij Andrea van Tienhoven, a.van.tienhoven@houthoff.com, 070 - 302 36 21.

Nieuwe richtlijnen voor curatoren en bewindvoerders

Het landelijk overleg van rechters-commissarissen insolventies (Recofa) heeft nieuwe richtlijnen vastgesteld ter uniformering van het beleid van de faillissementskamers van de rechtbanken. Tevens bevatten de richtlijnen algemene instructies aan bewindvoerders en curatoren, bijvoorbeeld inzake de tijdregistratie. Die dient voortaan gespecificeerd te worden naar negen tijdschrijfgroepen (inventarisatie, personeel, activa, debiteuren, zekerheden, doorstart/voortzetten, rechtmatigheid, crediteuren en overige).

De nieuwe regels treden in werking op 1 januari 2005. Omdat de registratie in tijdschrijfgroepen aanpassingen vereist in de door curatoren en bewindvoerders gebruikte software, zullen de bepalingen die daarop betrekking hebben op een later tijdstip in werking treden. Eerst zal een commissie, bestaande uit rechters-commissarissen, leden van de faillissementscommissie van de Orde en door Insolad aan te wijzen curatoren, zich over de materie buigen. Na rapportage op uiterlijk 1 november 2004, zal Recofa een definitief besluit nemen over het tijdstip van inwerkingtreding van de betreffende bepalingen.

De nieuwe richtlijnen bevatten een groot aantal wijzigingen ten opzichte van eerdere versies uit 1990 en 1997. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. De bepaling (20d3) dat bewindvoerders en curatoren hun tijdregistratie dienen te specificeren naar negen tijdschrijfgroepen, die als bijlage bij bepaling 20e zijn gedefinieerd (inventarisatie, personeel, activa, debiteuren, zekerheden, doorstart/voortzetten, rechtmatigheid, crediteuren en overige). Pro

memorie is in genoemde bijlage een tiende tijdschrijfgroep vermeld, omdat de aard van een faillissement of surseance het gewenst kan maken om (in overleg met de rechter-commissaris) één of meer extra tijdschrijfgroepen te hanteren.

2. Er wordt landelijk een modelverslag ingevoerd, waarvan de hoofdstukken corresponderen met de hiervoor onder 1. genoemde tijdschrijfgroepen (10a).
3. Bij elk verslag wordt in een vertrouwelijk gedeelte de totale tijdbesteding per tijdschrijfgroep opgegeven tezamen met een uitdraai van de tijdregistratie (20g). De rechter-commissaris kan daardoor de relatie leggen tussen de in het verslag per hoofdstuk beschreven werkzaamheden en de daaraan totaal bestede tijd.
4. De periode, waarover de bewindvoerder of curator een voorschot op het salaris kan verzoeken, is steeds gekoppeld aan (één of meer) verslagperiodes (21).
5. Bij elk verslag wordt (behoudens uitzonderingen) een tussentijds financieel verslag gevoegd, waarin de stand van de boedelrekening wordt verantwoord (12a en 30b). In het daarvoor te hanteren model is eenvoudig te herkennen welke mutaties in de verslagperiode plaatsvonden (12).
6. De procedure voor vereenvoudigde afwikkeling is geuniformeerd. Het verzoek wordt pas gedaan na vaststelling van het eindsalaris van de curator en ingediend via een daarvoor ontwikkeld modelverzoekschrift (19).
7. In overleg met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en Insolad is de separatistenregeling aangepast en uitgebreid. Deze

regeling is in bepaling 15b van toepassing verklaard en als bijlage aan de richtlijnen gehecht. Afspraken van de curator met de separatist dienen aan de rechter-commissaris ter goedkeuring te worden voorgelegd (15).

8. Voor verzoeken om toestemming tot onderhandse verkoop van activa van enige omvang (meer dan 5.000 euro) is een modelverzoek ontwikkeld, waarin alle vragen zijn opgenomen die doorgaans moeten worden beantwoord (14c).

Bij verificatievergaderingen is in de mogelijkheid van pro forma-behandeling voorzien (16). De honorering van faillissementsmedewerkers vindt niet langer plaats op basis van leeftijd, maar is afhankelijk van relevante ervaring in combinatie met opleiding (20e en 20f). Faillissements-medewerkers, van wie de werkzaamheden op basis van leeftijd werden beloond, ondervinden door invoering van de richtlijnen geen nadeel in die zin dat de op hen van toepassing zijnde salarisfactor niet verlaagd kan worden (32b).

In zijn algemeenheid moeten de richtlijnen volgens Recofa een bijdrage leveren aan 'een verdere uniformering van het beleid van rechtbanken inzake faillissementen en surseances van betaling, alsmede dat de van bewindvoerders en curatoren gevraagde extra inspanning op het gebied van tijdregistratie zal bijdragen aan de effectiviteit van het toezicht van de rechter-commissaris'. (LW)

De richtlijnen van Recofa zijn te raadplegen op www.advocatenorde.nl en BalieNet. Kijk onder de rubriek nieuws.

AGENDA

Forum Faillissementsfraude

Vrijdag 3 september 2004 organiseert het Bureau Congressen en symposia (Centrum voor Postdoctoraal Onderwijs, KUN) het forum Faillissementsfraude. Het onderwerp dat mede door toedoen van de televisie en de schrijvende pers in de afgelopen tijd veel aandacht heeft gekregen, zal onder leiding van de dagvoorzitter, prof. mr.

S.C.J.J. Kortmann, behandeld worden. Het forum vindt plaats in Hotel Heidepark, Jan Steenlaan 22/24 te Bilthoven, vanaf 12:30 uur. De kosten bedragen € 245 en 3 NOVA-punten kunnen worden verdiend. Voor meer informatie: Bureau Congressen en symposia, 024 - 361 30 90.

55-jarig bestaan Pieter Baan Centrum

Op 30 september 2004 organiseert het Pieter Baan Centrum ter ere van het 55-jarig bestaan het symposium 'De psychische stoornis in het strafrecht'.

Tijdens dit symposium staat de wijze waarop de psychische stoornis door gedragsdeskundigen wordt onderzocht en hoe zij door verschillende procespartijen in de strafrechtspleging wordt ver-

werkt, centraal. Het symposium vindt plaats in de Janskerk te Utrecht, deelname kost 130 euro inclusief lunch en de nieuwste druk van het boek 'De persoon van de verdachte'. Inschrijven is mogelijk via het symposium@pbc.dji.minjus.nl of via Pieter Baan Centrum, t.a.v. Congrescommissie, Gansstraat 170, 3582 EP Utrecht.

Magistrale

OVERWEGINGEN

Komt u in uw praktijk uitspraken tegen die bloemrijk, vlammend, belerend, misschien wel tenenkrommend maar vooral geestig zijn? De redactie roept u op deze in te sturen. Het maakt niet uit waarover het gaat, als de lezer maar verrast wordt, zich afvraagt of het werkelijk klopt wat er staat en met een lach op het gezicht de rubriek uitleest. Deze inzendingen publiceren we, zodat anderen net als u plezier aan de uitspraken beleven. In het colofon vindt u het (e-mail)adres waar u uw vondst heen kunt sturen. Hier een magistrale overweging die maar liefst twee keer ingezonden is, door J.E. Brenner en J.M.E. Hamming. Lees en geniet!

PINOCCHIO, STORIA DI UN BURATTINO

Hof Leeuwarden, 21 april 2004, LJN-nummer: AO8128, Rolnr. 0200508:

‘13. Voorzover [appellant] in diens toelichting op grief IV heeft willen betogen dat het voor bedrog vereiste causale verband ontbreekt waar [geïntimeerde] een eigen onderzoeksplicht heeft geschonden hetgeen causaal is geweest voor het aangaan van de onderhavige overeenkomsten, geldt het volgende. Weliswaar vertoont het (beleggings)gedrag van [geïntimeerde] een zekere mate

van gelijkenis met dat van Pinokkio (uit: Le avventure di Pinocchio, storia di un burattino) die op advies van de Kat en de Vos zijn goudstukken op het Wonderveld zaaide in de door laatstgenoemden opgewekte (valse) verwachting dat daaruit een goudstukken voortbrengende wonderboom zou ontkiemen, waarna zijn goudstukken werden ontvreemd, doch zulks vormt geen aanleiding om te dezen ten voordele van [appellant] het voor bedrog vereiste causale verband tussen kunstgreep en rechtshandeling afwezig te achten. Immers, reeds in een noot onder HR 29-03-1935, NJ 1935, p. 1470 e.v. heeft Meijers ten aanzien van hetgeen bij bedrog geldt – waarbij het hof zich aansluit – als volgt omschreven: “Bij bedrog moet men niet vragen: zou een normaal mensch onder gelijke omstandigheden bedrogen zijn? Men moet den contractant nemen, zooals hij is en zooals hij zich gedragen heeft: (...) ondoordacht. Ware het anders, men zou een vrijbrief aan bedriegers geven om zich met grove, voor verstandige menschen gemakkelijk te doorziene leugens tot onnoozele en lichtgevoelige lieden te wenden (...). De onnoozele of onnadenkende, die er in loopt en daarna

protesteert, zou te hooren krijgen, waarover beklagt gij u; met normale voorzichtigheid hadt gij het leugenachtige van onze bewering kunnen ontdekken. (...) Een normaal mensch (...) mag een bedrieger evenzoo aan zijn woord houden, als hij dit een eerlijk man zou doen, de bedrieger kan nimmer als bevrijdende omstandigheid inroepen: gij kon toch wel merken, dat ik aan het bedriegen was”. Op voormelde gronden faalt het betoog van [appellant] dat niet het bedrog, doch het aan [geïntimeerde] toe te rekenen verrichten van ontoereikend (door [appellant] aangeduid met ‘erg knullig’) onderzoek, causaal moet worden geacht voor het verrichten van de onderwerpelijke rechtshandelingen.’

Donner: nader onderzoek no cure no pay niet nodig

Minister Donner van Justitie vindt het niet nodig om nader onderzoek te doen in landen die reeds een no cure no cure-systeem kennen. Dat blijkt uit het antwoord van de bewindsman op Kamervragen van de leden Weekers en Luchtenveld (beiden VVD).

De twee Kamerleden vroegen de minister of hij bereid is ‘door middel van deugdelijk onderzoek duidelijkheid te verschaffen over de veronderstelling dat in landen die het no cure no pay-systeem kennen, alleen kansrijke zaken worden aangenomen’. De bewindsman antwoordt daarop dat hij nader onderzoek niet nodig acht. ‘De veronderstelling dat in landen die het no cure no cure-systeem kennen alleen meer kansrijke zaken worden aangenomen is op zichzelf niet zo vreemd aangezien de

advocaat met no cure no pay nu eenmaal een financieel risico neemt. Ook de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid gaat daar in zijn rapport ‘De toekomst van de nationale rechtstaat’ van uit, door te stellen dat no cure no pay enkel interessant is voor de krenten uit de pap, waarvoor betrokkenen als gevolg van kredietrestricties niet zelf in het geweer kunnen komen,’ aldus Donner.

De Minister van Justitie voegt daar aan toe dat bovenstaande redenering ‘zeker niet de enige omstandigheid’ is die aan zijn overtuiging heeft bijgedragen dat de wijzigingsverordening in strijd is met het algemeen belang. Welke andere omstandigheden een rol hebben gespeeld, wordt uit de beantwoording niet duidelijk.

Tot een heroverweging van zijn voornemen tot

vernietiging zal het in elk geval niet komen, stelt Donner, en hij is ook niet bereid om aan te geven onder welke voorwaarden hij bereid is no cure no pay wél toe te staan. ‘Het verordeningsrecht berust bij de Nederlandse Orde van Advocaten. Het is niet aan de Minister van Justitie om omstandigheden aan te geven waaronder een wijziging van het in de geldende verordening op de praktijkuitoefening opgenomen verbod van no cure no pay niet in strijd met het algemeen belang zou kunnen zijn.’

De verdere procedure is nu dat de Orde in een hoorzitting haar bezwaren tegen het voornemen van de minister mag toelichten. Daarna wordt het conceptbesluit tot vernietiging voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Bij die gelegenheid zal Donner een en ander ‘nog nader toelichten’.

(LW)

Ambulance chaser for president

Peter Vermij

Geen beroep staat in de Verenigde Staten zo slecht bekend als dat van de letselschadeadvocaat. Maar sinds kort heeft het land een vice-presidentskandidaat die zich niet schaamt er een geweest te zijn. Kan John Edwards de advocatuur van zijn imago-probleem bevrijden?

In zijn eind vorig jaar gepubliceerde boek getiteld *Four Trials* beschrijft John Edwards, kandidaat voor het Amerikaanse vice-presidentschap, vier van zijn meest gedenkwaardige rechtszaken. In drie daarvan eiste hij vergoedingen voor leed dat kleine kinderen was aangedaan; in alle vier nam hij, uit naam van eisers van bescheiden komaf, de handschoen op tegen grote, gevestigde belangen. Onmiddellijk nadat Democratisch presidentskandidaat John Kerry hem begin juli aanwees als zijn *running mate*, beschuldigden politieke tegenstanders Edwards ervan 'oneerlijk', 'ondeskundig' en 'links' te zijn. Maar bovenal, aldus de Republikeinse campagnemachine, was hij 'een vriend van letselschadeadvocaten'.

Het aanroepen van advocatuur- vijandige sentimenten in de Amerikaanse samenleving is meestal een effectieve politieke methode. De vraag is of dat bij Edwards ook het geval zal zijn.

John Edwards wordt in 1953 geboren in de zuidelijke staat South Carolina als kind van een opzichter in de textielindustrie.

Als kind, schrijft hij in *Four Trials*, raakte Edwards betoverd door tv-series als 'The Fugitive' en 'Perry Mason'. In de laatste ontmaskert een advocaat, via speurwerk en kruisverhoor, gewetenloze schurken; in de eerste ziet een voortvluchtige professor, verdacht van moord op zijn vrouw, zich genoodzaakt zelf zijn onschuld te bewijzen. Elf jaar oud schrijft Edwards in een opstel (*Waarom ik een advocaat wil worden*) 'onschuldige mensen te willen beschermen tegen blinde justitie'.

De advocaat als Robin Hood, die nooddriftigen beschermt tegen hogere machten – het is nog steeds de rol waarin Edwards zichzelf ziet en die hij ook in de verkiezingscampagne zal spelen. In de woorden van Kerry, zijn baas: 'John wijdde zijn carrière aan het representeren van gezinnen en

kinderen die getroffen werden door de onverschilligheid en nalatigheid van anderen. Pal staand tegenover de machtige verzekeringsindustrie en hun legers van advocaten hielp John deze gezinnen om, in de donkerste tijd van hun leven, enorme moeilijkheden te overwinnen.'

Dat deze onbaatzuchtige toewijding dankzij een systeem van *no cure no pay* ook voor Robin Hood lucratief uitpakte, doet er in Democratische ogen niets aan af.

De loopbaan van Edwards kwam goed op gang toe hij begin jaren tachtig, als jongste firmant bij een respectabel kantoor in de hoofdstad van de staat North Carolina, een lastige zaak rond medische nalatigheid op het bord kreeg. Tot ieders verbazing overreedde de jonge Edwards de jury \$3,7 miljoen schadevergoeding toe te kennen – in 1984 een record voor de staat.

Het zou niet bij één miljoenclaim blijven. Tot zijn toetreding tot de Amerikaanse Senaat, in 1999, sleepte Edwards in ruim zestig zaken meer dan \$150 miljoen binnen, becijferde het Amerikaanse Center for Public Integrity. Mede- en tegenstanders uit die tijd roemen zijn opmerkelijke vermogen juryleden (met name vrouwelijke) van zijn kant van de zaak te overtuigen, niet zelden met schaamteloos sentimentele pleidooien.

Zijn klimmende reputatie gaf Edwards al snel de mogelijkheid zich te beperken tot de meest schrij-

nende (en potentieel lucratieve) zaken. Sommige verzekeringsmaatschappijen verhoogden hun schikkingsbod zodra ze hoorden dat Edwards een zaak had geaccepteerd. Nog steeds besluiten verloskundigen in de VS, mede door Edwards' vroege successen, bij het eerste teken van zuurstoftekort bij de foetus, tot een keizersnee – een gewoonte die onder medici ter discussie staat. Artsen behoren, met Republikeinen en het bedrijfsleven, tot de grootste voorstanders van pogingen juridische schadevergoedingen wettelijk in te perken.

Hoeveel Edwards zelf aan zijn overwinningen heeft overgehouden is onbekend, maar bij de Senaat meldde hij een persoonlijk vermogen van tientallen miljoenen dollars. Collega-advocaten waren de afgelopen jaren de belangrijkste sponsors van zijn miljoenen kostende verkiezingscampagnes.

Het levensverhaal lijkt genoeg te bevatten om politieke tegenstanders te doen watertanden. Want voor het Amerikaanse publiek zijn advocaten allang geen Perry Masons meer, maar inhali-ge, onbetrouwbare aanjagers van uit de hand gelopen schadevergoedingen en verzekeringspremies. Volgens opiniepeiler Gallup verdenkt tegenwoordig minder dan 20% van de Amerikanen advocaten van 'hoge' of 'zeer hoge' ethische

John Edwards en John Kerry

standaarden, niet veel meer dan tweedehands-autoverkopers. Bij grote delen van de bevolking geldt 'advocaat' als een half scheldwoord.

De Republikeinse partij stelt op haar website simpelweg: 'Edwards is niet alleen verplicht aan letselschadeadvocaten, hij is er zelf één!' Vice-president Dick Cheney bouwde op die toon voort toen hij eind juli, in een toespraak op een medische faculteit, stelde dat Kerry en Edwards 'aan de kant van letselschade-advocaten staan' terwijl Bush en hijzelf de zijde van patiënten en dokters zouden hebben gekozen. Edwards was als advocaat 'zeer

bedreven in het aanklagen van artsen,' voegde Cheney daaraan toe.

Toch is er gerede twijfel of een advocaat-vijandige strategie tegen Edwards niet als een boemerang zal werken. Doordat hij als advocaat alleen zeer schrijnende zaken aannam, kan hij onmogelijk van *frivolous lawsuits* worden beschuldigd. En als iemand het Amerikaanse volk kan overtuigen van het zegenrijke werk van de balie, ja zelfs van letselschadeadvocaten, dan is het wel Edwards, met zijn ontwapenende, romantisch-populistische stijl van argumenteren: zijn politieke aantrek-

kingskracht ligt recht in het verlengde van zijn uitzonderlijke vermogen jury's te overtuigen.

Eén politieke tegenstander heeft die les al geleerd: Edwards' Republikeinse voorganger als senator voor North Carolina volstond in zijn verkiezingscampagne van 1998 met tv-spotjes die zijn tegenstander etaleerden als *ambulance chaser* wiens rechtszaken de gezondheidszorg onnodig duur maken. Maar Edwards won, tegen de voorstellingen in.

De eerste aanwijzingen voor een nieuw Edwards-effect zijn al merkbaar. Volgens een in juli gehouden peiling van het weekblad *Time* ziet 55% van de Amerikanen zijn professionele achtergrond als bewijs dat de kandidaat 'vecht voor gewone mensen tegen grote bedrijven'.

In *Four Trials* trekt Edwards zelf openlijk de parallel tussen de Amerikaanse politiek en haar rechtstelsysteem door jury's te omschrijven als 'democratieën in het klein'. Zijn in de rechtszaal gescherpte overtuigingskracht kan de Democraten helpen het Witte Huis te veroveren. En met Edwards als nieuwe ambassadeur zou ook de advocatuur, met zijn gedeukte imago, van zo'n overwinning de vruchten kunnen plukken.

John Edwards & John Auchard: Four trials. Uitg. Simon & Schuster, Dec 2003. ISBN 07 4324 497 4

Deken Amsterdam nam wel degelijk een 'besluit'

door Michel Knapen

Nam de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Amsterdam wel of geen besluit in de zin van de Awb, toen deze in maart 2003 een 'informatieve brief' brief stuurde naar een advocaat? Daarover deed de Afdeling bestuursrechtspraak op 30 juni uitspraak (www.raadvanstate.nl, zaak 200306653/1).

Begin 2003 komt de deken van Amsterdam op de hoogte van de werkwijze van een advocaat uit zijn arrondissement. De juridische splitsing van zijn praktijk acht de deken 'tuchtrechtelijk verwijtbaar' en stuurt de advocaat op 14 februari een brief, waarin hij hem verzoekt om meer inlichtingen én om een einde te maken aan deze werkwijze. Ook geeft de deken aan van plan te zijn de Raad van Discipline op de hoogte te brengen van het feit dat de advocaat een

resultaatafhankelijke beloning declareert.

De advocaat dient op 12 maart van dat jaar tegen deze brief een bezwaarschrift in, waarop de deken bij brief van 17 maart 2003 laat weten dat hij in zijn brief géén besluit heeft genomen, zodat het bezwaarschrift niet terecht is ingediend. Daartegen gaat de advocaat in beroep bij de Rechtbank Amsterdam, die ook stelt dat de brief van de deken niet op rechtsgevolg was gericht en dat de deken bovendien niet beoogd had te handelen als bestuursorgaan. De rechtbank verklaart het beroep dan ook niet-ontvankelijk. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ziet het anders.

De brief van de advocaat wordt door de Afdeling wél gezien als een bezwaar tegen de brief van de deken van een maand eerder. Daarmee is ook de schriftelijke reactie van de deken op 17 maart een beslissing op een bezwaarschrift van

de advocaat, en daarmee een besluit in de zin van de Awb. Dat komt mede doordat de deken heeft gehandeld als een bestuursorgaan.

Toch behaalt de advocaat slechts een Pyrrus-overwinning. De Afdeling verwijst niet terug naar de rechtbank maar doet de zaak zelf af. Het verzoek om inlichtingen door de deken in zijn eerste brief roept géén rechtsgevolgen in het leven, stelt de Afdeling, en dat geldt ook wanneer de deken de advocaat verzoekt zijn laakbare handelwijze te beëindigen of met tuchtrechtelijk ingrijpen dreigt. Daarmee wordt het ontvankelijke beroep bij de rechtbank alsnog ongegrond verklaard. Het griffierecht (175 euro) hoeft echter niet door de Amsterdamse Orde te worden vergoed aan de advocaat, maar wordt keurig door de Raad van State aan de advocaat terugbetaald.

Ewoud Sanders

Hoe schrijf je, als advocaat, een goede brief? Daar worden in diverse juridische schrijfwijzers adviezen over gegeven. Eerder heb ik het in deze rubriek al gehad over aanhef en besluit van een brief. Samengevat kwamen de adviezen hierop neer: niet te formeel, niet te informeel, hou het persoonlijk. Nu dan de inhoud van de brief.

‘Maak de opening zo levendig mogelijk’, adviseert de schrijfwijzer van een rechtsbijstandverzekeraar. Want, vervolgt de schrijfwijzer: ‘De eerste klap is een daalder waard.’

Daarop volgt het advies om clichés te vermijden, plus enkele voorbeelden hoe het niet moet. Dus niet: ‘Naar aanleiding van uw brief d.d. 11 september 2001 bericht ik u als volgt.’ En ook niet: ‘In verband met bovengenoemde aangelegenheid vraag ik uw aandacht voor het volgende.’ Tevens afgekeurd worden ‘Hierbij deel ik u mede...’, ‘Met referte aan ons telefonisch onderhoud van...’ en ‘In antwoord op uw schrijven...’.

Arme advocaten en andere juristen van deze rechtsbijstandverzekeraar! Wat is er in ’s hemelsnaam mis met de aanhef ‘In antwoord op uw schrijven...’? En hoe vermijd je zo’n constructie? ‘Dank voor uw brief van...’ – of is dat ook niet levendig genoeg? En wat moet je sowieso met het advies om een brief ‘zo levendig mogelijk’ te beginnen? Bedoelen ze: begin met een sappige anekdote (‘Komt een advocaat bij een rechter. Zegt die rechter...’).

Gelukkig geeft de schrijfwijzer een paar voorbeelden van hoe het wél zou moeten. Helemaal goedgekeurd zijn ‘Op uw verzoek ontvangt u van mij...’, ‘Hartelijk dank voor uw...’ en ‘Graag wil ik terugkomen op ons gesprek...’.

Graag wil ik toegeven dat ik die laatste zin beter vind dan ‘Met referte aan ons telefonisch onderhoud’, maar om nou te zeggen, tjonge wat is

‘Op uw verzoek ontvangt u van mij...’ levendig, wat deel je daar een eerste klap ter waarde van een daalder mee uit, uh, nee.

Het hele advies om zo levendig mogelijk te beginnen, roept de vraag op waarom dat nodig zou zijn. Gelukkig geeft de rechtsbijstandverzekeraar daar zelf een antwoord op. ‘De opening van uw brief heeft een hoge attentiewaarde. Hiermee kunt u de aandacht van de lezer wekken.’

Dat is een interessante notie. Zouden er collega-advocaten zijn, of cliënten, die een brief terzijde leggen omdat-ie, zeg maar, *saai* begint? Krijgt een klant een brief van zijn advocaat, maar omdat die aanvangt

met de zin ‘Met referte aan ons telefonisch onderhoud van...’ denkt die klant, ja daaag, dáár heb ik dus geen trek in.

Is dit realistisch? Ik betwijfel het.

Ik denk dat brieven van advocaten *altijd* gelezen worden. Net zoals aan u persoonlijk

gerichte brieven van medisch specialisten, overheden, verzekeringen enzovoorts. En waarom lezen wij die brieven, ook al zijn ze in erbarmelijk Nederlands gesteld? Omdat ze belangrijk voor ons zijn.

Dat geeft advocaten, medisch specialisten, overheden en verzekeringen natuurlijk nog niet het recht om erbarmelijk Nederlands te schrijven, maar het maakt voor de ‘attentiewaarde’ van de brief geen fluit uit. Ik denk zelfs dat de attentie bij het lezen van een slechte brief groter is dan bij een goede brief, simpelweg omdat je voor een moeilijke, ontoegankelijke brief meer aandacht nodig hebt.

Wat maakt een brief van een advocaat goed? Dat hij helder is geschreven, in goede, toegankelijke zinnen. Dat de opbouw logisch is, dat de informatie overzichtelijk bij elkaar staat, dat de argumentatie goed te volgen en overtuigend is. Zo’n brief is goed, en dan doet het er wat mij betreft helemaal niks toe of die ‘levendig’ begint of niet.

‘Levendig!’

Klacht Van der G. tegen Hiddema afgewezen

De Raad van Discipline heeft een klacht van Volkert van der G. tegen advocaat Th. Hiddema afgewezen. Dat blijkt uit een nog niet gepubliceerde uitspraak van de Raad. Het *Limburgs Dagblad* publiceerde inmiddels met naam en toenaam over de uitspraak van de Raad.

Hiddema gaf vorig jaar het proces-verbaal van een verhoor van Volkert van der G. door de rechter-commissaris aan journalisten van *HP/De Tijd* en *Trouw*. In een eerdere bezwaarprocedure (naar aanleiding van de weigering van de officier van Justitie om de R-C-verklaring af te geven) had de Maastrichtse advocaat echter aangegeven het proces-verbaal ‘slechts voor eigen gebruik’ te zullen benutten en ‘de inhoud daarvan niet – op welke wijze dan ook’ te openbaren. De Raad meent desalniettemin dat Hidde-

ma op dit punt geen tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt.

Het eerdergenoemde bezwaarschrift van Hiddema werd door de raadkamer van de rechtbank behandeld op 20 maart 2003. Op 25 maart volgde de beslissing, waarin de rechtbank overwoog: ‘Voorts begint de inhoudelijke behandeling van de strafzaak tegen de verdachte al op 27 maart 2003. Daar zal de R-C-verklaring van verdachte in het openbaar worden behandeld. Tegen deze achtergrond is de rechtbank, mede gelet op de inhoud van de uitgebreide R-C-verklaring, van oordeel dat het door de officier van Justitie bedoelde te beschermen onderzoeksbelang niet dusdanig kan worden geschaad, dat aan klager inzage en afschrift van het proces-verbaal nog langer moet worden geweigerd.’

De Raad van Discipline overweegt op grond van deze passage: ‘Deze laatste alinea, zo kan men redelijkerwijs stellen, geeft weer dat ook de rechtbank niet wenste dat vóór de mondelinge behandeling van de strafzaak van klager de verklaring van klager naar buiten zou worden gebracht. Een andere betekenis is nauwelijks denkbaar. Wat hiervan ook zij, in het licht van het standpunt van de officier van Justitie en gezien de beide hiervoor genoemde alinea’s (ook die met betrekking tot de toezegging van Hiddema om niet te openbaren, *red.*) in de beslissing van de rechtbank, kan verweerder tuchtrechtelijk niet verweten worden dat hij zijn gegeven toezegging interpreteerde zoals hij deed. De klacht zal als ongegrond moeten worden afgewezen.’ (LW)

ORDENIEUWS

Herhaalde waarschuwing

Het komt nog steeds vaak voor dat advocaten(kantoren) worden benaderd door bedrijven met de vraag of de advocaat/het kantoor nog in hun openbare database wil worden genoemd. De desbetreffende persoon is er vaak niet eens van op hoogte dat hij vermeld stond, laat staan dat hij daar toestemming voor heeft gegeven. In veel gevallen wordt een 'kleine bijdrage'

gevraagd voor de dienst. Wij willen u er op wijzen dat dit vaak bedrijven zijn die op een snelle manier geld willen verdienen en wier belang het zeker niet is om hun 'klanten' op een goede manier te bedienen. We vragen u dan ook contact op te nemen als u op bovenbeschreven wijze bent benaderd. Mail naar r.lamberts@advocatenorde.nl

Jonge Balie Arnhem

Tijdens de Algemene Leden Vergadering van de Vereniging Jonge Balie te Arnhem is op 11 juni jl. een nieuw bestuur gekozen. Het nieuwe bestuur wordt gevormd door:

- 1 mr. Matthijs Mutsaers (voorzitter);
- 2 mr. Angelique Hendriks (vicevoorzitter);
- 3 mr. Bart Vliexs (secretaris);
- 4 mr. Arjan Lettenga (penning-

- meester);
- 5 mr. Janneke Steenbrink (algemeen lid);
- 6 mr. Marjolein van den Boogerd (algemeen lid).

Het postadres van de vereniging is gewijzigd. U kunt uw correspondentie met ingang van heden richten aan: postbus 1106, 6501 BC, Nijmegen, secretaris.jongebaliearnhem@brunet.nl.

(advertentie)

Advocatenkantoor in het hart van Amsterdam (representatieve huisvesting) met een algemeen civiele praktijk heeft plaats voor

1 of 2 zelfstandig werkende advocaten
op basis van een (kosten)maatschap.

Reacties onder nummer 7826
Bureau BDM B.V.
Steekterweg 80G
2407 BH Alphen a/d Rijn

Toestand gedetineerde Soedanese advocaat zorgwekkend

Op 1 februari jongstleden werd de Soedanese advocaat *Salih Mahmoud Osman* door leden van de nationale veiligheidstroepen in Wad Medani, Soedan, gearresteerd. Sinds hij is opgepakt, wordt hij incommunicado en zonder een formele aanklacht vastgehouden in de Dabak gevangenis in Khartoem. Het gerucht gaat dat hij sinds 30 juni jongstleden in hongerstaking is gegaan uit protest tegen de onrechtmatigheid van zijn arrestatie en hechtenis. Osmans gezondheidstoestand is zorgwekkend: hij lijdt aan geelzucht, hoge bloeddruk en suikerziekte.

Op 31 mei jl. diende een collega van Osman, *Amir Mohammed Suleiman* een officieel verzoek in bij de veiligheidsdiensten tot onmiddellijke vrijlating van Osman omdat er geen officiële aanklacht tegen hem bestaat. Bovendien mag Osman op basis van de National Security Act maximaal negentig dagen in hechtenis worden gehouden en die termijn is inmiddels verstreken.

Zowel Osman als Suleiman werkt voor de Soedanese mensenrechtenorganisatie SOAT (*Sudanese Organization Against Torture*), die onder andere juridische hulp biedt aan slachtoffers van mensenrechtenschendingen. Osmans detentie lijkt een vergeldingsactie van de Soedanese autoriteiten voor het werk van SOAT: zijn arrestatie past binnen een patroon van het lastigvallen van diverse mensenrechtenactivisten die werkzaam zijn in de geteisterde regio Darfur. Het lijkt erop dat de Soedanese autoriteiten op deze manier trachten te voorkomen dat berichten over ernstige mensenrechtenschendingen in Darfur de rest van de wereld bereiken.

De Amerikaanse mensenrechtenorganisatie *Human Rights First* is een schrijfactie gestart voor de vrijlating van Osman. U kunt aan deze actie deelnemen.

Voor meer informatie over deze actie en over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met de secretaris mr. Mirjam Siesling, p/a Janskerkhof 16, 3512 BM Utrecht, tel.: 030-253 71 21, fax: 030-253 70 28, M.Siesling@law.uu.nl. Rekeningnummers: ABN 489.938.655, Postbank 433.83.27.

Naar een efficiënter tuchtrecht

mr. P.A. Wackie Eysten¹

advocaat te Den Haag

Een beroepsbeoefenaar die wordt geconfronteerd met een tuchtklacht, wil graag terugslaan. Toen ik nog regelmatig optrad bij een medisch tuchtcollege, als advocaat van artsen, bleek mij dat de verontwaardiging toenam naarmate de klacht minder gegrond was. Als het college een serieus onderzoek instelde, de klager zijn grieven breed uiteen kon zetten, eerst schriftelijk, en dan ook nog eens mondeling ter zitting, dan voelde menig arts zich alleen al daardoor tekort gedaan, betutteld en in het nauw gedreven. De reactie van advocaten die ik in tuchtzaken heb mogen bijstaan, was niet veel anders. Mijn bijstand ter zitting beperkte zich bij zulke gelegenheden menigmaal tot het gefluisterde advies er vooral het zwijgen toe te doen. Soms werd er dan teruggesist of er geen tuchtcollege voor patiënten bestond!²

Toch is het tuchtrecht er niet zozeer om querulante cliënten een podium te verschaffen, maar vooral om een arena te creëren voor beroepsbeoefenaren, waarin op zakelijke, objectieve en deskundige wijze een definitief oordeel over hun professioneel handelen kan worden geveld. Dat is voor de beroepsgroep als geheel en voor de kwaliteit van haar dienstverlening van groot belang. Daarom wil ik in deze bijdrage enkele gedachten wijden aan het functioneren van de tuchtrechter, het Hof van Discipline in het bijzonder, in het licht van de groeiende werklust, de toenemende kosten en de bemensingsproblemen.

BEKENDE WEG

Het in 1952 in het leven geroepen Hof van Discipline had de bedoeling als hoogste advo-

‘Is een systeem van tuchtrechtspraak dat in negen van de tien gevallen een “vanzelfsprekende” uitspraak oplevert, een efficiënt middel om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te garanderen?’ Mr. Wackie Eysten betwijfelt het. Na een verklaring van de toenemende case load van het Hof van Discipline noemt hij als oplossingen niet alleen een strengere beoordeling door het Hof, maar ook beperkte toetsing, verkorte motivering en griffierecht.

catentuchtrechter de rechtseenheid te waarborgen.³ Naar ik meen is het Hof zich van die verantwoordelijkheid nog steeds sterk bewust. Dat blijkt onder meer uit het regelmatige overleg van de Kamervoorzitters over ‘onderwerpen van beleid en beginsel’, zoals oud-voorzitter mr. P.M. Witteman het in de bundel uitdrukt.⁴ Toch bestaat de werklust van het Hof nog voor een groot deel uit zaken die voor die rechtseenheid niet van veel betekenis zijn. Naar schatting wordt slechts een kleine tien procent van de uitspraken van de raden en het Hof van Discipline voor publicatie geselecteerd, ‘de overgrote meerderheid valt af vanwege zijn vanzelfsprekendheid’, aldus mr. G. J. Kemper, lid van de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, die verantwoordelijk is voor de selectie van in het *Advocatenblad* gepubliceerde disciplinaire uitspraken.⁵

Klagers vragen dus blijkbaar in 90% van de gevallen naar de bekende weg.⁶ Is een systeem van tuchtrechtspraak dat in negen van de tien gevallen een uitspraak oplevert die als ‘vanzelfsprekend’ wordt gekenschetst, wel een effectief en efficiënt middel om op den duur de kwaliteit van de beroepsuitoefening te garanderen?

TE MILD

Heeft misschien het Hof de toename van zijn werklust voor een deel aan zichzelf te wijten? Genereert de mildheid, althans het door de beroepsgroep als mild gepercipieerde karakter van het Hof, niet extra veel appèllen? Ik heb naar de cijfers geen onderzoek gedaan, maar ik weet wel dat in de balie het gevoelen heerst dat je na een door de Raad van Discipline opgelegde maatregel in elk geval in hoger beroep moet gaan. Alleen al statistisch, zo beweert men, is de kans groot dat je er bij het Hof beter afkomt.

Met betrekking tot het notariaat zijn onlangs stemmen opgegaan, warm ondersteund vanuit de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie zelf, dat veel strenger zou moeten worden opgetreden tegen notarissen die over de schreef gaan. En ‘een tuchtraad die daar niets aan doet!’, meldde de korte intro van het desbetreffende televisieprogramma.⁷ Ook binnen de balie worden die stemmen gehoord. Niet over de notaris, maar over de eigen beroepsbroeder. ‘Paal en perk’ zouden moeten worden gesteld aan ‘advocaten die echt slecht werk verrichten,’ stelt mr. M. Ynzonides in een recent verschenen bundel.⁸ ‘De oplossing daarvoor moet vandaag de dag worden gezocht in tuchtrecht,’ schrijft hij, ‘maar in mijn ogen biedt dat – vanwege de onvoldoende streng-

Tuchtrecht creëert een arena voor beroepsbeoefenaren, waarin zakelijk, objectief en deskundig kan worden geoordeeld over hun professioneel handelen

Marry de Gaay Fortman: De jaren rond de partnervoordracht, zeven en acht, zijn moeilijk, die worden wel 'de krokodillenvijver' genoemd

Het eerste criterium is: omzet. Welke omzet moet je laten zien? Silvius: 'Dat is makkelijk. Je hebt een target van, zeg, 1400. Je werkt tegen een uurtarief van € 160. Dat levert een omzet op van € 224.000. Dat is de ondergrens.' In het noorden liggen de uurtarieven veel lager dan in de Randstad. Roelvink: 'Uren ad € 250 kunnen hier maar beperkt worden weggezet.'

Een gevolg van de structuur van De Haan waarin alle partners dus evenveel verdienen (de management fee bestaat uit een vast deel en een winstgerelateerd deel) is wel dat nieuwe aandeelhouders zich moeten inkopen. Anders gezegd: ze moeten van de zittende aandeelhouders een deel van de aandelen overnemen. De prijs wordt berekend aan de hand van een vaste formule. Om welke bedragen het gaat, wil het kantoor niet kwijt. Wie het kantoor verlaat, is verplicht de aandelen te verkopen.

Ook opvallend is dat kleinere kantoren zoals De Haan en SOLV (zie verderop) ervoor kiezen BV te worden maar ook de grote NV's – zoals Loyens & Loeff en Houthoff Buruma zullen hier op termijn voor kiezen. Bij een

NV kunnen de vennoten hun aandelen vrij overdragen, maar dat kan nooit de bedoeling zijn van die grote kantoren. De keuze voor NV in plaats van BV lijkt vooral een gevolg van statusoverwegingen: Stibbe BV, nee, daar past men voor. (Zie hierover verder 'Klassieke maatschap steeds minder gangbaar', van Lex van Almelo in *Advocatenblad* 2004-8.)

HOUTHOFF BURUMA: VOORDRACHT IN JAAR 7

Het op een na grootste kantoor van ons land, met vestigingen in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Brussel, Luxemburg en Londen, kan zich weinig frivoliteiten permitteren als het gaat om uitbreiding van de maatschap: een uitgebreide procedure, als gevolg van de eisen van een modern HRM-beleid, leidt noodzakelijkerwijs tot enige bureaucratie. Co-MP Marry de Gaay Fortman en financieel directeur Rob Badoux lichten de procedure toe.

Wie eenmaal medewerker is, wordt bij Houthoff Buruma jaarlijks beoordeeld door de 'unitcoördinator' (die een lokale afdeling van een sectie aanstuurt; zo valt de unitcoör-

dinator vastgoed in Rotterdam onder de sectievoorzitter) en door de verantwoordelijke partner. De criteria waarop de fee-earner wordt beoordeeld zijn vakinhoud, acquisitie en management; de lat komt elk jaar hoger te liggen. Na drie jaar medewerkerschap volgt de 'trajectbeslissing': je gaat door voor het seniormedewerkerschap, wordt *salaried partner* of *equity partner*. Het gaat hier om een voorlopige indicatie.

In het jaar daarop, jaar 7 dus, dient de sectievoorzitter in principe de partnervoordracht op te stellen. Deze gaat dan naar het bestuur die hem vervolgens neerlegt bij de PBC, de partnersbenoemingscommissie, die uit vier partners bestaat. De PBC hoort alle 62 partners van het kantoor en doet uitgebreid onderzoek naar de dossiers van de kandidaat, zijn 'economisch draagvlak', zijn 'statuur', persoonlijke eigenschappen en juridische diepgang. Na dit onderzoek adviseert de PBC het bestuur of de kandidaat in de partnervergadering in stemming kan worden gebracht, want het kantoor wil vermijden dat kandidaten worden 'afgehangen' in de plenaire vergadering. Bij deze stemming

leidt een viervijfde meerderheid tot een toegangsbevis voor de maatschap. Pas in jaar 9 wordt de toetreding definitief. Tot die tijd wordt 'meegelopen' met de maatschap door de zogeheten *partner elect*.

De Gaay Fortman: 'Een ritueel is dat na een positieve stemming de 'godfather' van de nieuwe *partner elect* altijd de vergadering uitloopt om zijn protégé te gaan bellen. Net voor de rondvraag komt hij dan weer binnen om te zeggen dat 'hij of zij heeft aanvaard'. Het feest en de champagne zijn in de regel zaken voor de sectie.' Moeilijk in deze procedure zijn vooral de jaren zeven en acht, dus rond de partnervoordracht. Deze jaren worden weleens 'de krokodillenvijver' genoemd. Je moet in deze jaren laten zien dat je je 'partnerabel' kunt gedragen.

Een van de criteria is uiteraard de omzet die je weet te realiseren en je 'rendementspotentie'. In deze jaren geldt een norm van 1500 uur declarabel. De Gaay Fortman: 'Je mag op 90% zitten als er voldoende compensatie is via *leverage*, maar de meeste medewerkers zitten erboven, op 1600, 1700 uur.' Er wordt in die jaren gewerkt tegen een uurtarief van circa € 250; in zijn zevende jaar dient men bij Houthoff dus een omzet te realiseren van rond de € 375.000.

Is men eenmaal partner, dan is de *ratrace* nog niet voorbij. Elk jaar is er een 'partner-assessment' en na drie jaar maatschap wordt bekeken of iemand wel goed genoeg is om 'verder de *lockstep* in te gaan'. Het inklimtraject naar *full equity* duurt bij Houthoff elf jaar; dus in jaar 20 op kantoor kun je de top bereiken, als alles althans vlekkeloos verloopt. Ondanks de economische recessie heeft Houthoff de laatste jaren relatief veel nieuwe partners (6) in de maatschap kunnen opnemen. De verhouding in winstdeel tussen een eerstejaarspartner en een volledig winstdeel is 1:2,5.

Partner voor vier dagen is bij Houthoff alleen mogelijk als de vijfde dag wordt besteed aan ander juridisch werk waar het kantoor garen bij kan spinnen; in de praktijk gaat het dan in alle gevallen om het bekleden van een universitaire leerstoel. (Zie over parttime werken ook het artikel van Ingrid Wong, in de *Actualiteiten* voor in dit nummer.)

VAN BENTHEM & KEULEN:

TOETREDINGSAKTE OP MATENWEEKEIND

Van Benthem & Keulen is een middelgroot no nonsense-kantoor in Utrecht met een maatschap van 16 partners (vier vrouwen) op 51 advocaten. De dienstverlening is puur advocatuurlijk en focust zich op ondernemingsrecht. Qua branches is het kantoor succesvol in de farmaceutische industrie en de gezondheidszorg. Sinds 2000 is Johan Koggink als kantoordirecteur en lid van het DB (mede)verantwoordelijk voor interne en externe zaken en strategie.

Hoe wordt iemand partner bij Van Benthem & Keulen? Koggink: 'Het derde en vierde jaar als medewerker noemen we hier "traject drie". Aan het eind hiervan krijgt iemand een uitnodiging voor de maatschap, een aanbod seniormedewerker te worden of het verzoek het kantoor te verlaten.' Bij de beoordeling spelen drie competenties een rol: commer-

cieel, vakinhoudelijk en management. Koggink: 'Gedurende traject drie worden deze competenties tegen het licht gehouden en waar nodig aangescherpt door middel van trainingen. Aan het eind van traject drie moet een mix zijn ontstaan die een maatschappositie kan rechtvaardigen.'

Wat zijn meer specifiek de commerciële criteria? Koggink: 'Het belangrijkste is dat je bewezen moet hebben op eigen kracht een praktijk te kunnen draaien, dus dat je niet langer afhankelijk bent van werk dat je via kantoor krijgt doorgespeeld. Hiertoe dienen initiatieven te worden genomen als het geven kan cursussen, het verzorgen van publicaties of effectief netwerken.' Welke omzet is bij een vierdejaars medewerker indicatief voor de maatschap? Koggink: 'Dat is 1300 uur declarabel tegen een uurtarief van € 227,50.' Dit leidt dus tot een omzet van ruim drie ton.

Foto: Ronald Brokke

Johan Koggink: 'Je moet bewezen hebben op eigen kracht een praktijk te kunnen draaien, dus niet langer afhankelijk zijn van werk dat je via kantoor krijgt doorgespeeld'

ELMIRA NIJHUIS: 'MAATSCHAP NIET LANGER EENHEIDSWORST'

Nijhuis & Wibbelink adviseert veel advocatenkantoren (van 5 tot 60, 70 advocaten groot) over kwesties rond de maatschap. Welke trends zijn er? Elmira Nijhuis: 'Medewerkers eisen steeds meer duidelijkheid over waaraan ze precies moeten voldoen. Ook willen ze precies weten wat hen te wachten staat in de maatschap. Kan iemand lekker met zijn neus in de boeken blijven hangen of moet hij ook gaan golfen om te acquireren? De trend is dat maatschappen steeds meer gaan bestaan uit vogels van verschillende pluimage en er steeds meer behoefte ontstaat aan variatie en flexibiliteit: partner voor vier dagen, vrijstelling van managementtaken, dat soort zaken. Dat maatschappen zich zouden sluiten door de economische crisis zien wij nauwelijks, ik denk omdat het met de kleinere kantoren gewoon goed gaat. Het zijn de groten die de klappen krijgen. Een probleem van alle kantoren is nu wel dat er eind jaren negentig te veel en te snel medewerkers zijn aangenomen, zowel vanuit de stagiairs als van buiten. Kantoren hebben toen hun eisen verlaagd en daarvoor betalen ze nu een hoge prijs.'

Als iemand de uitnodiging tot toetreding aanvaardt, gaat hij of zij per 1 januari van het volgende jaar een jaar lang meelopen met de maatschap zonder er nog formeel deel van uit te maken. Per het jaar daarop volgt de officiële toetreding. Koggink: 'Het tekenen van de toetredingsakte gebeurt op het jaarlijkse "matenweekeind" en gaat gepaard met champagne en enkele informele speeches.'

Hoe ziet zo'n 'toetredingsakte' (ook wel 'maatschapcontract' genoemd) er eigenlijk uit? Koggink: 'Er staan financiële zaken in zoals het 'inklimtraject' dat in tien jaar leidt tot een volledig winstdeel, verzekeringsplichten en de exit-leeftijd, bij ons 62.' De verhouding in winstdeel tussen een beginnende partner en *full equity* is bij Van Benthem & Keulen net als bij Houthoff ongeveer 1:2,5. De contracten zelf zijn sinds 2000 niet veranderd of aangepast; vier dagen werken (80%-partner) is mogelijk. Wel merkt Koggink dat vaker het verzoek komt of een definitief oordeel over de toetreding kan worden uitgesteld wegens op dat moment drukke privé-omstandigheden zoals jonge kinderen. Bijvoorbeeld van de kant van vrouwen met kinderen die tevens mannen hebben met goede banen; voor deze groep is het vaak moeilijk alle tijd vrij te maken waar de positie van partner om vraagt.

In hoeverre voorzien de contracten in de situatie dat een jonge partner overstapt naar een ander kantoor? Koggink: 'Er staat een relatiebeding in dat zegt dat iemand zijn cliënten niet mee mag nemen. Zoiets is moeilijk afdwingbaar, want als de cliënten per se mee willen gaan ze toch wel. De bepaling ziet meer op het "grijze gebied" van

cliënten en moet voorkomen dat vertrekken de partners deze cliënten actief gaan bewerken om met hen mee te gaan.'

Kunnen partners worden vrijgesteld van managementtaken, bijvoorbeeld omdat ze alleen maar omzet willen draaien? Koggink: 'Rainmakers zijn niet verkeerd zolang de gaten die zij laten vallen binnen de sectie adequaat kunnen worden ingevuld door de andere partners.'

'BIJ SOLV HEBBEN WE GEEN PARTNERS'

Advocatenkantoor SOLV in Amsterdam heeft sinds de oprichting in augustus 2000 een forse groei doorgemaakt; het team van de drie oprichters Christaan Alberdink Thijm (32, afkomstig van De Brauw), Wanda van Kerkvoorden (36, Houthoff Buruma) en Koen de Bruin (42, Caron & Stevens) is inmiddels uitgedijd naar een kantoor van 12 juristen waarvan 8 advocaten.

Vrijwel alles wat SOLV doet heeft een relatie met 'TMC': techniek, media en communicatie. 'We ontstonden nog net voordat de dotcom-zeepbel uiteenspatte,' zegt Wanda van Kerkvoorden in het nieuwe kantoor vlak bij het Entrepotdok aan de oevers van het IJ. 'Alle kantoren, ook de grote, waren toen zwaar bezig met internet. De meeste van die praktijkgroepjes zijn snel daarna weer ontbonden, maar wij gingen gewoon door.' Nu internet lijkt te zijn begonnen aan de definitieve doorbraak tot in alle geleidingen van de samenleving, floreert de praktijk van SOLV. Koen de Bruin: 'Skype, de opvolger van Kazaa, is een grote client van ons, net als de Nationale Vacaturebank, xs4all, hccnet en marktplaats.nl. Namens Skype zijn we betrokken bij juridische aspecten van het

bellen via internet. Dat kan bijna kosteloos en vormt een enorme bedreiging voor de grote telecombedrijven.'

SOLV heeft geen partners: de drie oprichters zijn aandeelhouders in de BV (elk 33,3%) die zichzelf salaris uitkeren. Waarom? Van Kerkvoorden: 'Maatschappen bestaan uit losse koninkrijkjes. Wij wilden een echt bedrijf neerzetten, net als onze cliënten doen: dat zijn immers ook vaak jonge, bevlogen ondernemers met een *business case*. Daarom hebben we ook gekozen voor een *fancy* naam en niet voor onze eigen achternamen. Wie hier werkt werkt voor SOLV en niet voor zichzelf.'

Er komt natuurlijk een moment dat de drie oprichters-eigenaars nieuwe advocaten zullen moeten uitnodigen om ook aandeelhouder te worden. Hoe zien ze dat? De Bruin: 'Natuurlijk komt dat moment. Dat wisten we toen we van start gingen. Maar de vijf andere advocaten die hier werken zijn nog jong: het zijn vier stagiairs en een medewerker. Het zal dus nog wel even duren.' Van Kerkvoorden: 'Iemand die zelfstandig een praktijk kan draaien en kan opleiden en die bij ons past: natuurlijk kan die aandeelhouder worden. In die zin zijn we echt een bedrijf; werknemers die het goed doen kunnen aandelen krijgen of opties zodat we hoop ik meer en meer zullen verwateren. Maar aan de andere kant maakt het bij ons weinig uit of je aandeelhouder bent of niet. Wij drieën zullen de komende jaren niet heel veel meer verdienen dan seniormedewerkers en ook in de hiërarchie maakt het weinig uit, want iedereen heeft toch wel invloed. Dit merken we bijvoorbeeld aan de vele open sollicitaties die we krijgen, op alle niveaus.'

Foto: Chris van Houts

Advocaten van andere kantoren die solliciteren hoeven vaak zelf niet direct ook aandeelhouder te worden.'

Over hun inkomen zeggen de twee aandeelhouders dat ze 'nu stukken minder verdienen dan wanneer ze partner waren geworden bij hun oude kantoren'. De Bruin: 'Winstmaximalisatie is niet ons streven. Wij streven naar inhoudelijk werk van hoog niveau in de frontlinie van nieuwe juridische ontwikkelingen. We zijn een onderneming aan het opbouwen. De cost gaat dan voor de baet uit.' Wel benadrukt Van Kerkvoorden dat stagiairs en medewerkers bij SOLV evenveel verdienen als bij de grote kantoren.

Het kantoor ziet zich de komende jaren uitgroeien tot maximaal 25 advocaten. Hoeveel zullen daarvan dan aandeelhouder zijn? De Bruin: 'Dat kunnen er best veel zijn. Maar dat is allemaal niet zo belangrijk. We denken hier niet in piramidale structuren. We hoeven nooit na te denken over de vraag of iemand partner moet worden. Dat scheelt veel tijd en energie, ook bij de medewerkers.'

Van Kerkvoorden: 'Onlangs belde het NOS Journaal. Ze wilden iemand van ons interviewen naar aanleiding van een boete die Microsoft in Europa kreeg opgelegd. Bij andere kantoren wordt dan een partner naar voren geschoven, maar wij lieten onze stagiair Linda Eijpe het woord voeren. Het werd een enorm succes. Linda vertelde ons dat haar daarna vaak werd gevraagd: "Maar vonden de partners van SOLV het wel goed dat je dat deed?" Dan antwoordde Linda: "Bij SOLV hebben we geen partners."'

- *Koen de Bruin en Wanda van Kerkvoorden, die zegt: 'Maatschappen bestaan uit losse koninkrijkes, daarom zijn wij geen maatschap. Wij wilden een echt bedrijf neerzetten, net als onze cliënten doen'*

(advertentie)

Gedegen Onderzoek?

DÖRR BEDRIJFSRECHERCHE

RECHERCHE- EN ADVIESBUREAU

010 - 212 49 23

www.dorr-recherche.nl

RECHTER JAN VAN DER DOES

Advocaat en officier van Justitie

‘Ik zie dat het parket de jongste bediende heeft gestuurd.’

De woorden komen uit de mond van mr. Hein van Zutphen. De zaak is net uitgeroepen en ieder zoekt zijn plaats. Aan de verdachten wordt een stoel gewezen, de tolken schuiven tussen hen in, de advocaten schikken hun dossier op de lessenaar, en een paar belangstellende politiebeamten kijken wat besluiteloos om zich heen. Te midden van het rumoer van het schikken en schuiven, klinkt de zin. Hij hangt als een prop in de lucht, en had gemakkelijk verloren kunnen gaan. Pas bij het requisitoir blijkt dat hij haarfijn is opgevangen door de zittingsofficier.

Mr. Van Zutphen is een dertiger met een nors gezicht. Zijn volle haardos heeft een voor zijn leeftijd opmerkelijk grijze kleur. De staalblauwe ogen onderstrepen de indruk van ongenaakbaarheid.

Veel advocaten hebben een zekere vaardigheid ontwikkeld om conversatie met zwier te laten verlopen. Ze praten met de één, knipogen naar een ander, lanceren een bon-mot naar een derde, en dat allemaal tegelijkertijd. Het is de vaardigheid van een schaker die op verschillende borden zijn kunsten vertoont. Het lijkt allemaal vanzelf te gaan, maar pas als de spreker zich na afloop onbespied waant, valt op hoe vermoeiend het is geweest. De vitale opgewektheid en de gulle lach verdwijnen uit het gelaat, en daarvoor in de plaats komt een sombere en in zichzelf gekeerde expressie.

Zo een man is mr. Van Zutphen niet. Hij gaat zijn gang en het lijkt hem niet te interesseren of hij daarbij innemend overkomt. Het is zeker zijn ambitie niet om bij conversatie meer dan één bal in de lucht te houden.

Het is een publiek geheim dat hij een relatie heeft met een collega. In de gangen van het gerechtsgebouw wordt er wat besmuikt over gesproken, waarbij het niet duidelijk is of men zich zorgen maakt over zijn echtgenote die in een uithoek van het arrondissement in alle eer en deugd de kinderen opvoedt, of dat men zich uit afgunst of afkeer afvraagt hoe deze onsympathieke man twee vrouwen aan zich weet te binden.

Bij het requisitoir komt de officier terug op de gewraakte zin. Het is één van haar eerste zittingen en nu pas wordt duidelijk hoe gekwetst ze is. Ze heeft de hele zitting gewacht en geworsteld met haar protest, maar nu ze er eenmaal lucht aan geeft, hakkelt ze van woede.

illustratie: Andre Kljisen

Mr. Van Zutphen toont de verongelijkte verbazing van een terechtgewezen taxichauffeur.

Mevrouw de officier moet niet moeilijk gaan doen, zo is ongeveer zijn betoog, want het was haar toch duidelijk genoeg dat de zaaksofficier hem schandelijk had behandeld. En nu hij had verwacht de desbetreffende officier de zaak behoorlijk in te peperen, wordt hij met een vervangster opgezadeld die natuurlijk van niets weet.

De rechtbank maant mr. Van Zutphen om in het vervolg kwetsende opmerkingen achterwege te laten.

Mokkend verlaat hij de zaal, nagestaard door in gepeins verzonken rechters. Hun gedachten laten zich raden: vandaag heeft hij al de woede van één vrouw over zich afgeroepen; in zijn simultane leven moet het ongewis zijn tegen welke stemming hij bij de andere twee oploopt.

De onverzettelijke rug van mr. Van Zutphen geeft echter niet de indruk dat deze spinsels zijn eerste zorg zijn.

VAN J.A.IJ. van Giffen

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galleries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk? Waarom vindt J.A.IJ. van Giffen (advocaat in Harlingen; algemene praktijk; getrouwd, twee kinderen) het houtsnijwerk aan de muur in zijn ontvangstruimte zo bijzonder?

Jan Pieter Nepveu
journalist

GEBORGENHEID

De engel tussen acanthusbladeren heeft voor de oorlog dienst gedaan als voorkant van een luidsprekerkast in de huiskamer bij Van Giffen. Lindehout. Oorsprong en kunstenaar onbekend.

‘Er is meer tussen hemel en aarde dan vier kale wanden en een stapeltje dossiers’

“Als we het hebben over cultuur: het hoort bij mijn cultuur om voornamen en leeftijd niet te noemen en om nooit in te vullen of ik man of vrouw ben. Maar wel om te zingen bij de piano. Eén keer per maand heb ik een liederenavond bij een bevriende pianist. Van Bach en Butterworth tot Weckerlin en Wolf.

Het klopt dat ik in de “kunstcommissie” van de orde in Friesland zit. Wij moeten zorgen voor kunstwerken in de advocatenkamer in Leeuwarden. Kunst in de advocatenkamer is belangrijk omdat je anders tegen vier kale wanden aankijkt. Er is meer tussen hemel en aarde dan vier kale wanden en een stapeltje dossiers.

De commissie dreigde een jaar of vijf geleden bij gebrek aan belangstelling te worden opgeheven. Tijdens de jaarvergadering – die zijn bij ons heel levendig – riepen de gebroeders Anker: “Dat kan niet! Het gaat om kunst! Meneer de deken, hoe haalt u het in uw hoofd een kunstcommissie op te heffen!” De twee heren Anker en ik werden toen tot kunstcommissie benoemd. Een maand voor de jaarvergadering gaan we altijd met ons drieën naar de kunstuitlen. Daar vind je niet het allermooiste, maar het geeft wel stof tot discussie.

Ook het opknappen van oude panden heeft te maken met kunst en cultuur. Ik zeg dat, omdat ik dertig jaar meegedraaid heb als bestuurslid van de oudheidkundige vereniging en het stadsherstel in Harlingen. We hebben onder meer voorkomen dat pakhuisen, een voormalig weeshuis, en het restant van een eeuwenoud kasteel gesloopt werden.

Wat je in de stad Harlingen ziet, daaraan heeft het stadsherstel veel bijgedragen. Het restauratiewerk, het terugbrengen in zijn oude glorie, geeft mij verschrikkelijk veel genoegdoening.

Ik noem mezelf geen kunstkenner, alleen zie ik wel wat mooi is.

Het is bij mij begonnen toen mijn ouders verhuisden. Met het opruimen van de zolder vond ik een houtsnijwerk in stukken en brokken met houtworm en al in een zak. Ik heb de houtworm gedood en ben aan het puzzelen geslagen. Met stopwas heb ik de houtwormgaatjes dichtgemaakt en met lijm de stukken weer aan elkaar gekregen. Geen blad was hetzelfde. Daar ben ik op mijn Amsterdamse studentenkamer zeker een maand mee bezig geweest.

Ik heb geen idee wat het oorspronkelijk geweest is. Mijn vader zou het hebben gekocht bij een uitdrager en hebben ingebouwd in een luidsprekerkast. Het heeft aan de voorkant gezeten, met daarachter de luidspreker.

Als ik de stijl zie, is het een Nederlands houtsnijwerk. Maar ik ben geen kunstkenner. Het zijn acanthusbladeren, in allerlei varianten met bloesem erin. Maar je kunt het niet een acanthus noemen, want het is gewoon een voorstelling van wat ik een engeltje noem dat uit een braambos komt. Hoewel, een braambos is het ook weer niet.

Het is in slechte staat maar verder heel mooi, helemaal van een afstand. U mag best zeggen dat het niet mooi is, maar voor mij is het geweldig omdat ik erdoor heb leren kijken. Een paar stukken ontbreken en het

'Ik noem mezelf geen kunstkenner, alleen zie ik wel wat mooi is'

heeft mij altijd geïntrigeerd wat daar nou gezeten heeft. Hier is voor mij alles uit voortgekomen: het leren zien en het restaureren. Het heeft doorgewerkt in bezoeken aan vele veilingen in Amsterdam: De Eland, De Zwaan, De Zon, Paul Brandt... Daar leer je kijken en de echt aparte dingen te onder-

scheiden. Het meeste in deze kamer: tafel, stoelen, lamp, heb ik gekocht op veilingen.

Als ik over twee jaar mijn praktijk stop, ga ik me serieus bezighouden met de ontbrekende stukken. Ik ben naar het houtinstituut geweest om erachter te komen wat voor hout

het was. Lindehout. Ik heb voorlopig een stukje board gebuikt, anders was het zo'n lelijke kale plek. Over twee jaar ga ik kijken wat er bijgesneden moet worden. Een stukje lindehout heb ik al gekocht. ”

(advertentie)

Schalke & Partners
Bedrijfsrecherche

BEWIJST WAT U EIST

Schalke & Partners bv
Postbus 2215, 4800 CE Breda
T. 076-5221144 / F. 076-5221264 / E. info@schalke.nl / W. www.schalke.nl

FIF 33
RECHERCHE- EN INFORMATIEBUREAU
Voor bedrijven, particulieren en advocatuur

- Onrechtmatig ziekteverzuim
- Alimentatiezaken
- Controle werkzaamheden
- Handelsinformatie
- Fraude / Bedrijfsdiefstal
- Privé-onderzoeken

010 - 477 33 22 www.fif33.nl
Goedgekeurd door Min. van Justitie POB 238
Heemraadssingel 186 • 3021 DM Rotterdam
Fax: 010 - 477 08 30 • e-mail: info@fif33.nl

‘VREES VOOR VERDUISTERING’

Bij zijn betoog tot afschaffing van de eis van ‘vrees voor verduistering’ (*Advocatenblad* 2004-9, p. 438-443) maakt mr. Van Oosten gebruik van een vergelijking tussen het beslag op onroerende zaken en het beslag onder derden. Naar mijn mening maakt hij op p. 441, 3e kolom en p. 442, 1e kolom ten onrechte onderscheid tussen beide vormen van beslag door te wijzen op de ernstiger gevolgen die een derdenbeslag zou hebben. Hierbij stelt hij onder meer dat ‘een kadastrale inschrijving van conservatoir beslag op onroerende zaken geen enkele belemmerende werking heeft op de bedrijfsvoering van de debiteur (...) terwijl een beslag onder derden [waarbij hij met name de financierende bank als voorbeeld noemt, *EST*] dat nu juist wel tot gevolg kan hebben’. Iets verderop gaat hij nog een stap verder en schrijft hij zelfs dat een debiteur bij beslag op zijn bedrijfspand ‘geen enkel nadelig effect’ behoeft te ondervinden, waarbij hij vervol-

gens het contrast met het beslag onder derden nog groter maakt met de opmerking dat het aannemelijk is dat bij deze laatste vorm van beslag de debiteur ‘in het bijzonder bij de bank op het matje geroepen wordt om uitleg te geven’.

Zoals gezegd ben ik het met deze vergelijking niet eens en al helemaal niet wanneer Van Oosten bij beslag onder derden over beslag onder de financierende bank spreekt. Van Oosten ziet duidelijk de impact over het hoofd die beslag op onroerende zaken in de praktijk heeft op de relatie met de financierende bank. Juist omdat het bedrijfspand vaak als belangrijkste zekerheid voor de bank dient, zal men zeker direct in beweging komen, temeer daar dit vanwege de verplichte betekening ex art. 726 lid 1 jo. 508 Rv. zeer snel bij de bank bekend wordt. Bovendien zal beslaglegging de onderliggende vorderingen van de bank vanwege contractuele afspraken veelal direct opeisbaar maken, ter-

wijl de bank in zo’n situatie vaak ook nog veel verdergaande bevoegdheden zijn toegekend. De kans dat men in dit verband ‘op het matje’ moet komen is hier zeker niet minder, dit evenals de kans dat ‘de kredietkraan’ wordt dichtgedraaid. Via een beslag op onroerende zaken kan een debiteur dus ook snel en ‘goed’ in de problemen komen en is het eveneens waarschijnlijk dat ook zo’n beslag zeer snel ‘publiekelijk’ wordt in de door Van Oosten bedoelde zin.

Gezien het voorgaande stelt Van Oosten dus ten onrechte de vraag ‘waarom dan zwaardere eisen stellen aan deze (...) minder schadelijke vorm van conservatoir beslag’. De kans op ‘schade’ in de door Van Oosten bedoelde zin is bij beslag op onroerende zaken ook groot en kan dus naar mijn mening niet als argument dienen voor zijn pleidooi voor het afschaffen van de bij dit beslag geldende eis van vrees voor verduistering.

(*mr. E.H. van Stigt Thans, advocaat te Zwolle*)

HET VERLOF TOT BESLAG KAN NIET VAKER WORDEN GEBRUIKT

Reactie op M.A.J.G. Janssen, ‘Verlof tot het meerdere malen leggen van beslag’, Advocatenblad 2004-10, p. 488-490.

In het afgelopen jaar is tot twee keer toe door schrijvers niet onderkend dat er al in het grijze verleden een uitspraak is gedaan over de vraag of er met dezelfde beschikking tweemaal conservatoir beslag mag worden gelegd. Bij herlezing van de door de schrijvers geciteerde commentaren heb ik ook kennis genomen van andere meningen terzake.¹

In 1925 liet de Rechtbank Amsterdam zich hier al over uit in een zaak die overigens nauw verweven was met het toen geldende beslagrecht.² De uitspraak wordt zowel in van Rossem-Cleveringa als in de Groene Kluyer gememoreerd.³

Ik ben zelf van mening dat herhaald beslag met hetzelfde verlof ongewenst en ook niet toelaatbaar is. De Roermondse voorzieningenrechter perkte de werking van zijn eerdere uitspraak⁴ een jaar later in⁵ toen na een nietigheid in het beslag (geen betekening conform art. 721 Rv) met hetzelfde verlof opnieuw beslag werd gelegd: ‘Onjuist is

de opvatting van [beslaglegster] dat – zonder meer – met een verlof tweemaal beslag gelegd kan worden.’

De genoemde uitspraak in kort geding van de Rechtbank Roermond d.d. 14 februari 2002 betrof een andere situatie, waarin met een verlof kort na elkaar op 27 november 2001 en 12 december 2001 beslag onder eenzelfde bank is gelegd. Daarbij kleefde het eerste beslag niet omdat geen saldo op de desbetreffende bankrekening werd aangehouden. De Voorzieningenrechter heeft daarop geoordeeld dat de eerste beslaglegging geen effect heeft gehad. Omdat de feiten in het verzoekschrift tot verlofverlening ongewijzigd waren, en vanwege efficiency, heeft de Voorzieningenrechter in dat geval een tweede beslag toelaatbaar geacht, kennelijk ook omdat de verlofbeschikking niet was uitgewerkt. In het onderhavige geval was dat laatste wél het geval.

Het eerdere standpunt werd niet geheel verlaten. De vraag blijft natuurlijk wel wat onder ‘effect’ moet worden verstaan. Het gehele bedrag, de helft?

Er bestaat een groot verschil tussen het uitwinnen van een vonnis en het toepassen van een verlof. Bij een uitspraak wijst de rechter een vordering toe en heeft de schuldeiser in principe een heel arsenaal aan mogelijkheden (vide art. 434 en 435 Rv) tot zijn beschikking om dat doel te bereiken. Bij een verlofbeschikking toetst de rechter op specifieke omstandigheden zoals ze worden voorgedragen en staat dan het leggen van een bepaaldelijk omschreven beslag toe, *niet* het net zo vaak leggen totdat het doel is getroffen c.q. bereikt. Ik ben het roerend met Janssen eens dat er verlof moet worden *gevraagd* het beslag herhaaldelijk te leggen.

Ik vind niet dat de Voorzieningenrechter herhaald beslag uit moet sluiten, het mag gewoon niet, iets wat Broeders mijns inziens terecht stelt in zijn eerder geciteerde annotatie.⁶ Efficiency is een groot goed dat terecht wordt geprezen, maar daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat het leggen van een beslag een vergaande maatregel is die vaak diep ingrijpt in de levenssfeer van beslagene. Iedere gerechtsdeurwaarder kan daarover meepraten.

Laten we vooral niet uit het oog verliezen dat incidenteel in verzoekzoeschriften een onware dan wel onvolledige voorstelling van zaken wordt gegeven, om over onduidelijke verzoeken nog maar te zwijgen. De uitspraak van het Hof van Discipline van 3 maart 2003, nr. 3604 spreekt duidelijke taal.

Een van de opheffingsgronden van art. 705 Rv (onnodigheid van het beslag) wordt maar zeer zelden aangevoerd, waarschijnlijk ook omdat rechters niet bereid zijn om er op in te gaan.

Vreemd genoeg laat mr. Janssen de merkwaardige opvatting van mr. Broeders⁷ dat bij

herhaald beslag met hetzelfde verlot maar één maal verklaard zou hoeven te worden kritiekloos passeren. Als een hernieuwd beslag wordt gelegd met hetzelfde verlot kan de derde maar beter telkens inhouden en verklaren. Het is aan de beslagene om tegen het herhaalde beslag op te komen en de rechter is de aangewezen persoon om het beslag al dan niet in stand te laten. Uiteraard is er in deze situatie onzekerheid bij de derde maar die is er wel vaker, helaas. Gelukkig zal een dergelijk probleem zich niet snel bij een derde voordoen want veel gerechtsdeurwaarders (maar niet alle) zullen een herhaald beslag weigeren, vooropgesteld natuurlijk

dat hen wel is verteld dat de beschikking al eerder is gebruikt.

De vraag hoe lang een beschikking ‘vers’ blijft, zal altijd naar omstandigheden moeten worden beantwoord. Twee maanden is net zo willekeurig als 3 of 4 maanden. Ik ben het met alle schrijvers eens dat de omstandigheden niet moeten zijn gewijzigd, maar als het om zaken gaat als vrees voor verduistering zal met name de beslagleggende gerechtsdeurwaarder voor lastige keuzes worden geplaatst want uiteindelijk ligt de zwarte piet bij hem.

(Jeroen Nijenhuis, gerechtsdeurwaarder te Roermond)

NOTEN

1 Zie de geciteerde commentaren van Stein, van Mierlo en Ynzonides in het artikel van mr. Janssen. 2 NJ 1925, 1128.

3 Respectievelijk aantekening 1 op art. 722 en aantekening 3 op art. 723 Rv oud, dus van voor 1992.

4 Voorzieningenrechter Roermond 14 februari 2002 JBPr 2003, 35.

5 HAZA 55863 KG 2003-18 van 17 juni 2003 (ongepubliceerd).

6 Noot 17.

7 Noot 15.

NASCHRIFT

De rechtbank Amsterdam heeft zich in 1925 uitgelaten over de vraag of op basis van dezelfde verlotbeschikking tweemaal beslag kan worden gelegd.¹ Die uitspraak is voor mijn onderwerp niet relevant omdat het in mijn artikel om de vraag ging of de beslaglegger op basis van hetzelfde verlot zodanig ten tweede male beslag kan leggen, indien het eerste beslag niet, althans onvoldoende effect heeft gehad. In de uitspraak van de rechtbank Amsterdam ging het om een conservatoir beslag dat wel doel had getroffen. De beslaglegger had echter niet binnen de onder oud recht geldende termijn (op juiste wijze) een vanwaardeverklaringsprocedure aanhangig gemaakt. Omdat volgens de Rechtbank Amsterdam het beslag van rechtswege was vervallen, achtte de rechtbank nogmaals beslag leggen op basis van dezelfde verlotbeschikking, terecht niet mogelijk. Onder het huidige recht is dit niet anders. Immers, art. 700 lid 3 (laatste zinsnede) bepaalt dat overschrijding van de door de voorzieningenrechter in zijn verlot genoemde termijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak, het beslag doet vervallen. Omdat uit de eerste volzin van art. 700 lid 3 Rv. volgt dat het verlot wordt verleend onder de voorwaarde dat het instellen van de hoofdzaak

geschiedt binnen de door de voorzieningenrechter vermelde termijn, vervalt ook het verlot indien de hoofdzaak niet tijdig aanhangig is gemaakt. De beslaglegger zal opnieuw verlot moeten vragen, alvorens opnieuw beslag te kunnen leggen.²

In de door Nijenhuis genoemde uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Roermond van 17 juni 2003 heeft de beslaglegger, nadat zij op basis van het verlot beslag had gelegd, op basis van art. 700 lid 3 Rv. verlenging gevraagd van de termijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak. De verlengingsbeschikking werd in strijd met art. 700 lid 3 Rv. niet binnen de aldaar bedoelde termijn aan de beslagene betekend. Art. 700 lid 3 Rv. leidt er dan toe, mede gelet op het feit dat de eis in de hoofdzaak ook niet binnen de (verlengde) termijn was ingesteld, dat het beslag vervalt. Onder die omstandigheden achtte de voorzieningenrechter het niet mogelijk dat de beslaglegger daarna – op basis van hetzelfde verlot – opnieuw beslag legde. De voorzieningenrechter geeft terecht te kennen dat zijn eerdere – door mij besproken – uitspraak van 14 februari 2002³ een andere situatie betrof: ‘waarin met een verlot kort na elkaar () beslag onder eenzelfde bank is gelegd. Daarbij “kleefde” het eerste beslag

niet omdat er geen saldo op de betreffende bankrekening werd aangetroffen. De voorzieningenrechter heeft daarop geoordeeld dat de eerste beslaglegging geen effect heeft gehad. Omdat de feiten in het verlotzoeschrift tot verlotverlening ongewijzigd waren en vanuit het oogpunt van efficiency heeft de voorzieningenrechter in dat geval een tweede beslag toelaatbaar geacht, kennelijk ook omdat de verlotbeschikking niet was uitgewerkt. In het onderhavige geval was dat laatste wél het geval’.

Dat in laatstbedoeld geval een verlotbeschikking niet ten tweede male kan worden gebruikt, is te meer begrijpelijk gelet op de ratio van art. 700 lid 3 Rv. Deze bepaling stelt de derde beslagene in staat vast te stellen of het beslag voortduurt en daarmee

de verplichtingen die uit hoofde daarvan op hem rusten. De derde beslagene heeft er daarom belang bij om binnen de wettelijke termijn van de beslaglegger te vernemen of en wanneer hij de hoofdzaak jegens de beslagdebiteur daadwerkelijk aanhangig maakt.¹ Als op basis van hetzelfde verlot meerdere malen tot het leggen van beslag wordt over

BROKKENPILOTEN IN HET VREEMDELINGENRECHT

Onder de titel 'De brokkenpiloten van het vreemdelingenrecht' schreef Julien Luscuere in *Advocatenblad* 2004-8 een aardig en dapper stuk over het slechte werk van sommige vreemdelingenadvocaten. Luscuere heeft de nodige kritiek op zijn artikel gehad. Een deel van die kritiek kan worden geparafraseerd als: 'Hoe haalt hij het in zijn hoofd om zulke dingen over zijn eigen beroepsgroep te zeggen?'.

Ik waag me aan een antwoord op die vraag: hij doet dat omdat wat hij schrijft waar is. Ik leg uit waarom ik dat vind. Na vier jaar advocatuur heb ik *ad interim* tien maanden bij de IND gewerkt. Het werk bestond uit het behandelen van bezwaarschriften, veelal tegen de afwijzing van een asiolverzoek. Ik heb een paar honderd dossiers onder ogen gehad. In het grootste gedeelte daarvan werd de vreemdeling bijgestaan door een

advocaat. Ik ben zodoende volop in de gelegenheid geweest de prestaties van mijn voormalige beroepsgroep eens van de andere kant te bezien.

Er zat veel belabberds tussen. Ik schat dat advocaten in meer dan de helft van de zaken ondermaats werk afleverden, termijnen lieten verlopen, belangrijke juridische argumenten of feiten over het hoofd zagen of zich ronduit onverschillig of onbeschoft gedroegen. De lijst met schrijnende voorbeelden die Luscuere noemt zou ik moeiteloos met vele vergelijkbare gevallen kunnen aanvullen. Binnen het regiokantoor waar ik werkte circuleerde op menige afdeling een lijstje van advocaten wiens bezwaarschriften en correspondentie meer dan eens de haren te berge deden rijzen.

Het is duidelijk dat niemand daarbij is

gebaat. Helaas bieden in het vreemdelingenrecht noch de wetten van de vrije markt, noch de regels van het tuchtrecht afdoende waarborgen tegen amateurisme. Te weinig vreemdelingen komen op het idee de handelwijze van hun advocaat te bekritisieren. Daardoor lijkt de vreemdelingenpraktijk voor de advocatuur soms wel te zijn wat het slagveld is voor de medische stand: een plaats om betrekkelijk risicoloos te oefenen op een cliëntèle die zelden klaagt.

Om dat te verbeteren lijkt een onderzoek naar de beroepsuitoefening door advocaten in het vreemdelingenrecht mij dan ook een zinvolle eerste stap. En een stuk constructiever dan het vitten op Luscuere, ook al behaagt zijn boodschap niet.

(Gerrit Jan Pulles, ex-advocaat te Amsterdam, ex-IND-er en adviseur humanitair recht bij het Rode Kruis)

(advertentie)

TOGA

atelier

Schout & Katsantonis

Toga's op maat

- Rijsleverancier
- Uitsluitend eerste kwaliteit stof wordt gebruikt voor uw toga
- Uitstekende prijs/kwaliteit verhouding
- Korte levertijd
- Confectiematen uit voorraad leverbaar

- *Bef cadeau bij bestelling toga*

WWW.TOGA.NET

Industrieweg 51 **3044 AS Rotterdam**
Tel. 010 - 245 07 66 Fax 010 - 245 07 67

Ter overname:

Goed lopend advocatenkantoor met civiele praktijk (specialisatie letselschade) in het centrum van Amsterdam.

Reacties onder nummer 7827
Bureau BDM B.V.
Steekterweg 80G
2407 BH Alphen a/d Rijn

De feiten onder uw pleidooi.

Onafhankelijk accountantsonderzoek naar feiten en omstandigheden? Bel Peter Schimmel van Ernst & Young Integrity Services & Investigations op **(070) 441 21 20** of mail naar peter.schimmel@nl.ey.com

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Nederlandse en Europese officiële publicaties, wetgeving en jurisprudentie

Dagelijks verschijnt een enorme hoeveelheid wet- en regelgeving en beleid van de Nederlandse en Europese overheid. Met de via internet te raadplegen databanken van Sdu Uitgevers heeft u deze informatie altijd bij de hand.

opmaat.sdu.nl

OPmaat

- Alle officiële publicaties vanaf 1995
- Dagelijks geactualiseerd
- Uw persoonlijk interesseprofiel en e-mailtendering

wettenbank.sdu.nl

Wettenbank

- Geïntegreerde wetgeving
- Geldende en historische teksten
- Unieke hyperlinks naar parlementaire geschiedenis en jurisprudentie
- Uw persoonlijk interesseprofiel en e-mailtendering

europmaat.sdu.nl

Europmaat

- De complete Europese wet- en regelgeving en jurisprudentie
- Tweetalig: Nederlands en Engels
- Persoonlijke interesseprofielen en e-mailtendering
- Extra op Nederland toegesneden informatie en hyperlinks

Ervaar zelf de kracht van deze unieke databanken en word proefabonnee. Kijk voor meer informatie op: www.sdu.nl/on-lines

Of vraag de folder(s) aan: (070) 378 98 80

OPmaat is een onmisbare informatiebron als het gaat om de ontstaansgeschiedenis van wet- en regelgeving.

Met de **Wettenbank** heeft u geldende geïntegreerde wetteksten, parlementaire geschiedenis en jurisprudentie altijd bij de hand.

Voor alle Europese publicaties kijkt u in **Europmaat**.

Kortom, de online databanken van Sdu Uitgevers vullen elkaar perfect aan.

de snelste link naar uw vakgebied **Sdu** UITGEVERS

Stageverordening 1988

In noot 9 bij art. 12 van de Stageverordening 1988 staat dat de dagelijkse leiding van de Beroepsopleiding in handen van de plaatselijke coördinator is. Met ingang van de voorjaarscyclus geldt dit alleen nog voor de compactcurcus. In de uitgave 2005 van het *Vademecum Advocatuur* deel Wet- en regelgeving zal een bewerkersnoot worden opgenomen waarin staat dat dit met ingang van voorjaarscyclus 2004 veranderd is.

BESLUIT AANMERKEN ALS OPLEIDING

Art. 7.2 van het Besluit aanmerken als opleiding luidt als volgt:

‘Het volgen in Nederland van – al dan niet postdoctoraal – onderwijs aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, wordt gewaardeerd met twee opleidingspunten per behaald studiepoint indien het de praktijkuitoefening en praktijkvoering van advocaten ten goede komt.’

In dit artikel wordt met een studiepoint bedoeld een studiepoint van 40 uur. Sinds enige tijd wordt op de universiteiten echter gewerkt met European Credit Transfer System (ECTS-)punten. In dit systeem is een studiepoint 28 uur. Gelet hierop dient art. 7.2 te worden aangepast en zal de tekst van art. 7.2 van het Besluit aanmerken als opleiding er als volgt uit komen te zien:

‘Het volgen in Nederland van – al dan niet postdoctoraal – onderwijs aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, wordt gewaardeerd met twee opleidingspunten per behaald studiepoint oude stijl (= 40 uur) en met één opleidingspunt per behaald studiepoint nieuwe stijl (= 28 uur – ECTS), indien het de praktijkuitoefening en praktijkvoering van advocaten ten goede komt.’

Verplicht gebruik puntenlogo voor VSO- en PO-cursussen

Zoals aangekondigd in *Advocatenblad* 2004-6, p. 263 zal de Orde vanaf 1 januari 2005 het cursusaanbod van de Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO) verruimen. Vanaf genoemde datum kunnen VSO-stagiaires ten behoeve van de door hen verplicht te behalen landelijke opleidingspunten ook gebruikmaken van een deel van het cursusaanbod van de Permanente Opleiding (PO) indien een (VSO-)cursus voldoet aan de volgende criteria:

1. Het onderwijs dient gericht te zijn op scholing van de cursist naar vakbekwaamheid (doelstelling VSO). Dit ter vergelijking met het onderhouden van de vakbekwaamheid (doelstelling PO).
2. De cursus dient in totaal minimaal 10 opleidingspunten op te leveren (10 uur effectieve onderwijstijd). Indien de cursus over meerdere cursusedagen is verdeeld, dient een afzonderlijke cursusedag minimaal 5 opleidingspunten (5 uur effectieve onderwijstijd) te beslaan.
3. Het aantal deelnemers per cursus is in beginsel maximaal 40.

Een en ander betekent dat vanaf 2005 naast het Centrum voor Postdoctoraal Onderwijs van de Katholieke Universiteit Nijmegen (CPO-KUN) en OSR Juridische Opleidingen (OSR) ook andere door de Orde erkende opleidingsinstellingen cursussen aan stagiaires kunnen gaan aanbieden.

In verband met de mogelijkheid voor erkende instellingen om vanaf 1 januari 2005 naast de huidige PO-cursussen eveneens VSO-cursussen aan te bieden is er reden temeer om ten behoeve van zowel de stagiaire als de niet-stagiaire duidelijk aan te geven voor wie de cursus is bestemd. Daarmee wordt voorkomen dat een cursist qua doelgroep aan de verkeerde cursus deelneemt.

De volgende drie doelgroepen zijn te onderscheiden:

- de cursus is alleen bestemd voor stagiaires (doelgroep VSO);
- de cursus is alleen bestemd voor niet-stagiaires (doelgroep PO);
- de cursus is zowel bestemd voor stagiaires als voor niet-stagiaires, een zogenaamde ‘gecombineerde cursus’ (doelgroep VSO/PO).

Nieuw is eveneens dat vanaf 1 juli 2004 elke instelling overeenkomstig evengenoemde doelgroepen gehouden is in haar cursusaanbidding bij elke cursus, afhankelijk van de doelgroep van de cursus, één van onderstaande puntenlogo's (met aanduiding van het totaal aantal opleidingspunten) te vermelden.

Doelgroep VSO

Doelgroep PO

Doelgroep VSO/PO

Voor eventuele vragen kunt u terecht bij Miranda Kuiper (070-335 35 58) en Sabrina den Otter (070-335 35 78).

INSCHRIJFFORMULIER NOVA GOLFTOERNOOI EN CLINIC

6 OKTOBER 2004, CRAYESTEIN GOLF, BAANHOEKWEG 50 IN DORDRECHT

GOLFTOERNOOI

Deelname aan het golftoernooi (wedstrijdvorm stableford) staat open voor advocaten en hun partners met ten minste gvb. Het maximaal aantal deelnemers aan de wedstrijd bedraagt 120. Bij overinschrijving geldt de volgorde van aanmelding.

Programma

12.00 uur	ontvangst
12.30 uur	lunch
13.30 uur	golftoernooi shotgun 18 holes
na 17.00 uur	borrel plus prijsuitreiking
± 19.00 uur	dinerbuffet.

De kosten van deelname aan het golftoernooi bedragen inclusief lunch € 55 per persoon. De kosten van het diner zijn € 38 per persoon. U dient de betreffende bedragen te voldoen bij inschrijving.

Geeft zich op voor deelname:

	Homecourse	Exact handicap	Diner
Naam:			ja/nee
Naam partner:			ja/nee
Adres:			
Telefoon overdag:			

CLINIC

De clinic is bestemd voor advocaten en/of hun partners die met de golfsport kennis willen maken. Het maximaal aantal deelnemers bedraagt 30. Bij overinschrijving geldt de volgorde van aanmelding. Deelnemers zijn welkom vanaf 12.00 uur en starten na een lunch de clinic om 13.30 uur. Deelnemerkosten inclusief lunch en borrel zijn € 20.

Geeft zich op voor deelname:

	Diner
Naam:	ja/nee
Naam partner:	ja/nee
Adres:	
Telefoon overdag:	

Het toernooi en de clinic worden mede gesponsord door Kluwer Fidura.

Te betalen:

personen inschrijving clinic à € 20, totaal	€	
personen inschrijving toernooi à € 55, totaal	€	
personen diner à € 38, totaal	€	
Het totaalbedrag van	€	
is heden overgemaakt op rekeningnummer 50.81.48.375 ten name van mr. P.J.G.M. van Gool te Dordrecht.		

Aangemeld door

Gelieve dit formulier na invulling te zenden aan Ten Holter Advocaten, t.a.v. mr. P.J.G.M. van Gool

Permanente opleiding

In deze rubriek vindt u opleidingen die kunnen worden gevolgd in het kader van de Permanente Opleiding. De rubriek vormt een aanvulling op de Cursuswijzer Permanente Opleiding, die drie keer per jaar verschijnt.

ARBEIDSRECHT

Ontslag wegens disfunctioneren, wangedrag en situatieve arbeidsongeschiktheid

22-09-2004 10:00 - 16:30
Plaats Utrecht
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Vermande Studiedagen,
tel. 070-3789896
Docent(en) mr. D.J. Buijs, mr. V. Dissel-
koen, mr. D.J. Rutgers, mr. dr. W.A. Zon-
dag
Kosten € 595 exclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
— Beroepsvaardigheden
— Management/Organisatie
05 Totaal

BURGERLIJK (PROCES)RECHT

Burenrecht

24-09-2004 13:00 - 17:45
Plaats Rotterdam
Niveau **
Instelling ORP Erasmus Universiteit Rot-
terdam,
tel. 010-4081597
Docent(en) mr. R. Westrik
Kosten € 445 geen BTW
Opleidingspunten
04 Juridisch
— Beroepsvaardigheden
— Management/Organisatie
04 Totaal

RUIMTELIJKE-

ORDENINGSRECHT EN

MILIEURECHT

Natuurbeschermingsrecht, hoofdlijnen en actualiteiten

30-09-2004 13:00 - 17:00
Plaats Wageningen
Niveau * Actualiteiten
Instelling Wageningen Business School,
cluster PHLO,
tel. 0317-484970
Docent(en) mr. dr. A.A. Freriks, mr. dr.
F.H. Kistenkas
Kosten € 225 BTW n.v.t.
Opleidingspunten
03 Juridisch
— Beroepsvaardigheden
— Management/Organisatie
03 Totaal

STRAF(PROCES)RECHT

TBW; Weg ermeel!??

10-09-2004 09:45 - 16:45
Plaats Amersfoort
Niveau * Actualiteiten
Instelling Benecke N.I.,
tel. 020-6966349
Docent(en) prof. Mr. Y. Buruma, mr. C.F.
Korvinus, mr. W. Sorgdrager, prof. mr.
P.C. Vegter, mr. M.A.M. Wolters
Kosten € 345 inclusief BTW
Opleidingspunten
05 Juridisch
— Beroepsvaardigheden
— Management/Organisatie
05 Totaal

Verklaring der tekens

- * *Basisniveau* (doorgaans minder dan 1 jaar ervaring in het vakgebied; weinig tot geen voorkennis);
- ** *Verdiepingsniveau* (doorgaans meer dan 1 jaar ervaring in het vakgebied; basis-kennis aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist);
- *** *Specialisatieniveau* (doorgaans meer dan 3 jaar ervaring in het vakgebied; hoog kennisniveau aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

Personalia

BEËDIGD ALS ADVOCaat EN PROCUREUR

Aalten, mw. mr. J.M.G., Orlyplein 10 (1043 DP) postbus 59280 (1040 KG) Amsterdam, tel. 020-5825113, fax 020-5825260, e-mail jaalten@akd.nl

Allegra, mw. mr. C.S.M., Zuid-Hollandlaan 7 (2596 AL) postbus 90851 (2509 LW) Den Haag, tel. 070-3285307, fax 070-3280489, e-mail concetta.allegra@debrauw.com

Arens, mw. mr. D.P.F., Korenbloemstraat 86 (5025 PT) postbus 297 (5000 AG) Tilburg, tel. 013-4636395, fax 013-4674986, e-mail advocatenkollektie@tilburg@home.nl

Avé, mr. M., Postbus 1 (1300 AA) Almere, tel. 036-5299671, fax 036-5299679

Banga, mw. mr. S.C., Sickeszplein 1 (6821 HV) postbus 3155 (6802 DD) Arnhem, tel. 026-3777111, fax 026-3777295, e-mail s.banga@hekkelman.nl

Bentum, mw. mr. N.F.A. van, Basicweg 14 d (3821 BR) postbus 1236 (3800 BE)

Amersfoort, tel. 033-4508000, fax 033-4555525, e-mail bentum@marxman.nl

Beukers, mw. mr. M.C., Van Loothplein 18 (4811 NE) postbus 1039 (4801 BA) Breda, tel. 076-5200884, fax 076-5201060, e-mail beukers@glv-adv.nl

Beveren, mw. mr. J.E.A. van, Aagje Dekenstraat 54 (8023 BZ) postbus 574 (8000 AN) Zwolle, tel. 038-4556055, fax 038-4556060, e-mail j.van.beveren@crkg-advocaten.nl

Bos, mr. D.P.M., Droogbak 1 a (1013 GE) postbus 251 (1000 AG) Amsterdam, tel. 020-719652, fax 020-7100552, e-mail diederik.bos@cliffordchance.com

Bossé, mw. mr. M.P.K. van, Droogbak 1 a (1013 GE) postbus 251 (1000 AG) Amsterdam, tel. 020-7119000, fax 020-7119999, e-mail morea.vanbosse@cliffordchance.com

Bouwman, mw. mr. M.W., Overtoom 323 (1054 JL) Amsterdam, tel. 020-5312999, fax 020-5312990

Braaksma, mr. J., Parkstraat 107 (2514 JH) postbus 30457 (2500 GL) Den Haag, tel. 070-3760663, fax 070-3651856, e-mail braaksma@barentskrans.nl

Brans, mw. mr. M.C., Jansbuitensingel 30 (6811 AE) postbus 560 (6800 AN) Arnhem, tel. 026-3538208, fax 026-3538293, e-mail m.brans@cmsderks.nl

Brom, mw. mr. N.M.M., Beemdstraat 3 b (5653 MA) postbus 7153 (5605 JD) Eindhoven, tel. 040-2380510, fax 040-2380519, e-mail info@vanhelvoortdevries.nl

Clarijs, mw. mr. C.P.J., Prof. Cobbenhagenlaan 75 (5037 DB) postbus 414 (5000 AK) Tilburg, tel. 013-4668888, fax 013-4668866, e-mail c.clarijs@devoort.nl

Meldingen voor deze rubriek kunnen worden doorgegeven aan: adres@advocatenorde.nl

Deijkers, mr. P.F.M., Nieuwe Steen 50 (1625 HV) postbus 250 (1620 AG) Hoorn, tel. 0229-211922, fax 0229-274355, e-mail appelmanadvocaten@hetnet.nl

Elden, mr. E.B.J. van, Sickeszplein 1 (6821 HV) postbus 3155 (6802 DD) Arnhem, tel. 026-3777115, fax 026-3777222, e-mail e.van.elden@hekkelman.nl

Elsinga, mw. mr. C., Leeuwarderweg 8 (8605 AH) Sneek, tel. 0515-418855, fax 0515-417769

Engelen, mw. mr. S.M. van, Andries Bickerweg 6 (2517 JP) postbus 18511 (2502 EM) Den Haag, tel. 070-3184200, fax 070-3561340, e-mail s.vanengelen@bvvng.nl

Faber, mw. mr. J.A., Ysselkade 21 (7201 HD) postbus 236 (7200 AE) Zutphen, tel. 0575-516340, fax 0575-517080, e-mail faber@jpr.nl

Felperlaan, mr. J., Reimersbeek 2 (1082 AG) postbus 87400 (1080 JK) Amsterdam, tel. 020-3015555, fax 020-3015678, e-mail jorrit.felperlaan@russell.nl

Fleers, mr. J.G.D., Andries Bickerweg 6 (2517 JP) postbus 18511 (2502 EM) Den Haag, tel. 070-3184200, fax 070-3561340, e-mail info@bvvng.nl

Geertsema, mw. mr. K.E., Damrak 28-30 (1012 LI) postbus 3269 (1001 AB) Amsterdam, tel. 020-5353171, fax 020-6267093, e-mail info@hamerslagvanharen.nl

Gelderblom, mr. W.J., Einsteinlaan 20 (2289 CC) Rijswijk, tel. 070-3070855, fax 070-3193232

Grauwmeijer, mw. mr. M., Kerkstraat 19 (5701 PL) postbus 422 (5700 AK) Helmond, tel. 0492-544435, fax 0492-527895, e-mail mgrauwmeijer@dubachadvocaten.nl

Greidanus, mw. mr. M.T., Fokkerstraat 11 (2811 EN) Reeuwijk

Haanstra, mw. mr. M., Korreweg 66 (9715 AD) Groningen, tel. 050-5757850, fax 050-5772288

Harari, mr. M., Sin gel 542 (1017 AZ) postbus 11723 (1001 GS) Amsterdam, tel. 020-5535200, fax 020-6206649

Heesen, mw. mr. E.M.J.M. van, Westblaak 5 d (3012 KC) postbus 21567 (3001 Rotterdam), tel. 010-4139070, fax 010-4138704, e-mail office@peetersijseldijk.nl

Hendriks, mw. mr. K., Ringwade 1 (3439 LM) postbus 1571 (3430 BN) Nieuwegein, tel. 030-2854604, fax 030-2854928, e-mail k.hendriks@ballast-nedam.nl

Heuvel, mr. T. van den, Anthony Fokkerweg 1 (1059 CM) postbus 75458 (1070 AL) Amsterdam, tel. 020-3055789, fax 020-3055788

Insinger, mw. mr. H.W., Spaklerweg 20 (1095 BA) postbus 41920 (1009 DC) Amsterdam, tel. 020-5974211, fax 020-5974210

Jongepier, mw. mr. V., Kousteensedijk 3 (4331 JE) postbus 240 (4330 AE) Middelburg, tel. 0118-656060, fax 0118-636178, e-mail info@avdwnl

Jongsma, mw. mr. E.J., Nipkowsingel 17 (8501 XH) postbus 120 (8500 AC) Joure, tel. 0513-415655, fax 0513-415696, e-mail info@aldersebaas.nl

Kerbusch, mw. mr. S.J., Eindhoveneweg 128 (5582 HW) postbus 193 (5580 AD) Waalre, tel. 040-2215015, fax 040-2212135, e-mail skerkbusch@boomen.nl

Kilic, mw. mr. F., Westermarkt 2 a (1016 DL) Amsterdam, tel. 020-6274907, fax 020-6234244, e-mail zeeuw90@zonnet.nl

Klomp-Kraal, mw. mr. A., Frederik Hendriklaan 85 a (2582 BV) postbus 17462 (2502 CL) Den Haag, tel. 070-7890090, fax 070-7890091, e-mail klomp-kraal@vanderzwanadvocaten.nl

Kroeze, mw. mr. T., Fred. Roeskestraat 100 (1076 ED) postbus 71170 (1008 BD) Amsterdam, tel. 020-5785985, fax 020-5785858, e-mail tessell.kroeze@loyensloeff.nl

Kröner-van Rappard, mw. mr. L.A., Weena 355 (3013 AL) postbus 1507 (3000 BM) Rotterdam, tel. 010-2172000, fax 010-2172700, e-mail info@houthoff.com

Lammeren, mr. B.A.J. van, Parklaan 17 (3016 BA) postbus 23052 (3001 KB) Rotterdam, tel. 010-2770300, fax 010-4364977, e-mail schaap.partners@schaaprdam.nl

Leyendeckers, mr. F.M.G.M., Pythagoraslaan 2 (3584 BB) postbus 85250 (3508 AG) Utrecht, tel. 030-2121111, fax 030-2121333, e-mail general@cmsderks.nl

Lolkema, mr. J.R., Apollolaan 151 (1077 AR) postbus 75299 (1070 AG) Amsterdam, tel. 020-4857646, fax 020-5727646, e-mail janriek.lolkema@freshfields.com

Luijten, mw. mr. T.A.D., Utrechtsestraat 5 (3401 CJ) IJsselstein, tel. 030-6886868, fax 030-6881224, e-mail info@gvk-advocaten.nl

Makkus, mr. E.J., Leidseplein 29 (1017 PS) postbus 2720 (1000 CS) Amsterdam, tel. 020-5517555, fax 020-6267949

Möller, mr. T., Lieve Vrouweplein 9 (5038 TS) postbus 677 (5000 AR) Tilburg, tel. 013-5441020, fax 013-5443245, e-mail molter@d-hadvocaten.nl

Mulders, mw. mr. P.A.J., Korreweg 66 (9715 AD) Groningen, tel. 050-5757850, fax 050-5772288

Nijenhuis, mr. L.F., Costerweg 12 a (4101 AJ) postbus 11 (4100 AA) Culemborg, tel. 0345-532885, fax 0345-532896, e-mail advocatenvanvugt@planet.nl

Nijman, mr. J.N., Catharinastraat 16 (4811 XH) postbus 1130 (4801 BC) Breda, tel. 076-5441111, fax 076-5310510

Postma, mw. mr. H., Korreweg 66 (9715 AD) Groningen, tel. 050-5757850, fax 050-5772288

Rietveld, mw. mr. S., De Lairessestraat 127 (1075 HJ) Amsterdam, tel. 020-4624070, fax 020-4624080, e-mail sr@hd-dutchlawyers.nl

Robert, mw. mr. E.I., Maliebaan 100 (3581 CZ) postbus 13334 (3507 LH) Utrecht, tel. 030-2316569, fax 030-2343569, e-mail e.robert@adankklostermann.nl

Romkes, mr. B., Zuiderpark 20 (9724 AG) postbus 263 (9700 AG) Groningen, tel. 050-5995700, fax 050-5995709, e-mail romkes@wijnbergadvocaten.nl

Rijnders, mr. J.R.M., Schippersgracht 1-3 (1011 TR) postbus 75538 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-5300160, fax 020-5300170, e-mail rijnders@solv.nl

Schrijvershof, mr. D.W.L.A., Burgerweeshuispad 301 (1076 HR) postbus 75084 (1070 AB) Amsterdam, tel. 020-5771771, fax 020-5771775, e-mail mailamst@debrauw.com

Sepmeijer, mr. F., Koningin Julianaplein 30 (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153241, fax 070-5153084, e-mail f.sepmeijer@prdf.nl

Sesver, mw. mr. C., Herengracht 328 (1016 CE) postbus 2043 (1000 CA) Amsterdam, tel. 020-6272735, fax 020-6382171, e-mail info@ruisbroekjetten.nl

Severs, mw. mr. B., Oranje Nassaulaan 27 (5211 AT) postbus 1164 (5200 BE) Den Bosch, tel. 073-6128577, fax 073-6125081, e-mail severs.law@kgp.nl

Spanjaard, mr. J.H.M., Prins Bernhardlaan 35 (2404 NE) postbus 155 (2400 AD) Alphen a/d Rijn, tel. 0172-503250, fax 0172-503200, e-mail jspanjaard@lagrolaw.nl

Spit, mw. mr. M.J., Jan Luijkenstraat 16 (1071 CN) postbus 15724 (1001 NE) Amsterdam, tel. 020-6706060, fax 020-6706061, e-mail spit@vanderkroft.nl

Steen, mr. G. van der, Langstraat 58 b (2242 KN) postbus 453 (2240 AL) Wassenaar, tel. 070-5119263, fax 070-5114552, e-mail info@deloos-schrijver.nl

Stoof, mr. D.T., Stationsstraat 19 (4611 CB) postbus 101 (4600 AC) Bergen op Zoom, tel. 0164-211311, fax 0164-256228, e-mail dstoof@haansbeijnsens.nl

Stork, mr. A.W., Bisonspoor 341 (3605 JW) Maarssenbroek postbus 1179 (3600 BD) Maarssen, tel. 0346-554703, fax 0346-560764, e-mail info@schravenmade-advocaten.nl

Straten, mw. mr. D.P. van, Bijster 1 (4817 HX) postbus 4714 (4803 ES) Breda, tel. 076-5256500, fax 076-5256544, e-mail dvanstraten@akd.nl

Swart, mw. mr. E., Egelantiersgracht 576 (1015 RR) Amsterdam, tel. 020-4200888, fax 020-6383022, e-mail emmaswart@seegers-lebouille.nl

Swart, mr. M.W., Droogbak 1 a (1013 GE) postbus 251 (1000 AG) Amsterdam, tel. 020-2319634, fax 020-7100534, e-mail maarten.swart@cliffordchance.com

Tamour, mr. R.A., K.R. Poststraat 80-1 (8441 ER) postbus 542 (8440 AM) Heerenveen, tel. 0513-623666, fax 0513-625546, e-mail kantoor@zmv-advocaten.nl

Uden, mr. F.C. van, Flight Forum 1 (5657 DA) postbus 656 (5600 AR) Eindhoven, tel. 040-2345703, fax 040-2345610, e-mail fvanuden@akd.nl

Veld, mr. G.H. in 't, Zuidkade 6 (5462 CD) postbus 92 (5460 AB) Veghel, tel. 0413-311777, fax 0413-3440400, e-mail info@bierens-advocaten.com

Verstijnen, mr. G.A., Kapitein Hatterasstraat 23 g (5015 BB) postbus 4203 (5004 JE) Tilburg, tel. 013-5440400, fax 013-5446464, e-mail g.verstijnen@vandijktilburg.nl

Viegen, mw. mr. M. van, Westblaak 5 d (3012 KC) postbus 21567 (3001 AN) Rotterdam, tel. 010-4139070, fax 010-4148704, e-mail office@peetersijsseldijk.nl

Voogd, mw. mr. D.C. de, Koningslaan 42 (1075 AE) postbus 75914 (1070 AX) Amsterdam, tel. 020-7988200, fax 020-7988201, e-mail devoogd@wardendorf.nl

Wagemans, mw. mr. M.R., Oranjesingel 53-55 (6511 NP) postbus 1106 (6501 BC) Nijmegen, tel. 024-3810990, fax 024-3232266, e-mail mr.wagemans@brunet.nl

Weistra, mw. mr. M., Meentweg 12 a (8224 BP) postbus 2036 (8203 AA) Lelystad, tel. 0320-245005, fax 0320-231408, e-mail weistra@wbadvocaten.nl

Wijbenga, mr. J.D., Ysselkade 21 (7201 HD) postbus 236 (7200 AE) Zutphen, tel. 0575-516340, fax 0575-517080, e-mail wijbenga@jpr.nl

Wijburg, mr. C.C., Varrolaan 100 (3584 BW) postbus 85336 (3508 AH) Utrecht, tel. 030-2637600, fax 030-2637615

Wijkstra, mw. mr. R.S., Meulmansweg 1 a (3441 AT) Woerden, tel. 0348-434455, fax 0348-432364, e-mail rswijkstra@gvk-advocaten.nl

Wijn, mw. mr. J.E. de, Nijenburg 75 (1081 GE) postbus 71880 (1008 EB) Amsterdam, tel. 020-5400170, fax 020-5400179, e-mail mr.anke.de.wijn@wxs.nl

Wijnhoven, mr. M.J.H.J., Markt 2 (5492 AA) postbus 88 (5490 AB) Sint-Oedenrode, tel. 0413-477444, fax 0413-477189, e-mail lipsadvocaten@planet.nl

Wijnkamp, mr. S., Brugstraat 73 (4701 JT) postbus 3207 (4700 GE) Roosendaal, tel. 0165-561893, fax 0165-563103, e-mail info@wijnkamp-keulens.nl

Zwieten, mw. mr. K.E.B. van, Londen 2 (2993 LA) postbus 71 (2990 AB) Barendrecht, tel. 0180-611188, fax 0180-619150, e-mail vermaat@vermaatadvocaten.nl

Brans, mw. mr. F.W. Hoofddorp 01-07-2004

Brat, mr. E.A. Amsterdam 12-05-2004

Broeksema-Peeters, mw. mr. M.A. Naarden 01-06-2004

Coenen, mr. P.W.J. Rotterdam 01-06-2004

Dekker, mr. G.B. Amsterdam 04-06-2004

Die, mr. L.J. van Rotterdam 01-07-2004

Dumans, mw. mr. M.L. Ridderkerk 01-06-2004

Ekkelkamp, mw. mr. W.B.J. Enschede 01-05-2004

Eschauzier, mr. J.P. Rotterdam 30-06-2004

Godijn, mw. mr. D.J.C. Rotterdam 11-06-2004

Guit, mr. M.M. Haarlem 16-06-2004

Haan, mr. B.J. de Goor 29-05-2004

Ingen, mr. J.J.W. van Nijmegen 01-07-2004

Jansen, mw. mr. S. Amsterdam 01-06-2004

Kerdel-de Vet, mw. mr. B.C. Amsterdam 01-05-2004

Klatten, mw. mr. R.C.M. Rotterdam 11-06-2004

Koch, mr. A.A. Brussel/België 18-05-2004

Koops, mw. mr. F.F. Rotterdam 03-06-2004

Kriens, mw. mr. C.E. Rotterdam 01-07-2004

Lasonder, mw. mr. C. Nijmegen 01-07-2004

Menge, mw. mr. J.M. Nijmegen 01-07-2004

Mentink, mr. J. Rotterdam 01-07-2004

Mrozek, mw. mr. K.M.J. Amsterdam 01-05-2004

Mulder, mr. M. Den Haag 01-06-2004

Ophem, mr. M.A.E. van Amsterdam 26-05-2004

Pije, mr. A.D. Rotterdam 01-06-2004

Ravenswaay Claassen, mw. mr. D.A. van Amsterdam 01-10-2003

Regeling, mw. mr. J. Leiden 01-07-2004

Robbe, mr. P.M. Amsterdam 26-05-2004

Rijswijk, mr. O. van Hoofddorp 01-07-2004

Schillhorn van Veen, mw. mr. H.K. Utrecht 02-06-2004

Schmitz, mw. mr. S.I.A. van Amsterdam 25-11-2003

Smits, mr. G.J. Zwolle 01-07-2004

Steenmeyer, mw. mr. L.I. Naarden 01-05-2004

Storm de Grave, mw. mr. V.I.F.S. Den Haag 01-06-2004

Tilleman, mr. A.T.A. Zutphen 01-06-2004

Vink, mr. L.J.H. de Utrecht 17-06-2004

Vijverberg, mr. W.L. Utrecht 01-07-2004

Walinga, mr. E. Rotterdam 01-06-2004

Zandt, mr. C.M.R. van der Amsterdam 23-11-2003

Zevenhuizen, mw. mr. H.H.J. Amsterdam 01-06-2004

OVERLEDEN

Pul, mr. M.I. Doetinchem 03-06-2004

KANTOORVERPLAATSG

Alsters, mw. mr. F.G.M.M. (Eindhoven): St. Canisiusweg 19 f (6511 TE) postbus 1126 (6501 BC) Nijmegen, tel. 024-3810810, fax 024-3810820

Amelvoort, mw. mr. Y.J. van (Breda): Vughtweg 3 (5211 CJ) postbus 2090 (5202 CB) Den Bosch, tel. 073-6911979, fax 073-6911988, e-mail y.vanamelvoort@vissers-advocatuur.nl

Anker, mr. W. (Den Bosch): Van Coothplein 18 (4811 NE) postbus 1039 (4801 BA) Breda, tel. 076-5200884, fax 076-5201060, e-mail general@glv-adv.nl

Het Bureau van de Orde

Onderwerp	Telefoonnummer	E-mailadres
N.a.w. gegevens advocatuur	070 - 335 35 29	adres@advocatenorde.nl
Centrale Controle Verordeningen	070 - 335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070 - 335 35 23	finorg@advocatenorde.nl
Opleiding: alle vragen (09.00-12.00 uur)	070 - 335 35 55	opl@advocatenorde.nl
Communicatie: Advocatenblad,		
brochures et cetera	070 - 335 35 52	pr@advocatenorde.nl
BalieNet certificaten	070 - 335 35 51	certificaat@advocatenorde.nl
Alle overige vragen van advocaten	070 - 335 35 71/86	helpdesk@advocatenorde.nl

Appia, mr. J. van (Amsterdam): Oudweg 33 (1314 CH) Almere, tel. 036-5238438, fax 036-5238439

Bartels, mw. mr. M.R. (Drachten): Prinses Julianapark 4 (8601 GJ) postbus 27 (8600 AA) Sneek, tel. 0515-412285, fax 0515-421958, e-mail m.r.bartels@advocaten-mbd.nl

Bekhuis, mr. W.L. (Heerlen): Nobelstraat 32 f (6411 EN) Heerlen, tel. 045-5712090, fax 045-5711117

Bekker, mr. F.W.M. (Den Bosch): Schapedrift 91 (3371 JJ) postbus 209 (3370 AE) Hardinxveld-Giessendam, tel. 0184-676470, fax 0184-676479

Besten, mw. mr. C. den (Amsterdam): Statenlaan 55 (5223 LA) postbus 1714 (5200 BT) Den Bosch, tel. 073-6927671, fax 073-6927786, e-mail c.denbesten@banning.nl

Beijer, mr. drs. F.J.G.G. de: Boeing Avenue 53 (1119 PE) Schiphol Rijk postbus 74763 (1070 BT) Amsterdam, tel. 020-7783089, fax 020-7789453

Boer-Kühn, mw. mr. B.R. de: Nijenburg 75 (1081 GE) postbus 71880 (1008 EB) Amsterdam, tel. 020-5400170, fax 020-5400179, e-mail info@deboer-kuhn.nl

Bogaart, mr. E.M.J. van den (Arnhem): St. Canisiusweg 19 f (6511 TE) postbus 1125 (6501 BC) Nijmegen, tel. 024-3810810, fax 024-3810820, e-mail e.vandenbogaart@hogeveandenbroek.nl

Brouwers, mw. mr. B.A.R. (Breda): Arendstraat 37 a (4901 JJ) postbus 4305 (4900 CH) Oosterhout, tel. 0162-471167, fax 0162-471165, e-mail brouwers@vbw-advocaten.nl

Bijl, mw. mr. L. (Zaandam): Waterlandlaan 52 (1441 MP) postbus 575 (1440 AN) Purmerend, tel. 0299-433333, fax 0299-471166, e-mail mailbox@abma.nl

Carlier, mw. mr. I.E.M. (Naaldwijk): Staalweg 52-54 (2612 KK) postbus 70 (2600 AB) Delft, tel. 015-2127223, fax 015-2127995, e-mail info@ebhadvocaten.nl

Cappendijk, mw. mr. A.M. (Amsterdam): Oranje Nassaulaan 27 (5211 AT) postbus 1164 (5200 BE) Den Bosch, tel. 073-6128577, fax 073-6125081

Corstjens, mw. mr. A.P.M.: Burg. van Hasseltstraat 50 (4611 BH) postbus 328 (4600 AH) Bergen op Zoom, tel. 0164-241650, fax 0164-266039, e-mail info@vreijling-advocaten.nl

De Vita, mr. M. (Purmerend): Haven 116 (1131 EW) postbus 156 (1130 AD) Volendam, tel. 0299-368515, fax 0299-369357, e-mail m.de.vita@abma.nl

Dekker, mr. C.T. (Rotterdam): Burg. Roelenweg 11 (8021 EV) postbus 600 (8000 AP) Zwolle, tel. 038-4259216, fax 038-4259252, e-mail c.t.dekker@nysingh.nl

Drop, mr. M.J. (Den Haag): Koningslaan 35 (1075 AB) postbus 75548 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-3058888, fax 020-3058889, e-mail drop@corporatelaw.ml

Gaalen, mr. M.S. van: De Boeelaan 28 (1083 HJ) postbus 77845 (1070 LK) Amsterdam, tel. 020-3052040, fax 020-3052052, e-mail law@kupwiel.nl

Goumans, mr. J.J.M.: Grote Gracht 64 (6211 S2) postbus 594 (6200 AN) Maastricht, tel. 043-3284100, fax 043-3218288

Guldemond, mr. K.S.: Willemsparkweg 193 (1071 HA) postbus 75096 (1070 AB) Amsterdam, tel. 020-5727777, fax 020-5727788, e-mail guldemond@hmge.nl

Hamming, mr. J.M.E. (Drachten): Prinses Julianapark 4 (8601 GJ) postbus 27 (8600 AA) Sneek, tel. 0515-412285, fax 0515-421958, e-mail j.m.e.hamming@advocaten-mbd.nl

Hanssen, mr. I.J.A.J. (Maastricht): Spoorstraat 75 (5831 CK) postbus 11 (5830 AA) Boxmeer, tel. 0485-574244, fax 0485-575869, e-mail advocaten@vadekam.nl

Hattink, mw. mr. S.A. (Rotterdam): Henry Dunantlaan 1 (2992 KP) postbus 156 (2990 AD) Barendrecht, tel. 0180-642000, fax 0180-642001, e-mail b@borsboomhamm.nl

Hees, mr. F.G. van: Hobbemastraat 14 (1071 ZB) postbus 75401 (1070 AK) Amsterdam, tel. 020-6700034, fax 020-6700035, e-mail fgvanhees@hellingmanbunders.com

Hogerzell, mr. W.H.: Orlyplein 85 (1043 DS) Amsterdam, tel. 020-4037330, fax 020-4037331, e-mail wh@hogerzell.nl

Hoogen, mw. mr. D.G.M. van den (Amsterdam): Huijgensstraat 2 (2515 BC) Den Haag, tel. 070-3050341, fax 070-3874005

Hos, mw. mr. N.J. (Leusden): Euterpeplein 47 b (3816 NR) Amersfoort, tel. 033-4768113, fax 033-4768114

Hovestad, mr. G.F. (Veenendaal): Thomas á Kempislaan 1 (6822 LR) Arnhem, tel. 026-4420553

Kastele, mr. F.A. van de (Woerden): Spuiboulevard 334 a (3311 GR) postbus 529 (3300 AM) Dordrecht, tel. 078-6147611, fax 078-6140356, e-mail quju@tip.nl

Kessel, mr. T.S. (Eindhoven): Singel 419 (3311 HG) Dordrecht, tel. 078-6148484, fax 078-6137745

Keuning, mr. R.F.D. (Amsterdam): Parkstraat 31 (2514 JD) postbus 30311 (2500 GH) Den Haag, tel. 070-3538800, fax 070-3538811, e-mail rogiar.keuning@twobirds.com

Klein, mr. ing. A.: Bijleveldsingel 6 (6521 AR) postbus 1382 (6501 BJ) Nijmegen, tel. 024-3243709, fax 024-3602150, e-mail info@verweij-advocaten.nl

Koeverden Brouwer, mw. mr. J.M.L. van: Frederiksplein 42 (1017 XN) postbus 545 (1000 AM) Amsterdam, tel. 020-5533600, fax 020-5533777

Lamers-Litjens, mw. mr. E.J.W.T. (Lieshout): Edenstraat 4 (5615 GA) Eindhoven, tel. 040-2574000, fax 040-2575009, e-mail llamers@iae.nl

Laporte, mw. mr. F.A.P. (Leusden): Herculesplein 201 (3584 AA) Utrecht, tel. 030-2513948, fax 030-2515730, e-mail ciska@woutvanveenadvocaten.nl

Leusden-van de Ven, mw. mr. J.A.J. van (Utrecht): A.M. de Jonglaan 9 (1261 DB) Blaricum, tel. 035-5336468, fax 035-5314256

Linssen, mr. A.J.C. (Hoensbroek): Valkenburgerweg 92 (6419 AW) Heerlen, tel. 045-5711238, fax 045-5713870, e-mail andrelinssen@home.nl

Luteijn, mw. mr. J.H.D.: Elandsgracht 70 (1016 TX) postbus 59744 (1040 LE) Amsterdam, tel. 020-5285828, fax 020-5285829, e-mail luteijn@meijerjonen.nl

Luyt, mw. mr. S.: Keizersgracht 722 (1017 EW) Amsterdam

Meer de Walcheren, Jhr. mr. W. van der (Utrecht): Generaal de la Reyklaan 17-19 (1404 BM) postbus 215 (1400 AE) Bussum, tel. 035-6931044, fax 035-6918553, e-mail gooi@vandiepen.com

Mellema, mw. mr. A.M. (Amsterdam): Robijnstraat 60 (1812 RB) postbus 307 (1800 AH) Alkmaar, tel. 072-5411070, fax 072-5411051, e-mail a.m.mellema@am-advocaten.nl

Neijenhof, mr. R.J.: Keizersgracht 722 (1017 EW) Amsterdam

Nijhuis, mr. D.K.: Verlengde Poolseweg 18 Claudius Prinsenhof (4818 CL) postbus 5660 (4801 EB) Breda, tel. 076-5236070, fax 076-5236071, e-mail d.nijhuis@puuradvocaten.nl

Oor, mw. mr. N.A.M.: Loopuytpark 37 (1786 AD) Den Helder, tel. 0223-692981, fax 0223-692984

Oosterbaan, mw. mr. E.C.: Dijsselhofplantsoen 14 (1077 BL) postbus 75546 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-3051600, fax 020-3051699, e-mail elisabeth.oosterbaan@spigthoff.com

Oudijk, mr. J.C. (Eindhoven): Burgemeester van Rijnsingel 20 (5913 AN) Venlo, tel. 077-3202190, fax 077-3523222

Padberg, mr. O.P. (Amsterdam): Boompjes 40 (3011 XB) postbus 445 (3000 AK) Rotterdam, tel. 010-7104600, fax 010-7104666, e-mail o.padberg@schutgroshede.nl

Philips, mw. mr. C. (Roosendaal): Rodezand 34 (3011 AN) postbus 19027 (3001 BA) Rotterdam, tel. 010-4132415, fax 010-4048533

Pijkstra, mr. F.G.D.: Regelandisstraat 15 (8022 BN) Zwolle, tel. 038-4524224, fax 038-4524424

Rietveld, mw. mr. I.P. (Nijmegen): Lovinklaan 1 Berghoeforen (6821 HX) postbus 1074 (6801 BB) Arnhem, tel. 026-3517725, fax 026-4457685

Riyazi, mw. mr. T. (Amsterdam): Zuid-Hollandlaan 7 (2596 AL) postbus 90851 (2509 LW) Den Haag, tel. 070-3285328, fax 070-3285325, e-mail taraneh.riyazi@debrauw.com

Rouwelaar-Hoogland, mw. mr. T.C. ten: Nijenburg 75 (1081 GE) postbus 71880 (1008 EB) Amsterdam, tel. 020-5400170, fax 020-5400179

Schabos, mw. mr. F.: Prof. Dr. Dorgelolaan 14 (5613 AM) postbus 3 (5600 AA) Eindhoven, tel. 040-2626600, fax 040-2626400, e-mail info@hollandlaw.nl

Schreurs, mr. Ph.W. (Venlo): Bergerstraat 2 (6226 NA) postbus 1750 (6201 BT) Maastricht, tel. 043-3626339, fax 043-3626562, e-mail schreurs@boelszanders.nl

Selcraig, mw. mr. K.H.P. (Etten-Leur): Sophiastraat 34 (4811 EM) postbus 7033 (4800 GA) Breda, tel. 076-5210725, fax 076-5223316, e-mail selcraig@habetsadvocaten.nl

Smink, mr. R.H. (Hoogland): Stadsring 103 (3811 HP) postbus 1400 (3800 BK) Amersfoort, tel. 033-4630323, fax 033-4638350, e-mail info@vanwalssem-advocaten.nl

Snijders, mr. D.I.J. (Vught): Willem II Straat 14 (5038 DG) postbus 96 (5000 AB) Tilburg, tel. 013-5820850, fax 013-5820848, e-mail dsnijders@sbadvocaten.nl

Spee, mw. mr. M.J.E. (Echt): Wilhelminasingel 10 a (6001 GT) postbus 339 (6000 AH) Weert, tel. 0495-583300, fax 0495-583301, e-mail duynstee@duynstee-partners.nl

Steenhoff, mw. mr. C.M. (Veenendaal): Stadsring 147 (3817 BA) Amersfoort, tel. 033-4652800, fax 033-4652807, e-mail info@damman-advocaten.nl

Stokkers, mr. A.J. (Gorinchem): Keesomstraat 9 (6717 AH) postbus 442 96710 BK) Ede, tel. 0318-687878, fax 0318-687868, e-mail ede@vanveen.com

Thuis, mw. mr. M.G.C. (Den Haag): Hoogoordreef 15 (1101 BA) postbus 12008 (1100 AA) Amsterdam (Z-O), tel. 020-2036502, fax 020-2036994

TJon-En-Fa, mw. mr. E.M. (Rotterdam): Noordeinde 33 (2514 GC) postbus 305 (2501 CH) Den Haag, tel. 070-3023500, fax 070-3023670, e-mail info@houthoff.com

Udo de Haes, mr. M.M. (Rotterdam): Drentestraat 21 (1083 HK) postbus 7925 (1008 AC) Amsterdam, tel. 020-5497373, fax 020-6429013, e-mail martijn.u.do.de.haes@hollandlaw.nl

Valen, mr. M.A. van (New York/Verenigde Staten van Amerika): Strawinskylaan 2001 (1077 ZZ) postbus 75640 (1070 AP) Amsterdam, tel. 020-5460606, fax 020-5460123, e-mail maurice.vanvalen@stibbe.com

Ven, mr. J. in 't (Echt): Akerstraat 157 (6466 HE) Kerkrade, tel. 045-5430107, fax 045-5411630

Verwiel, mr. J.L.G.M.: Verlengde Poolseweg 18 Claudius Prinsenhof (4818 CL) postbus 5660 (4801 EB) Breda, tel. 076-5236070, fax 076-5236071, e-mail j.verwiel@puuradvocaten.nl

Visser, Prof. mr. D.J.G.: Albert Hahnplantsoen 23 (1077 BM) postbus 75988 (1070 AZ) Amsterdam, tel. 020-5773576, fax 020-5789516, e-mail dirk.visser@kmvs.nl

Vollebregt, mr. G.P.F. (Rotterdam): Flight Forum 1 (5657 DA) postbus 5600 AR) Eindhoven, tel. 040-2345710, fax 040-2345610, e-mail pvollebregt@akd.nl

Voorhoeve, mr. D.J.S.: Leidsegracht 3 (1017 NA) Amsterdam, tel. 020-6202122, fax 020-6237470, e-mail voorhoeve@leidsegracht.org

Voorvaart, mr. B.L.M. (Den Haag): Koningslaan 35 (1075 AB) postbus 75548 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-3058888, fax 020-3058889

Vukovic, mw. mr. M. (Rotterdam): Leidse Rijn 3 j (3454 PZ) postbus 220 (3454 ZL) De Meern, tel. 030-2413546, fax 030-2415275, e-mail info@brokersadvocaten.nl

Warringa, mr. S.A.H.J.: Einsteindreef 109-113 (3562 GB) postbus 9907 (3506 GX) Utrecht, tel. 030-2635050, fax 030-2635060, e-mail info@vanriet.associees.nl

Weerden, mr. J. van (Naaldwijk): Parklaan 17 (3016 BA) postbus 23052 (3001 KB) Rotterdam, tel. 010-2770323, fax 010-2770413, e-mail vanweerden@schaaprdam.nl

Welter, mw. mr. Y. (Volendam): Tramplein 3 (1441 GP) postbus 694 (1440 AR) Purmerend, tel. 0299-671757, fax 0299-674757

Witte, mr. M.W. (Amsterdam): Roemer Visscherstraat 24 (1054 EX) Amsterdam, tel. 020-6181781, fax 020-6833042, e-mail mail@aalist-daniels-advocaten.nl

Zeeland, mr. B.J.M. van (Den Haag): Kabelweg 51 (1014 BA) postbus 80900 (1005 DA) Amsterdam, tel. 020-7755152

Zwaga, mr. B.: Takenhofplein 2 (6538 SZ) postbus 7150 (6503 GR) Nijmegen, tel. 024-3666560, fax 024-3666553, e-mail b.zwaga@bovenmijn.nl

NIEUW KANTOOR/ASSOCIATIE

Cleber Advocaten (mrs. M.J. Drop en B.L.M. Voorvaart) Koningslaan 35 (1075 AB) postbus 75548 (1070 AM) Amsterdam, tel. 020-3058888, fax 020-3058889

Kühn c.s. Advocaten (mrs. T.C. ten Rouwelaar-Hoogland, B.R. de Boer-Kühn en J.E. de Wijn) Nijenburg 75 (1081 GE) postbus 71880 (1008 EB) Amsterdam, tel. 020-5400170, fax 020-5400179

Neijenhof Luyt Advocaten (mrs. R.J. Neijenhof en S. Luyt) Keizersgracht 722 (1017 EW) Amsterdam

PUUR Advocaten (mrs. J.L.G.M. Verwiel en D.K. Nijhuis) Verlengde Poolseweg 18 Claudius Prinsenhof (4818 CL) postbus 5660 (4801 EB) Breda, tel. 076-5236070, fax 076-5236071

Het Raadskwartier (mrs. M. Haanstra, P.A.J. Mulders en H. Postma) Korreweg 66 (9715 AD) Groningen, tel. 050-5757850, fax 050-5772288

Wijnkamp & Keulers Fiscaal Juristen (mr. S. Wijnkamp) Brugstraat 73 (4701 JT) postbus 3207 (4700 GE) Roosendaal, tel. 0165-561893, fax 0165-563103, e-mail info@wijnkamp-keulers.nl

MEDEVESTIGING

Van Appia & Van der Lee Advocaten (mr. J. van Appia) P.J. Oudweg 33 (1314 CH) Almeren, tel. 036-5238438, fax 036-5238439

Menkveld & Kouwenaar Advocaten (mr. A. Kouwenaar) Computerweg 12 b (3821 AB) Amersfoort, tel. 033-4553177, fax 033-4553180, e-mail advocaten@kouwenaar.nl

Mulders-Peters Advocaten (mr. J. in 't Ven) Akerstraat 157 (6466 HE) Kerkrade, tel. 045-5430107, fax 045-5411630

NAAMSWIJZIGING

Linssen, mr. A.J.C. te Heerlen thans: **Advocatenkantoor Altmann en Linssen** Advocatenkantoor Baumgarten te Den Haag thans: **Baumgarten van den Hoogen Advocaten**

Sieders Bonkes Advocaten te Emmen thans: **Bonkes Advocatuur** Gerritsen, mw. mr. E.A.M. te Tiel thans: **Gaal-Gerritsen, mw. mr. E.A.M. van** Houthoff Mijnsen Advocaten te 's-Graveland thans: **Houthoff Mijnsen Guldemond Edens Advocaten**

Koopman, mw. mr. A.M. te Alkmaar thans: **Koopman Mellema Advocaten** Machiels, Bartels en Detmar Advocaten te Buitenpost thans: **Machiels Advocaten** Winter c.s. te Sneek thans: **Machiels**

Advocaten Martin Advocaten te Purmerend thans: **Martin & Welter Advocaten** Mourits te Reeuwijk thans: **Mr. G.C.**

Mourits/Mr. M.T. Greidanus advocaten & procureurs Peters-Eliëns-Sivirsky Advocaten te Geleen thans: **Mulders-Peters Advocaten**

De Rooij Bos Advocaten te Eindhoven thans: **De Rooij Bos Advocaten** Van den Boom Advocaten te Tilburg thans:

Snijders Van den Boom Advocaten Van Walsem, Van Schieeven en Bakker te Amersfoort thans: **Van Walsem Van Schieeven Smink**

Snoek De Jong Advocaten te Maastricht thans: **Wolfs Advocaten**

BEZOEKADRES/POSTBUS/TEL./FAX/E-MAIL

Bisscheroux Pennino Advocaten te Kerkrade: Eurode-Park 1 (6461 KB) Kerkrade

Bonkes Advocatuur te Emmen: e-mail bonkes@noorderhavengroep.nl

Advocatenkantoor Brokers te De Meern: Leidse Rijn 31 (3454 PZ) De Meern

Buitelaar-Meijer, mw. mr. M.A. te Alphen a/d Rijn: Raadhuisstraat 102 (2406 AH) Alphen a/d Rijn

Bureau Rechtshulp Breda te Breda: Delpratsingel 1 (4811 AM) Breda

Van Dijl Advocaten te Elst: Smidsstraat 6 (6662 DR) Elst

Van Helvoort De Vries Van de Meulengraaf te Eindhoven: Beemdstraat 1 a (5653 MA) Eindhoven

Houthoff Mijnsen Guldemond Edens Advocaten te 's-Graveland: Willemsparkweg 193 (1071 HA) postbus 75096 (1070 AB) Amsterdam, tel. 020-5727777, fax 020-5727788

Kortenhoff te Apeldoorn: Prof. Röntgenstraat 8 (7311 AM) Apeldoorn

Loyens & Loeff te Frankfurt am Main (Duitsland): Platz der Einheit 1 (60327) Frankfurt am Main

Meijer Advocaten te Haarlem: Verspronckweg 1 (2023 BA) Haarlem

Mr. G.C. Mourits/Mr. M.T. Greidanus advocaten & procureurs te Reeuwijk: tel. 0182-300945, fax 0182-300184, e-mail info@mg-advocaten.nl

Mulders-Peters Advocaten te Geleen: Rijksweg Zuid 252 c (6161 BZ) Geleen

NautaDutilh N.V. te Amsterdam: Strawinskylaan 1999 (1077 XV) Amsterdam, tel. 020-7171000, fax 020-7171111

De Rooij Bos Advocaten te Eindhoven: e-mail info@derooijbos.nl

Schiffleers, mr. J.G.L.M. te Oosterhout: Laagstraat 86 (5121 ZH) Rijen, postbus is opgeheven, tel. 0161-222513, fax 0161-222519

Smallegange, Van Dam & Van der Stelt te Rotterdam: Boompjes 554 (3011 XZ) Rotterdam

Soekarman Advocaten te Delft: Spoorsingel 55 (2613 BH) Delft

Sturkenboom Advocaten te Nieuwegein: Schouwstede 1 b (3431 JA) Nieuwegein

Thissen Advocaten en Bemiddelingskantoor te Breda: fax 076-5211098

Veurtjes & Katz Advocaten en

Belastingadviseurs te Rotterdam: Straatweg 219 (3054 Ag) Rotterdam, e-mail veurtjes.katz@planet.nl

RECTIFICATIE

In het vademecum personen 2004 zijn per abuis de gegevens van **mr. P.A.M. Witteveen** verwijderd. Hieronder volgen de kantoorgegevens: **Jachthavenweg 121 (1081 KM) postbus 75265 (1070 AG) Amsterdam, tel. 020-6789357, fax 020-6789589, e-mail witteveen@van-dooorne.com**

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het Advocatenblad zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit **mr. H.J.A. Knijff**, **mr. J.D. Loorbach**, **mr. I.E.M. Sutorius** **mr. G.J. Kemper** en **mr. C.H.B. Winters**.

AANWIJZING VAN RAPPORTEUR

Voorzitter Raad van Discipline Amsterdam, 10 maart 2003 (mr. Kist)

Aanwijzing van een rapporteur ex artikel 60 d Advocatenwet – *Advocatenwet artikel 60d. (6 Tuchtprocesrecht)*

Feiten

De deken van de Orde van Advocaten in het Arrondissement B. verzoekt aan de Voorzitter van de Raad van Discipline om een rapporteur

te benoemen die een onderzoek moet instellen naar de praktijk van mr. Z.

Het verzoek zoals dat ter zitting nader is toegelicht houdt zakelijk weergegeven in dat de deken aanwijzingen heeft dat gerequesteerde geen blijk ervan geeft zijn praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen aangezien:

- a. de deken via de President van de rechtbank en de Sectorvoorzitter Civiel klachten hebben bereikt van individuele rechters over het functioneren van mr. Z;

- b. door cliënten van mr. Z diverse klachten tegen hem zijn ingediend omtrent gedragingen of nalaten in strijd met artikel 46 Advocatenwet;
- c. tegen mr. Z een drietal beroepsaansprakelijkheidsprocedures aanhangig zijn gemaakt, die wegens te late melding bij de verzekeraar niet zijn gedekt en door mr. Z voorts zelf behandeld worden;
- d. mr. Z zijn toezegging aan de deken hem tijdig een volledige lijst te verstrekken van zaken die door mr. Z worden behandeld, niet is nagekomen.

Voor de beoordeling van het verzoek kan, gelet op de stukken en hetgeen ter zitting is verklaard, van het volgende worden uitgegaan:

Tegen mr. Z zijn meerdere klachten ingediend omtrent gedragingen of nalaten in strijd met artikel 46 Advocatenwet. Ook in het verleden zijn deken geconfronteerd met klachten van cliënten over het functioneren van mr. Z.

Voorts zijn tegen mr. Z een drietal beroepsaansprakelijkheidsprocedures aanhangig die wegens te late melding door mr. Z bij zijn verzekeraar, niet onder zijn beroepsaansprakelijkheidspolis worden gedekt. Mr. Z voert zelf het verweer in deze procedures.

Voorts zijn in het reguliere overleg tussen de deken van de Orde van Advocaten in B. en de President van de rechtbank B. en de Sectorvoorzitter Civiel van deze rechtbank verschillende klachten aan de deken overgebracht van individuele rechters over het functioneren van mr. Z. Deze klachten houden onder meer in dat:

- rechters veel tijd kwijt zijn om mr. Z te bewegen producties op tijd in te leveren;
- aan mr. Z opvallend vaak akte van niet-dienen wordt verleend omdat hij niet tijdig proceshandelingen verricht;
- mr. Z regelmatig te laat afbelt, zodat kostbare zittingsruimte verloren gaat.

Ten slotte heeft mr. Z de deken niet het hem toegezegde overzicht verstrekt van de zaken die door hem worden behandeld.

De beoordeling van het verzoek

Mr. Z heeft de door de deken gestelde feiten niet weersproken en zich ter zitting gerefereerd aan het oordeel van de Voorzitter. Mr. Z heeft voorts verklaard geen bezwaar te hebben tegen benoeming van mr. A tot rapporteur.

Gelet op de feiten, zoals verwoord in deze beslissing, zijn er voldoende aanwijzingen dat zich een situatie voordoet zoals bedoeld in artikel 60b Advocatenwet, namelijk dat mr. Z tijdelijk of blijvend geen blijk ervan geeft zijn praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen. Het verzoek dient derhalve te worden toegewezen.

Beslissing

De Voorzitter van de Raad van Discipline:

1. wijst het verzoek toe;
2. benoemt mr. A tot rapporteur;
3. bepaalt dat de rapporteur binnen 3 weken na dagtekening van deze beslissing, zich een oordeel vormt over de toestand van de praktijk van mr. Z en aan de Voorzitter van de Raad daarvan verslag doet;
4. bepaalt dat de rapporteur in zijn verslag een lijst opneemt van de zaken die mr. Z in behandeling heeft met daarbij per zaak aangegevend in welke stand die zich bevindt, of de cliënten van mr. Z in die zaak in voldoende mate over de (voortgang van de) zaak worden geïnformeerd en of een voortgezette behandeling van die zaak door mr. Z door de rapporteur onwenselijk wordt geacht;
5. bepaalt voorts dat de rapporteur in zijn verslag melding maakt van de wijze waarop in de praktijk van mr. Z het dossierbeheer plaatsvindt, de termijnen worden bewaakt en de agenda wordt beheerd en hij voorts daarin de voorzitter aanbevelingen doet over de wenselijkheid van voortzetting van de praktijk door mr. Z en, indien van toepassing, de voorwaarden waaronder deze voortzetting dient plaats te vinden;
6. draagt mr. Z op de rapporteur alle gevraagde inlichtingen te verschaffen die de rapporteur nodig oordeelt voor zijn onderzoek en de rapporteur inzage te verschaffen in de dossiers, boeken, bescheiden en andere gegevensdragers betrekking hebbende op de praktijk van mr. Z;
7. machtigt de rapporteur om, zo nodig met behulp van de sterke arm, zich inzage te verschaffen in de onder 6 genoemde gegevensdragers;
8. bepaalt dat de rapporteur zijn werkzaamheden zal uitvoeren tegen een vergoeding van ten hoogste € 250 per uur (excl. BTW) en bepaalt dat het onderzoek ten hoogste € 5.500 (excl. BTW) mag kosten.

ONBEHOORLIJKE PRAKTIJKUITOEFENING

Raad van Discipline Amsterdam, 2 juni 2003

(mrs. Kist, Klaver, De Meyere, Van der Plas en Rigters)

Onbehoorlijke praktijkuitoefening. Voorzieningen die de Raad van Discipline kan treffen met betrekking tot de praktijkuitoefening.

– *Advocatenwet artikelen 60b t/m 60g*

Feiten

Bij beslissing van 10 maart 2003 (tezamen met de onderhavige uitspraak gepubliceerd) heeft de voorzitter van de Raad van Discipline een rapporteur benoemd die een onderzoek moet instellen naar de praktijk van mr. Z. De rapporteur heeft een schriftelijk verslag ingediend en aanbevelingen gedaan, waarna verslag en aanbevelingen worden behandeld in een zitting van de raad.

In zijn rapport van 31 maart 2003 heeft de rapporteur een aantal punten van zorg aangeduid in de praktijkuitoefening van mr. Z. In hoofdlijnen vallen deze punten van zorg uiteen in enerzijds gebrekkige communicatie met en advisering aan de cliënten en anderzijds liquiditeitsproblemen. Met betrekking tot laatstgenoemde problematiek geldt dat de praktijk van mr. Z sinds 2001 verlieslatend is. Op dit moment is er geen aanleiding om daarin enige verbetering te verwachten, terwijl een drietal tegen mr. Z. aanhangig gemaakte schadevergoedingsprocedures een acute liquiditeitsbehoefte hebben doen ontstaan.

In zijn verslag heeft de rapporteur voorts opgemerkt dat er geen aanleiding is te veronderstellen dat – mits onder verbetering van de voorlichting aan zijn cliënten – het onwenselijk is dat mr. Z. de behandeling van de individuele dossiers voortzet.

Mr. Z. heeft de door de rapporteur in zijn rapport gestelde feiten, op enkele door hem toegelichte correcties in het financiële overzicht in het rapport na, niet weersproken.

De rapporteur heeft in zijn rapport een aantal aanbevelingen gedaan ten behoeve van een verbetering van de praktijkuitoefening door mr. Z., met name met betrekking tot de hiervoor in hoofdlijnen gevatte probleempunten. De deken heeft de aanbevelingen uit het rapport overgenomen in zijn onderhavige verzoek.

Mr. Z. heeft ter zitting desgevraagd aangegeven nog geen gevolg te hebben gegeven aan de door de rapporteur gedane aanbevelingen. Wel heeft mr. Z. de verwachting uitgesproken binnen een termijn van enkele weken uitvoering te kunnen geven aan de aanbevelingen, en met name een financieringsplan te kunnen overleggen.

Ter zitting heeft de deken verklaard dat de waarnemend deken een oogje op de praktijkvoering door mr. Z. zou kunnen houden. Mr. Z. heeft in verband hiermee zijn voorkeur voor de rapporteur uitgesproken. Deze laatste heeft echter aangegeven zichzelf niet in een dergelijke rol te zien functioneren.

Beoordeling van het verzoek

De raad stelt vast dat de praktijkuitoefening door mr. Z. op een aantal punten ernstig tekortschiet. Het feit dat de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar van mr. Z. in de drie tegen hem aangespannen beroepsaansprakelijkheidsprocedures wegens te late melding geen dekking lijkt te bieden, dient mr. Z. zeer zwaar te worden aangerekend. Hierdoor is de praktijk van mr. Z. in acute liquiditeitsproblemen geraakt, waardoor een van de basisvoorwaarden van een behoorlijke praktijkuitoefening, een solide financiële basis, is aangetast. Voorts is de voorlichting aan cliënten veelal onder de maat, waardoor het voor cliënten vaak niet mogelijk is verantwoorde beslissingen over uit het dossier voortvloeiende keuzen te nemen. Dit een en ander brengt de raad tot het oordeel dat mr. Z. geen blijk geeft zijn praktijk behoorlijk te kunnen uitoefenen.

Op zichzelf zijn de tekortkomingen in de praktijkuitoefening van een zodanige aard dat zij zouden kunnen worden weggenomen. Daarvoor is wel noodzakelijk dat mr. Z. daar onmiddellijk en met grote spoed werk van maakt. Tot nog toe heeft mr. Z. echter volstaan met het uitspreken van zijn goede voornemens. Het is de raad daardoor niet duidelijk of de tekortkomingen in de praktijkuitoefening van tijdelijke dan wel van blijvende aard zijn.

Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek dient te worden toegewezen, zij het dat ten aanzien van (de onder meer door de deken verzochte voorziening dat mr. Z. binnen drie maanden een financieel plan met betrekking tot de praktijkvoering zal hebben te tonen, *bew.*) een scherpere termijn dient te worden gesteld dan verzocht.

De kosten

Volgens artikel 60d lid 3 Advocatenwet stelt de raad met inachtneming van het in het tweede lid van dit artikel bepaalde het bedrag vast dat overeenkomstig het vierde lid moet worden betaald.

Bij meergenoemde beslissing van 10 maart 2003 heeft de voorzitter bepaald dat de rapporteur zijn werkzaamheden zal uitvoeren tegen een vergoeding van ten hoogste € 250 per uur (excl. BTW) en dat het onderzoek ten hoogste € 5.500 (excl. BTW) mag kosten.

In zijn verslag heeft de rapporteur opgegeven, inclusief te verwachten nawerk, ongeveer 30 uren aan zijn taak te hebben besteed en daarbij aangetekend dat hij bij een uurhonorarium van € 250 het budget heeft overschreden en dat het hem passend voorkomt om van een lager uurhonorarium uit te gaan.

De raad zal, het vorenstaande alsmede de uit zijn verslag sprekende omvang van de werkzaamheden van de rapporteur in aanmerking nemende, het hem daarvoor toekomende honorarium vaststellen op € 5.500 exclusief BTW. Nu de in het vierde lid bepaalde uitzondering zich niet voordoet, draagt mr. Z. deze kosten van het onderzoek.

Beslissing

De Raad van Discipline:

1. wijst het verzoek toe;
2. bepaalt dat mr. Z. zich voor wat betreft de voorlichting aan zijn cliënten dient te laten begeleiden door een door de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Amsterdam aan te wijzen lid van de Raad van Toezicht, dan wel een door de Raad van Discipline aan te wijzen andere advocaat, gedurende een periode van één jaar, desgewenst te verlengen met telkens een jaar, in een door de aangewezen advocaat te bepalen frequentie en in verband waarmee mr. Z. de aangewezen advocaat inzage zal dienen te geven in de door mr. Z. behandelde dossiers en voorts kopieën zal dienen te verstrekken van correspondentie waarmee het eerste gesprek met een cliënt wordt bevestigd en van de verdere correspondentie met cliënten die telkens vooraf behoort te zijn gegaan aan gewichtige beslissingen;

3. bepaalt dat mr. Z. minimaal zal moeten voorzien in een in de advocatenpraktijk ervaren secretaresse voor 20 uur per week;
4. bepaalt dat mr. Z. gedurende een periode van één jaar, desgewenst telkens met een jaar te verlengen, de door de deken of de Raad van Discipline aangewezen advocaat in de gelegenheid zal stellen met een door de aangewezen advocaat te bepalen frequentie te beoordelen of de secretariële ondersteuning waarin is voorzien adequaat is, in verband waarmee de aangewezen advocaat zich ook rechtstreeks met de secretaresse zal verstaan;
5. bepaalt dat mr. Z. binnen vier weken na de datum van deze beslissing opgave dient te hebben gedaan aan de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Amsterdam dan wel de door de deken of de Raad van Discipline aangewezen advocaat van door mr. Z. getroffen adequate secretariële ondersteuning;
6. bepaalt dat mr. Z. binnen vier weken na de datum van deze beslissing aan de deken dient te hebben aangetoond, hetzij door overlegging van schriftelijke toezeggingen van de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar dat alsnog dekking wordt verleend, hetzij door overlegging van een harde financieringstoezegging door derden, dat hij terstond op afroep de financiële aanspraken van voormalige cliënten kan voldoen;
7. bepaalt dat mr. Z. binnen zes weken na de datum van deze beslissing aan de deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Amsterdam een door een accountant op realiteitszin getoetst financieel plan dient te hebben getoond waaruit blijkt dat de praktijk op afzienbare termijn voldoende inkomsten genereert om zowel de lopende verplichtingen van mr. Z. zelf – waaronder in elk geval worden verstaan: te maken kosten in verband met het voorzien in de eerste levensbehoeften, alsmede hypotheek- en pensioenlasten – te dekken als de normale kantoorkosten te kunnen voldoen, waarin zijn begrepen de kosten van secretariële ondersteuning op het huidige niveau;
8. bepaalt dat, voorzover de geschatte inkomsten uit de lopende praktijk ontoereikend zouden zijn om aan het bepaalde onder punt 7 te kunnen voldoen, mr. Z. in het financiële plan onderbouwd heeft aan te geven op welke wijze mr. Z. in dat geval zowel zijn eigen lopende verplichtingen als de normale kantoorkosten zal kunnen financieren;
9. stelt het de rapporteur toekomstige en ten laste van mr. Z. komende honorarium vast op € 5.500 exclusief BTW.

AFGAAN OP MEDEDELING VAN CLIËNT

Hof van Discipline nr. 3690, 12 maart 2003

(mrs. Peepkorn, Sterk, Van Voorst van Beest, Fleers, Smits)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 16 september 2002

(mrs. Van Boven, Grootveld, Hengeveld, Merens, Wiersma)

Advocaat die zich in een procedure baseert op de stelling dat een bepaalde vennootschap niet bestaat, dient daarbij niet alleen af te gaan op de mededeling van de cliënt maar die mededeling zelf te verifiëren.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.4 Kwaliteit van de dienstverlening)*
- *Gedragsregel 4*

Feiten

Klager heeft met enige andere artsen geïnvesteerd in een Spaans onroerend goed project. Het project kwam in moeilijkheden. Meer geld diende geïnvesteerd te worden. Klager ondertekent een memorandum of loan/guarantie waarbij hij nog eens f 100.000 uitleent aan 'The Board of Directors of Y – (een Spaanse vennootschap, *bew.*) – , represented by Z – (een Nederlander, *bew.*) –'. Negen jaar later blijkt de – buitenlandse – vennootschap die middellijk aandeelhoudster van het project is, failliet te zijn gegaan. Klager is al zijn investeringen kwijt en wordt ook nog aangesproken uit hoofde van een door hem afgegeven garantie. Klager is van oordeel dat hij onjuist is voorgelicht over het project, daarvan niet op de hoogte is gehouden en tenslotte dat de afwikkeling van het project niet juist heeft plaatsgevonden. Hij wendt zich tot mr. X. Daarbij komt onder meer aan de orde dat Z bij het aangaan van het 'memorandum of loan/guarantie' zich heeft voorgedaan als een vertegenwoordiger van

vennootschap Y, terwijl een dergelijke rechtspersoon niet bestond. Mr. X gaat over tot dagvaarding van Z in Nederland, stellende dat deze onrechtmatig heeft gehandeld door met klager te contracteren in de valse hoedanigheid van vertegenwoordiger van een vennootschap (Y) die niet bestond ten tijde van het aangaan van de overeenkomst noch later tot stand is gekomen. Mr. X heeft zelf in Spanje geen onderzoek in het handelsregister gedaan of laten doen naar vennootschap Y. In de procedure toont Z aan dat vennootschap Y een bestaande rechtspersoon was. De vordering van klager tegen Z wordt afgewezen.

Klager beklaagt zich onder meer over het feit dat mr. X voor het instellen van de procedure zelf geen onderzoek in het handelsregister in Spanje heeft gedaan/laten doen.

Overwegingen Raad

Het staat vast dat mr. X, voordat hij namens klager de dagvaarding op verkorte termijn aan Z liet uitbrengen, niet heeft geverifieerd of vennootschap Y een bestaande vennootschap was en of het derhalve niet de voorkeur had verdiend – in Spanje of eventueel in Nederland – de dagvaarding tegen deze vennootschap uit te brengen. Mr. X heeft daarvoor geen redelijke verklaring gegeven. Gezien de grote bedragen die klager inmiddels had verloren, kunnen de kosten van een zodanig onderzoek en een procedure in Spanje niet prohibitief geweest zijn, temeer daar het niet instellen van dit onderzoek een aanzienlijk procesrisico met zich bracht.

Overigens blijkt niet dat met klager was besproken dat van zo'n onderzoek en/of procedure in Spanje bijvoorbeeld om kostenredenen zou worden afgezien.

Een zorgvuldige behandeling van de zaak had met zich gebracht dat mr. X een uittreksel had opgevraagd uit het register van de Spaanse

Kamer van Koophandel en ook overigens meer feitenonderzoek had gepleegd in Spanje. Vervolgens had mr. X met redenen omkleed kunnen adviseren over de vraag tegen wie (vennootschap Y en/of Z privé) en waar (in Nederland en/of in Spanje) zou moeten worden geprocedeerd en daarmee kunnen voorkomen dat de vordering in de inleidende dagvaarding onjuist werd ingesteld.

Volgt

Gegrondbevinding van dit klachtonderdeel en oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Overwegingen Hof

Blijkens de inleidende dagvaarding zoals deze door mr. X was opgesteld, was grondslag van de vordering van klager tegen Z dat het 'memorandum of loan/guarantee' in strijd met de waarheid Y aanduidde als 'the company'. Een vennootschap van die naam, aldus de dagvaarding, bestond niet noch was zij na de datum van bedoeld memorandum tot stand gekomen. Z had, zo stelde de dagvaarding, met klager gecontracteerd in de valse hoedanigheid van vertegenwoordiger van die vennootschap. De dagvaarding hield voorts in dat Z (en de andere ondertekenaar van de overeenkomst) gezamenlijk een onrechtmatige daad hadden gepleegd, immers klager tot afgifte van de som van f 100.000 hadden bewogen door een valse hoedanigheid aan te nemen. De dagvaarding verwees naar artikel 326 van het Wetboek van Strafrecht (oplichting).

Vaststaat dat mr. X uitsluitend op grond van de mededeling van klager, zonder zelf onderzoek te verrichten, heeft gesteld dat een vennootschap, genaamd Y, niet bestond. Naar uit het verweer van Z bleek, bestond deze vennootschap wel degelijk. Zij was op 4 november 1980 in Spanje opgericht.

Door zich uitsluitend te verlaten op de mededeling van zijn cliënt, klager, heeft mr. X een misslag begaan. Op klager rustte de stelplicht en de bewijslast dat Z een valse hoedanigheid had aangenomen. Die stelling berustte op het niet-bestaan van een vennootschap met de naam Y. Dat had op eenvoudige wijze kunnen worden onderzocht.

Onder deze omstandigheden heeft mr. X kennelijk onjuist gehandeld door met betrekking tot deze – centrale – stelling af te gaan op de enkele mededeling van klager en door zelf geen onderzoek te verrichten. Klager had zelf niet gerechercheerd en hij beschikte ook niet over enige deskundigheid. Ook overigens is niet gebleken van omstandigheden die tot een ander oordeel zouden kunnen leiden.

Volgt

Bekrachtiging van de beslissing van de Raad van Discipline.

DERDENGELDENREKENING

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 14 maart 2003
(*mrs. Raab, Lucassen, Henselmans, Goumans en Kneepkens*)

Onoirbaar gebruik van de derdengeldenrekening

- Artikel 46 Advocatenwet (1.4.3.1 Financiële verhouding)
- Gedragsregel 23

- *Richtlijnen ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen, artt. 2, 3, 4 en 6*

Feiten

Mr. X werd benaderd door A. Deze vertelde een soort bemiddelaar te zijn voor bedrijven, gespecialiseerd in diverse werkzaamheden waaronder diamant slijpen en harden van metalen. A gaf aan dat de door hem vertegenwoordigde personen mobiel werkten en niet de beschikking hadden over een bankrekening, daar zij niet konden lezen of schrijven. A deed aan mr. X het verzoek of het mogelijk was dat betalingen op de rekening van mr. X gestort zouden worden. Mr. X stemde daarin toe. A verzocht mr. X hem op te bellen op een mobiel nummer als er geld gestort was. Hij zou dan iemand sturen om het geld contant op te halen.

Vijf maal werden aldus bedragen op de derdengeldenrekening van mr. X gestort, tot in totaal f 115.000. Telkens nadat een bedrag op de rekening was gestort en mr. X zulks aan A had meegedeeld vervoegde zich een zekere mevrouw B bij mr. X die alsdan in contanten het geldbedrag aan haar uitbetaalde.

Aan kosten hield mr. X in totaal f 2.000 in.

Uit politie-onderzoek bleek dat het ging om een bende die bedrijven benaderde om gereedschap te slijpen, daarvoor dan exorbitante bedragen vroeg en niet aarzelde om via bedreiging betaling te verkrijgen.

De deken diende ambtshalve bezwaren in tegen mr. X en tegen mr. Y, de patroon van mr. X en mede-bestuurder van de Stichting Derdengelden.

Overwegingen raad

Er bestaat binnen de advocatuur reden tot grote waakzaamheid en het in de praktijk betrachten van de nodige zorg om te vermijden dat de advocaten, door het uitvoeren van bepaalde handelingen of het verlenen van bepaalde adviezen, ongewild hand- en spandiensten verlenen aan de (georganiseerde) criminaliteit. Daarvoor zijn vanuit de advocatuur richtlijnen opgesteld ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen.

De inhoud daarvan luidt in grote lijnen als volgt:

Bij de aanvaarding van een opdracht vergewist de advocaat zich van de identiteit van de cliënt en in voorkomend geval tevens van de identiteit van de tussenpersoon die de opdracht heeft verstrekt en gaat de advocaat na of niet in redelijkheid aanwijzingen bestaan dat de opdracht strekt tot voorbereiding, ondersteuning of afscherming van onwettige activiteiten.

Bij gereede twijfel aan de identiteit van de cliënt of de tussenpersoon die de opdracht heeft verstrekt stelt de advocaat een nader onderzoek in naar de achtergrond van de cliënt en/of de tussenpersoon en naar het doel van de opdracht.

Vaststaat dat mr. X telefonisch benaderd werd door een zekere A, die vertelde dat hij tesamen met anderen een 'soort' bemiddelaar was voor

bedrijven in diverse werkzaamheden. Hij gaf aan dat zij niet de beschikking hadden over een bankrekening, daar zij niet konden lezen of schrijven. Hij vroeg of het mogelijk was dat de betalingen door bedrijven op de bankrekening van mr. X zouden worden gestort.

Hierin stemde mr. X toe.

Mr. X gaf deze toestemming zonder zich te vergewissen van de identiteit en achtergrond van 'A', en zonder nader te informeren naar de aard en doel van de werkzaamheden waarvoor de betalingen werden verricht. Een dergelijk vaag telefoontje had bij mr. X al argwaan moeten wekken, hij werkte er gedurende 2,5 maand aan mee om telkens als er geld op zijn derdengeldenrekening was gestort dit direct daarna in contanten uit te keren aan een zekere mevrouw B. Het feit dat het menigmaal ging over grote bedragen had mede voor mr. X reden moeten zijn om de zaak nader te onderzoeken. De manier waarop de voor mr. X onbekende personen te werk gingen had er alle schijn van dat er sprake was van onwettige activiteiten. Dat mr. X zijn medewerking aan die activiteiten gaf was in flagrante strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.

Vaststaat dat mr. Y volledig op de hoogte was van de wijze waarop mr. X was benaderd en van het feit dat grote bedragen contant werden uitgekeerd, waarvoor mr. Y als mede-bestuurder van de Stichting Derdengelden mede moest tekenen.

De raad acht de handelwijze van mr. Y des te meer laakbaar nu hij zijn medewerking aan de voormelde activiteiten gaf mede in zijn hoedanigheid van patroon van mr. X. Van hem had verwacht mogen worden dat hij de illegale achtergrond van de situatie had onderkend. Hij had en heeft als patroon ten opzichte van mr. X een grote verantwoordelijkheid voor een goede opleiding en voor een goede uitoefening van de praktijk.

Volgt

Gegronverklaring van de dekenbezwaren met oplegging van een voorwaardelijke schorsing (voor mr. X van zes weken en voor mr. Y van acht weken) met een proeftijd van twee jaar.

CONFRATERNELE CORRESPONDENTIE IN GEDING BRENGEN

Hof van Discipline, 17 maart 2003, nr. 3528

(mrs. Fransen, Beker, Hulleman, Gerritzen en Mendlik)

Raad van Discipline Amsterdam, 26 november 2001

(mrs. Groot, Van Es, Klaver, Remme en Wiarda).

Het in het geding brengen van confraternele correspondentie, ondanks een negatief advies van de deken.

- *Advocatenwet artikel 46 (5.1 Regels die betrekking hebben op juridische strijd).*
- *Gedragsregel 12.*

Feiten

Mr. X staat een cliënt bij in een geschil met diens werknemer, voor wie mr. A optreedt. Mr. X doet de cliënt van mr. A dagvaarden voor de kantonrechter, ter verkrijging van voorlopige voorzieningen waaronder in het bijzonder wedertewerkstelling. Hij laat aan mr. A weten dat hij zes confraternele brieven in het geding wil brengen. Als mr. A daar bezwaar tegen maakt vraagt mr. X advies aan de Deken, die schriftelijk adviseert de brieven in kwestie niet in het geding te brengen. Mr. X laat vervolgens aan mr. A weten dat hij het advies van de deken volgt, voor zover het gaat om brieven die mr. A aan hem heeft geschreven maar dat hij zijn eigen brieven aan mr. A wel in het geding zal brengen. De brieven in kwestie worden vervolgens inderdaad in het geding gebracht. Blijkens zijn pleitnotities doet hij bij de behandeling van de gevraagde voorlopige voorzieningen een beroep op die brieven.

Beoordeling door de raad

Mr. X stelt zich op het standpunt dat het in het belang van zijn cliënt was, dat door het overleggen van zijn brieven aan mr. A werd aangetoond dat de cliënt van mr. A onnodig en prematuur een geschil ahangig had gemaakt en dat bij de cliënt van mr. A geringe bereidheid bestond mee te werken aan een minnelijke oplossing van het conflict.

Bij beoordeling van de klacht en het daartegen gevoerde verweer moet voorop worden gesteld dat, zoals in de gedragsregels is verwoord, op brieven en andere mededelingen van de ene advocaat aan de andere in rechte geen beroep mag worden gedaan tenzij het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert. De advocaat die deze norm overtreedt, handelt in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. Daarbij is onverschillig of het gaat om door de advocaat ontvangen brieven of door hem of haar verzonden brieven.

Aan deze norm ligt ten grondslag dat in het bijzonder het belang van cliënten meebrengt dat de correspondentie van advocaat tot advocaat in beginsel vertrouwelijk behoort te zijn en te blijven en dat de advocaat in rechte zich alleen dan op dergelijke correspondentie mag beroepen, wanneer hij mag aannemen dat het belang van zijn cliënt zo zwaar weegt dat de vertrouwelijkheid daarvoor moet wijken. Daarvan is naar het oordeel van de raad in dit geval echter geen sprake: het door mr. X gestelde belang van zijn cliënt aan te tonen dat de wederpartij onnodig en prematuur een vordering in rechte instelt, kan in de gegeven omstandigheden niet worden aangemerkt als een belang dat het overleggen van confraternele correspondentie rechtvaardigt.

Uit het voorgaande volgt dat mr. X door het overleggen van zijn brieven aan mr. A heeft gehandeld in strijd met hetgeen een behoorlijke advocaat betaamt. De klacht is gegrond.

De handelwijze van mr. X rechtvaardigt het opleggen van na te noemen maatregel. De raad neemt daarbij in aanmerking dat mr. X het duidelijk gemotiveerde advies van de deken naast zich neer heeft

gelegd en blijkens zijn verklaringen ter zitting van de raad niet wil inzien dat hij in strijd met artikel 46 Advocatenwet heeft gehandeld.

Beslissing Raad van Discipline

- verklaart de klacht gegrond;
- legt aan mr. X op de maatregel van een enkele waarschuwing.

Overwegingen van het hof

Het hof verenigt zich met hetgeen de raad in de eerste twee rechts-overwegingen heeft overwogen.

De cliënt van mr. A (de werknemer) zou volgens de cliënt van mr. X (de werkgever) tegen twee van zijn ondergeschikten hebben gezegd dat de financiële positie van de werkgever slecht tot zeer slecht was, dat het schip zinkende was en dat het verstandig was om naar een andere baan uit te zien. De werkgever heeft daarop de werknemer in een lagere functie terug gezet omdat, mede vanwege de bijkomende omstandigheden, door deze (vermeende) uitlatingen zijn vertrouwen in de werknemer als leidinggevend functionaris volledig zou zijn komen te vervallen.

Over de gang van zaken is een briefwisseling tussen mr. A en mr. X ontstaan. Daarin verschilden zij van mening zowel over de feiten als over de gerechtvaardigheid van de opgelegde maatregel. Elk van hen heeft zich onder voorwaarden tot nader overleg bereid verklaard ten einde tot een oplossing te komen, maar de ander is daarop niet ingegaan.

Mr. A heeft vervolgens namens de werknemer een procedure bij de kantonrechter aanhangig gemaakt en bij wijze van voorlopige voorziening de wedertewerkstelling van de werknemer in diens oude functie gevorderd en rehabilitatie. In deze procedure heeft mr. X tegen het advies van de deken in brieven overgelegd die hij aan mr. A had gezonden en zich ten overstaan van de kantonrechter op de inhoud ervan beroepen.

Gelet op het petitum van de dagvaarding diende de kantonrechter, zoals mr. X kon verwachten, in beginsel (slechts) de vraag te beantwoorden of de door de werknemer gestelde feiten en omstandigheden die vooraf gingen aan de oplegging van de maatregel zodanig aanneemelijk waren dat in een eventuele bodemprocedure de wedertewerkstelling in de oude functie en de rehabilitatie zouden worden bevolen.

Ter zitting van de kantonrechter bestond er voor mr. X genoegzaam gelegenheid het standpunt van zijn cliënt omtrent deze vraag mondeling toe te lichten. Mr. X kon daarbij het standpunt innemen dat en toelichten waarom de werkgever niet te lichtvaardig en te snel was overgegaan tot de voor de werknemer diep ingrijpende maatregel van de ontheffing uit diens leidinggevende functie. Niet valt in te zien dat het belang van de werkgever bepaaldelijk vorderde dat mr. X daarbij confraternele correspondentie overlegde en daarop beroep deed ter ondersteuning van het door hem verdedigde standpunt; in die correspondentie immers waren mr. X en mr. A het over de bedoelde feiten en omstandigheden niet eens geworden, evenmin als in hun oordeel

over de gerechtvaardigheid van de opgelegde maatregel. De correspondentie was derhalve naast de mondelinge toelichting niet relevant voor de beslissing op de bovenvermelde vraag.

Door zijn brieven aan mr. A op voorhand aan de kantonrechter te zenden met de mededeling daarop een beroep te zullen doen, handelde mr. X voorbarig en zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt, zoals hij eveneens in strijd met artikel 46 van de Advocatenwet handelde door zich inderdaad in de door hem gehanteerde pleitnotitie op de brieven te beroepen.

Mr. X heeft betoogd dat het geschil dat aan de kantonrechter werd voorgelegd niet alleen de getroffen sanctie tot onderwerp had, maar ook de wijze waarop nadien de contacten blijkens de correspondentie waren verlopen, met name dat de werknemer ook een belangrijk aandeel had in het voortduren van het geschil over de sanctie doordat hij op hoge toon eisen stelde in brieven van mr. A en niet wilde meewerken aan door de werkgever geboden openingen ter oplossing van het geschil.

Dit betoog gaat niet op.

In de dagvaarding had de werknemer doen stellen dat de werkgever zonder de geringste voorinformatie, laat staan enig (redelijk) overleg, tot de sanctieoplegging was overgegaan. Dit was derhalve het geschil dat hij aan de kantonrechter voorlegde. Om daarover te kunnen beslissen behoefde de kantonrechter er niet over ingelicht te worden, zoals de bedoeling was van mr. X met de overlegging van zijn brieven aan mr. A, dat de werkgever en mr. X – in tegenstelling tot de werknemer en mr. A – tot overleg bereid waren geweest om te trachten tot een oplossing te komen.

Overigens kon zulks uit de brieven niet blijken, nu mr. X en de werkgever blijkens de brieven weliswaar tot overleg bereid waren geweest, maar zonder dat eerst de opgelegde maatregel ongedaan zou zijn gemaakt en rehabilitatie zou hebben plaats gevonden. Alleen in het geval de kantonrechter ter zitting zou hebben laten blijken dat de bereidheid van partijen en hun raadslieden tot het voeren van overleg van belang zou kunnen zijn voor zijn beslissing en de indruk zou hebben gewekt dat hij voorshands aan de zijde van de werkgever minder bereidheid kon constateren dan aan de zijde van de werknemer en in dat verband te kennen zou hebben gegeven belang te hechten aan de gevoerde correspondentie, zou anders geoordeeld kunnen worden. Mr. X heeft echter niet gesteld dat dit geval zich heeft voorgedaan.

Mr. X komt voorts op tegen de hem door de raad opgelegde maatregel, alsmede de daarvoor gegeven motivering.

Naar zijn mening heeft de raad ten onrechte overwogen dat mr. X blijkens zijn verklaring niet wil inzien dat hij in strijd met artikel 46 van de Advocatenwet heeft gehandeld. Hij voert daartoe aan dat hij niet plompverloren heeft gehandeld zonder overleg met de wederpartij en/of advies van de Deken, maar in zorgvuldigheid de procedure volgens de gedragsregels heeft gevolgd.

Daarmee gaat mr. X echter langs de strekking van de aangevallen overweging heen, waarin hem niet wordt verweten dat hij niet de in de leden 1 en 2 van Gedragsregel 12 voorgeschreven procedure heeft gevolgd, maar dat hij door de overlegging van de brieven heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt. Daarbij heeft de raad mede in aanmerking genomen dat het advies van de deken om geen correspondentie over te leggen duidelijk was gemotiveerd, te weten dat naar zijn mening, gelet op de toelichting op de genoemde gedragsregel en de jurisprudentie van de tuchtrechter, de inhoud van de correspondentie niet zou bijdragen aan de beantwoording van de rechtsvraag die in de voorlopige-voorzieningenprocedure aan de orde was.

Het hierop gerichte onderdeel van de grief faalt hierom.

Ten overvloede overweegt het hof nog dat mr. X op zichzelf moet worden toegegeven dat voorzichtigheid geboden is voor de tuchtrechter om tot het oordeel te komen dat een aangeklaagde advocaat onwillig is zijn fout in te zien. Voor de tuchtrechter is de grens tussen de situatie waarin geoordeeld moet worden dat een verweerder (nog) de vrijheid moet worden gelaten naar eigen inzicht een bepaalde verdediging tegen de klacht te voeren en die waarin het oordeel op zijn plaats is dat hij in redelijkheid niet meer een bepaald verweer kan (blijven) voeren, niet steeds gemakkelijk te bepalen.

Ook dit onderdeel van de grief kan niet slagen, omdat naar het oordeel van het hof aan mr. X terecht de maatregel van enkele waarschuwing is opgelegd. Daarbij neemt het hof het duidelijk en juist gemotiveerde advies van de deken in aanmerking alsmede hetgeen het hof in aansluiting daarop in rechtsoverweging 6.2 heeft overwogen over de irrelevantie van de overgelegde brieven en voorts hetgeen in rechtsoverweging 6.4 werd overwogen over het gebrek aan bewijskracht van de correspondentie.

Volgt

Bekrachtiging van de beslissing van de raad.

INRICHTEN VAN KANTOOR

Hof van Discipline, 17 maart 2003, nr. 3688

(mrs. Van Griensven, Byvanck, De Groot-van Dijken, Arpeau en Paulussen)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 2 september 2002

(mrs. Holtrop, Claassen, Eschauzier, Grootveld en Van Nispen tot Sevenaer)

Kantoor in de zin van artikel 12 Advocatenwet. De eisen van een goede kantoorinrichting.

– *Advocatenwet artikel 12*

– *Gedragsregel 33*

Feiten

Mr. X is aanvankelijk als advocaat werkzaam op een kantoor te A. Hij schrijft aan de Raad van Toezicht dat hij in diezelfde plaats zelfstan-

dig kantoor gaat houden aan het adres B. Daarbij deelt hij enkele bijzonderheden mee omtrent zijn wijze van kantoor houden.

Tussen mr. X en de Raad van Toezicht wordt vervolgens langdurig gecorrespondeerd over de vraag of de nieuwe werkruimte van mr. X is aan te merken als kantoor in de zin van artikel 12 Advocatenwet en voldoet aan de eisen van een goede kantoorinrichting. Uiteindelijk klaagt de deken.

Klacht

De deken verwijt mr. X dat hij handelt in strijd met artikel 12 van de Advocatenwet en Gedragsregel 33, nu hij geen kantoor houdt in het arrondissement van de rechtbank waarbij hij op het tableau is ingeschreven.

Overwegingen van de raad

Bij de beoordeling van de klacht komt het aan op de vraag of de ruimte aan het adres B is aan te merken als kantoor in de zin van artikel 12 Advocatenwet, derhalve als advocatenkantoor. In dit verband is van belang dat de advocaat ervoor moet zorgen dat de organisatie en inrichting van zijn kantoor in overeenstemming zijn met de eisen van een goede praktijkuitoefening. De raad is van oordeel dat de werkruimte aan het adres B niet voldoet aan de minimaal aan een advocatenkantoor te stellen eisen. Deze houden ondermeer in dat extern zichtbaar is – door middel van een naambord of andere soortgelijke aanduiding – dat de advocaat ter plaatse kantoor houdt, dat de advocaat regelmatig op dat kantoor bereikbaar is, ook per telefoon, fax en/of e-mail, alsmede dat de aanneming aldaar van poststukken, deurwaardersexploiten en dergelijke, zulks alles met inachtneming van de door de geheimhoudingsplicht vereiste vertrouwelijkheid, gewaarborgd is. De eisen van een goede praktijkuitoefening brengen bovendien mee dat, indien de advocaat gebruikmaakt van secretariële ondersteuning, deze zijn / haar werkzaamheden op het kantoor verricht, althans voor een belangrijk deel.

Mr. X heeft aangevoerd dat een bord aan de gevel ontbreekt omdat het hem niet toegestaan is dat aan te brengen. Mr. X heeft voorts gesteld dat hij twee à drie dagdelen per week op het vermelde adres aanwezig is voor het voeren van besprekingen met cliënten. Mr. X heeft ook gesteld dat zijn secretaresse van huis uit werkt en derhalve niet op het adres B, alsmede dat eventuele poststukken of exploiten worden aangenomen door personeel van het bedrijf van zijn echtgenote, dat in het betreffende pand is gevestigd. Gebleken is dat mr. X aan het adres B niet per telefoon, fax en/of e-mail bereikbaar is, nu hij daarvoor de aansluiting aan zijn privé-adres gebruikt. De raad is van oordeel dat al deze feiten en omstandigheden voldoende aannemelijk maken dat B niet het adres is waar mr. X kantoor houdt. De klacht is derhalve gegrond.

De raad is van oordeel dat, ondanks de aard en de ernst van de verweten gedraging op zichzelf, gelet op de omstandigheid dat door de weinig voortvarende aanpak van de Raad van Toezicht het geschil zich lange tijd heeft voortgesleept alvorens de deken overging tot het indienen van een klacht, kan worden volstaan met een waarschuwing.

Overwegingen van het hof

De eisen van een goede praktijkuitoefening kunnen per geval verschillen maar brengen in elk geval mee, dat de bereikbaarheid van de advocaat voor zijn cliënten en voor anderen met wie hij in het kader van de belangenbehartiging voor zijn cliënten in contact treedt, en zijn geheimhoudingsplicht gewaarborgd zijn. Op welke wijze dat is gewaarborgd, kan verschillen naar gelang de aard en omvang van de praktijk van de betreffende advocaat. In het huidige tijdperk van verschillende soorten moderne communicatiemiddelen, in het bijzonder e-mail en mobiele telefoon, kan niet in het algemeen de eis worden gesteld dat de advocaat en/of een secretaresse (meestal) tijdens kantooruren fysiek op het kantooradres aanwezig is. Als dat, zoals bij mr. X, niet het geval is en het kantoor slechts af en toe bemand is, dienen wel andere, sluitende voorzieningen te zijn getroffen om ervoor te zorgen dat rechtstreeks contact met de advocaat steeds mogelijk is, dat mensen die onverwacht bij het kantoor langskomen afdoende te woord worden gestaan, en dat stukken die op het kantoor worden bezorgd, betekend of afgegeven met inachtneming van de vereiste vertrouwelijkheid zo spoedig mogelijk aan de advocaat ter hand gesteld worden.

In de praktijkuitoefening van mr. X zijn deze zaken naar het oordeel van het hof voldoende gewaarborgd. Zijn – naar hij stelt alleen vaste – cliënten kunnen hem steeds op zijn huisadres – waarvan het postadres, de telefoon en het faxnummer op het briefpapier staan vermeld – bereiken. Een zeldzame toevallige passant op het kantoor wordt, als daar niemand is, verwezen naar de hoofdingang van hetzelfde pand waar de passant te woord wordt gestaan en desgewenst naar (de telefoon, fax of e-mail van) mr. X wordt verwezen. Per post aan het adres B bezorgde stukken worden dagelijks door zijn echtgenote meegenomen en aan hem gegeven, en aan het adres B afgegeven stukken worden door een vaste secretaresse, die daarvoor aan een geheimhoudingsplicht is gebonden, op het kantoor van zijn echtgenote in ontvangst genomen en vervolgens eveneens door de echtgenote van mr. X aan hem afgegeven.

Dat mr. X geen (groter) bord aan de deur van zijn kantoor heeft en dat op het kleine naambordje geen vermelding ‘advocaat en procureur’ staat, acht het hof in dit geval niet van belang. Van klachten over zijn bereikbaarheid is immers niet gebleken en het staat mr. X vrij om in zijn praktijkvoering af te zien van de mogelijkheid van nieuwe cliënten die afkomen op een naam- en beroepsaanduiding aan de gevel.

Volgt

Het hof vernietigt de beslissing van de raad en verklaart het bezwaar alsnog ongegrond.

PRAKTIJK VOORTZETTEN TERWIJL GESCHORST

*Voorzitter van de Raad van Discipline Amsterdam 18 maart 2003
(mr. Van Bennekom)*

Voortzetting van de praktijk door een advocaat die geschorst is.

- *Advocatenwet artikelen 48g en 60b e.v.*
- *Grondwet artikelen 112 en 120*
- *EVRM artikel 6*

Feiten

Bij beslissing van 3 februari 2003 heeft de Raad van Discipline tegen mr. X. de tenuitvoerlegging gelast van twee maatregelen van voorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk. Mr. X stelt tegen deze beslissing hoger beroep in, hoewel artikel 48g van de Advocatenwet bepaalt dat een dergelijke beslissing niet aan enig rechtsmiddel is onderworpen. Bij brief van 4 februari 2003 zegt de deken mr. X aan dat de schorsing ingaat op 13 februari 2003 en zal doorlopen tot 14 mei 2004 en geeft hij mr. X de aanwijzing met hem in overleg te treden over de waarneming van de praktijk. Mr. X stelt zich op het standpunt dat de beslissingen van de Raad van Discipline, waarbij hem voorwaardelijke schorsingen zijn opgelegd en de beslissing, waarbij de tenuitvoerlegging is gelast, strijdig zijn met artikel 6 EVRM, omdat op grond van die verdragsbepaling de raad niet bevoegd was tot het nemen van die beslissingen en voorts dat het instellen van hoger beroep tegen de beslissing waarbij de tenuitvoerlegging is gelast er toe leidt dat de beslissing vooralsnog geen kracht van gewijsde zal krijgen en derhalve tenuitvoerlegging niet mogelijk is. Mr. X zet de praktijk voort. De deken verzoekt een rapporteur aan te wijzen.

Beoordeling van de voorzitter

Het verweer van mr. X dat de raad als tuchtcollege – en daarmee de voorzitter van die raad – niet voldoet aan de vereisten van artikel 6 EVRM en dat de voorzitter derhalve in die hoedanigheid niet bevoegd is een beslissing als de onderhavige te geven, treft geen doel.

Daarbij wordt voorop gesteld dat de tuchtrechtspraak zoals geregeld in de Advocatenwet voorziet in de bij de wet ingestelde rechtsprekende colleges waarvan de bevoegdheden eveneens bij wet geregeld zijn. De gewenste deskundigheid bij de behandeling rechtvaardigt dat deze colleges ten dele zijn samengesteld uit beroepsgenoten die worden gekozen op in de wet voorziene wijze, naast met rechtspraak belaste leden van de rechterlijke macht die worden benoemd door de Minister van Justitie onderscheidenlijk de Kroon. Alle leden van deze colleges worden benoemd voor een bepaalde vaste termijn van vier onderscheidenlijk vijf jaren, met dien verstande dat de leden-advocaten van de raden van discipline worden gekozen voor ten hoogste vier jaren. Deze wijze van benoeming alsmede de regeling van incompatibiliteiten bieden voldoende waarborg voor hun onafhankelijkheid. De enkele omstandigheid dat beroepsgenoten in die colleges zitting hebben is onvoldoende grond voor de veronderstelling dat zulks afbreuk

zal doen aan de onpartijdigheid van die colleges. Daarnaast biedt de samenstelling van het Hof van Discipline, dat in meerderheid bestaat uit met rechtspraak belaste leden van de rechterlijke macht, nog een extra waarborg voor een onafhankelijke en onpartijdige behandeling in hoger beroep.

Van belang is in dit verband voorts dat de voorzitter die is verzocht een voorziening als de onderhavige te treffen een met de rechtspraak belast lid van de rechterlijke macht is.

Mr. X heeft zich voorts op het standpunt gesteld dat de regeling zoals voorzien in de artikelen 60b e.v. Advocatenwet niet onder het tuchtrecht valt, zodat er slechts sprake kan zijn van een civiel- of strafrechtelijk geschil. De bevoegdheid om een dergelijk geschil te berechten is krachtens artikel 112 Grondwet opgedragen aan de rechterlijke macht, waartoe de Raad van Discipline en daarmee haar voorzitter niet behoort.

Dit verweer treft evenmin doel. Nog daargelaten dat artikel 120 Grondwet in de weg staat aan een toetsing van de artikelen 60b e.v. Advocatenwet aan artikel 112 van de Grondwet, berust het verweer van mr. X op een onjuiste lezing van artikel 112 van de Grondwet. Lid 2 van deze bepaling staat toe dat geschillen die niet uit burgerlijke rechtsbetrekkingen zijn ontstaan opgedragen kunnen worden aan gerechten die niet behoren tot de rechterlijke macht. De wet regelt de wijze van behandeling en de gevolgen van de beslissingen. Bij wet van 28 maart 2002 (*Staatsblad* 2002, 271) heeft de wetgever de Raad van Discipline de bevoegdheid gegeven om op verzoek van de deken van de orde waartoe de advocaat behoort, een advocaat die tijdelijk of blijvend geen blijf geeft zijn praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen, voor onbepaalde tijd in de uitoefening van de praktijk te schorsen dan wel één of meer voorzieningen met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat te treffen die hij geboden acht. Met het oog op deze voorzieningen kan, op verzoek van de deken, krachtens artikel 60c Advocatenwet door de voorzitter van de raad een rapporteur worden benoemd, die onderzoekt of er sprake is van een situatie zoals voorzien in artikel 60b Advocatenwet. De wetgever heeft met deze regeling willen voorzien in een lacune die bestond in de regelgeving betreffende het toezicht dat krachtens de Advocatenwet aan de in die wet genoemde organen is opgedragen. De regeling heeft de strekking de organen die krachtens de Advocatenwet met toezicht zijn belast, in aanvulling op de bestaande bevoegdheden een instrument ter beschikking te stellen waarmee dit toezicht op een meer doeltreffende wijze kan worden geëffectueerd. De uitoefening van de in de artikelen 60b e.v. Advocatenwet gegeven bevoegdheden is met de nodige waarborgen omkleed. Ook het entameren van een onderzoek zoals voorzien in artikel 60c van de Advocatenwet is met waarborgen omkleed. De voorzitter, die in zijn hoedanigheid van lid van de rechterlijke macht krachtens artikel 46b lid 2 door de Minister van Justitie is benoemd, beslist over een verzoek ex artikel 60c. Tegen de beslissing van de voorzitter is vervolgens verzet mogelijk bij de voltallige raad.

Anders dan mr. X stelt, gaat deze procedure blijkens het voorgaande niet over een geschil over burgerlijke rechten of schuldvorderin-

gen, maar ziet het op een geschil bedoeld in de zin van artikel 112 lid 2 Grondwet, nu dit niet uit burgerlijke rechtsbetrekkingen is ontstaan. Het geschil betreft immers de vraag of de bevoegdheden toegekend in de artikelen 60b e.v. Advocatenwet ten aanzien van mr. X kunnen worden uitgeoefend.

Voorts heeft mr. X zich meer subsidiair op het standpunt gesteld dat de deken met zijn verzoek zijn bevoegdheid tot het doen van een dergelijk verzoek voor een ander doel heeft gebruikt dan waarvoor het is bestemd. Mr. X stelt zich op het standpunt dat de doelstelling van de procedure ex artikel 60b Advocatenwet slechts ziet op gevallen waarin sprake is van ernstig disfunctioneren van de praktijk en dat de daar gegeven bevoegdheden ertoe strekken die praktijk op orde te krijgen. Met het onderzoek bedoeld in artikel 60c Advocatenwet kan worden vastgesteld of van een dergelijke situatie sprake is. Van de situatie als omschreven in de artikelen 60b Advocatenwet is volgens mr. X geen sprake.

Dit verweer van mr. X treft evenmin doel. Het creëren van de voorziening bedoeld in artikel 60b e.v. is ingegeven door de omstandigheid dat op grond van de bestaande bevoegdheden niet op korte termijn een voorziening kon worden getroffen voor een niet of niet goed functionerende praktijk (MvT, TK 26 940, nr. 3, pag. 2). Blijkens de memorie van toelichting is er sprake van een onbehoorlijke praktijkuitoefening wanneer de betreffende advocatenpraktijk structureel disfunctioneert of zodanig disfunctioneert dat de rechtshulpverlening van veel cliënten in het gedrang is. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen (de opsomming van de disciplinaire uitspraken die tegen mr. X zijn geweest, *bew.*) wordt vastgesteld dat er in het recente verleden in meerdere zaken tegen mr. X tuchtrechtelijke veroordelingen zijn uitgesproken die het gevolg zijn van de wijze waarop hij zijn praktijk uitoefent. Voorts is komen vast te staan dat mr. X na de uitspraak van 3 februari 2003 en na de aanwijzing van de deken bij brief van 4 februari 2003, toch (als procureur) ten minste één procesrechtelijke rechtshandeling heeft verricht en in rechte is blijven optreden zonder aan zijn cliënten kenbaar te maken dat tegen hem de maatregel van schorsing ten uitvoer is gelegd. Daarmee heeft hij zijn cliënten opzettelijk blootgesteld aan mogelijke nadelige gevolgen die dit optreden niettegenstaande de schorsing kan hebben. Ook staat vast dat mr. X, niettegenstaande het ontbreken van de bevoegdheid als advocaat zijn praktijk uit te oefenen, niet heeft voorzien in een behoorlijke waarneming nu hij het voornemen heeft kenbaar gemaakt en ook in de praktijk heeft uitgevoerd, vooralsnog zelf zijn praktijk uit te blijven oefenen.

Gelet op deze omstandigheden en gelet op de (motivering van de) eerder tegen mr. X uitgesproken maatregelen die aanleiding gaven tot het treffen van die maatregelen, is de voorzitter van oordeel dat de deken zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat er aanwijzingen zijn dat sprake is van een situatie waarin mr. X geen blijf ervan geeft zijn praktijk behoorlijk uit te kunnen oefenen. Evenmin treft doel de stelling dat de deken zijn bevoegdheid tot het verzoeken van een onderzoek als bedoeld in artikel 60c Advocatenwet voor een ander doel gebruikt dan waarvoor het gegeven is. Het verzoek van de deken

strekt er immers toe voorzieningen te treffen waarop de wetgever nu juist het oog heeft gehad en die de strekking hebben te voorkomen dat niet alleen de belangen van de cliënten van mr. X worden geschaad, maar ook het publieke belang bij een goede beroepsuitoefening (MvT, TK 26 940, nr. 3, pag. 3).

Ten slotte heeft mr. X zich op het standpunt gesteld dat het instellen van hoger beroep tegen de op 3 februari 2003 gegeven beslissing ertoe heeft geleid dat die beslissing geen kracht van gewijsde heeft zodat de maatregel van schorsing niet ten uitvoer kan worden gelegd.

Tegen een beslissing tot tenuitvoerlegging krachtens artikel 48e Advocatenwet staat krachtens artikel 48g hoger beroep open. Deze regeling heeft de kennelijke strekking dat de beslissing tot tenuitvoerlegging direct in kracht van gewijsde gaat zodat deze gelet op artikel 59 Advocatenwet direct ten uitvoer kan worden gelegd. Bij brief van 6 februari 2003 aan de deken heeft de raadsman van mr. X aangegeven dat tegen de beslissing tot tenuitvoerlegging van 3 februari 2003 hoger beroep zal worden ingesteld op de grond dat de Raad van Discipline niet voldoet aan de eisen gesteld in artikel 6 EVRM en uit dien hoofde niet bevoegd was tot het geven van de litigieuze beslissing. Ter zitting heeft de raadsman van mr. X verklaard dat het aangekondigde beroep op 5 maart 2003 is ingesteld. Aangezien een afschrift van het beroepschrift niet is overgelegd heeft de voorzitter niet kunnen vaststellen of het beroep tijdig is ingesteld en op welke gronden het is ingesteld. Nu de mededeling van de gemachtigde van mr. X echter niet door de deken is bestreden, zal de voorzitter er voorshands van uit gaan dat tijdig beroep is ingesteld op de door mr. X in zijn brief en ter zitting aangegeven gronden.

Mr. X heeft terecht gesteld dat niettegenstaande het appèlverbod vervat in artikel 48g Advocatenwet het hoger beroep tegen de beslissing tot tenuitvoerlegging ontvankelijk is, indien daaraan ten grondslag is gelegd dat sprake is geweest van schending van een zo fundamenteel rechtsbeginsel dat van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak niet meer kan worden gesproken. Hoewel, zoals reeds overwogen niet is komen vast te staan dat mr. X deze grond aan zijn hoger beroep ten grondslag heeft gelegd, zal voorshands er van

uit worden gegaan dat dit het geval is. De enkele omstandigheid dat niettegenstaande het appèlverbod in deze en andere in uitzonderlijke gevallen hoger beroep mogelijk is, brengt echter niet met zich dat een dergelijke beslissing gedurende de tijd dat het hoger beroep op deze uitzonderlijke gronden openstaat, geen kracht van gewijsde heeft, nu het de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever is geweest dat de beslissing op de voet van artikel 48e Advocatenwet onmiddellijk kracht van gewijsde zou krijgen. Op grond van het voorgaande moet worden geoordeeld dat in elk geval gedurende de periode 3 februari tot 5 maart 2003 de beslissing onherroepelijk was en de deken derhalve de bevoegdheid had die hij blijkens zijn brief van 4 februari 2003 heeft aangewend. Vaststaat dat mr. X in deze periode proceshandelingen heeft verricht.

Of het instellen van hoger beroep op 5 maart 2003 vervolgens ertoe heeft geleid dat de tenuitvoerlegging door dit enkele feit is geschorst, kan in het midden blijven. Mr. X heeft aan zijn beroep ten grondslag gelegd dat de Raad van Discipline gelet op artikel 6 EVRM geen onafhankelijke en onpartijdig rechtsprekend college is. Deze stelling treft volgens vaste en gepubliceerde rechtspraak van het Hof van Discipline geen doel. Aangezien voorts geen bijzondere omstandigheden zijn gesteld op grond waarvan het hof mogelijkerwijs in dit geval tot een ander oordeel zal komen, is de voorzitter onder deze omstandigheden van oordeel dat aan de gevolgen van dit aanwenden van dit – volgens de wet uitgesloten – rechtsmiddel niet de gevolgen zijn verbonden die door mr. X daaraan toegekend wenst te zien. Het hoger beroep heeft kennelijk geen ander doel dan schorsing van de tenuitvoerlegging van de op 3 februari 2003 gegeven beslissing te bewerkstelligen en aldus tenuitvoerlegging van deze maatregel, die mede ertoe strekt het publieke belang bij uitoefening van een effectief toezicht te waarborgen, te frustreren.

Volgt

Toewijzing van het verzoek en benoeming van mr. Y tot rapporteur met bepaling van de werkzaamheden die mr. Y heeft te verrichten en de wijze waarvan hij daarvan verslag heeft te doen. ●

(advertentie)

externe

stagebegeleiding

Mr A.C. Oberman heeft besloten haar advocatenpraktijk te verwisselen voor de externe begeleiding en coaching van stagiaires en medewerkers. Als ervaren advocaat wil zij jonge advocaten, naast de opleiding die het kantoor hen biedt, de aandacht geven die het mogelijk maakt een gefundeerde conclusie te bereiken over hun plaats binnen de advocatuur.

Oberman is advocaat sinds 1982 en heeft vóór haar loopbaan in de advocatuur gewerkt bij universiteit, gemeente en in het bedrijfsleven.

Mr A.C. Oberman

externe stagebegeleiding

VAN EEGHENLAAN 12
1071 EM AMSTERDAM

020 673 71 60
FAX 671 21 95
aoberman@xs4all.nl

HEUTINK ADVOCATEN

Heutink Advocaten is een dynamisch kantoor met een brede praktijk. Daarnaast beschikt ons kantoor over een incasso-afdeling die tot de grotere van het land behoort. Wij zijn voornamelijk werkzaam voor mkb-bedrijven. Onze cliënten stellen hoge eisen aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Zij verwachten een goede service, aandacht voor hun zaken, voortvarendheid bij de afwikkeling van hun dossiers en deskundige adviezen. Onze medewerkers begrijpen dit.

Wij hebben de mogelijkheid tot plaatsing van een

ADVOCAAT-STAGIAIRE en een ADVOCAAT-MEDEWERKER

Profiel:

- academische opleiding Nederlands Recht
- ambitieus en enthousiast
- resultaat gericht handelen
- dienstverlenende instelling en goede contactuele eigenschappen
- gevoel voor commerciële verhoudingen

Wij bieden:

- een aantrekkelijke werkomgeving
- een informele en collegiale sfeer
- een salaris in overeenstemming met de zwaarte van de functie

Geïnteresseerd?

Stuur dan binnen twee weken uw sollicitatie naar Heutink Advocaten BV,
T.a.v. mevrouw M.M.M. ter Braak, afdeling personeelszaken, postbus 128, 7300 AC APELDOORN.

of mail naar: info@heutinkadvocaten.nl

Voor meer informatie over deze functie kunt u terecht op onze website www.heutinkadvocaten.nl maar u kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met Marga ter Braak (055 - 356 05 50).

De werkzaamheden:

- verzorgen van juridische dienstverlening in brede zin
- verstrekken van (mondelijke) juridische adviezen aan cliënten
- voeren van procedures bij de gerechten
- bijwonen van zittingen

Bockmeulen Janzing Brink *advocaten*

Bockmeulen Janzing Brink Advocaten biedt particulieren en bedrijven gespecialiseerde rechtshulp van hoge kwaliteit. Het team bestaat uit vier advocaten en vier administratieve medewerkers, die in een ongedwongen maar professionele omgeving prettig met elkaar samenwerken. Ons uitstekend geoutilleerd kantoor is gelegen in het centrum van Wijchen tegenover het Wijchense kasteel. We hebben plaats voor een

**enthousiaste medewerker/
gevorderde stagiaire (M/V)**

die bereid is om zich, na het afronden van de beroepsopleiding, te specialiseren op het gebied van het personen- en familierecht en het huwelijksgoederenrecht. Sollicitaties kunnen, binnen veertien dagen na het verschijnen van dit blad, gericht worden aan:
mr F.E.J. Janzing, postbus 177, 6600 AD Wijchen,
telefoon (024) 6411555, fax (024) 6416287,
e-mail: info@bockmeulen-advocaten.nl.

*Voor al uw
ambtelijke
opdrachten*

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarderskantoor

*Wij incasseren net zo snel
uw onbetaalde nota's*

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarders

info@buik-vanderhorst.nl
www.deurwaarder-leiden.nl

Boommarkt 3a
Postbus 11122
2301 EC Leiden
tel.: 071 - 5161015
fax: 071 - 5144877

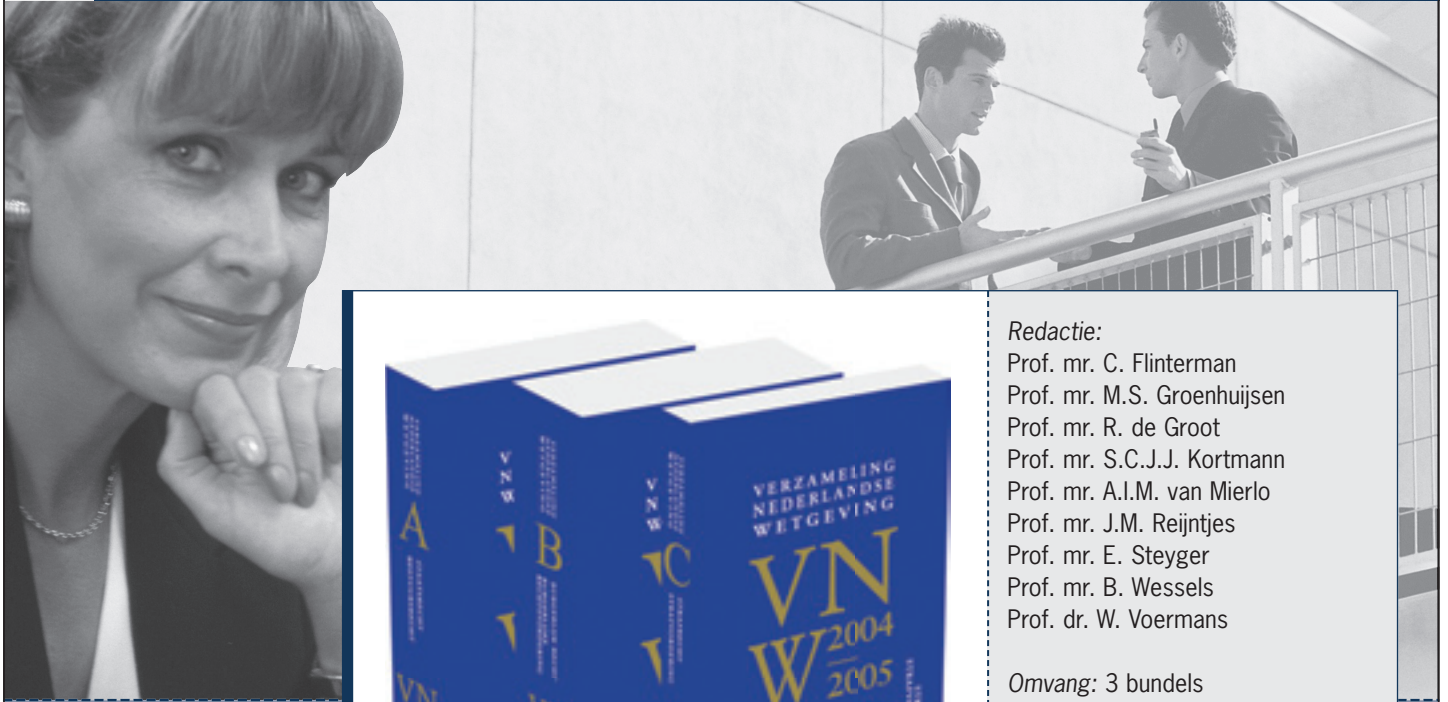
Als er geen weg is
leggen wij er een aan.

Wij vragen:

ADVOCATEN

WWW.VANDERGOEN.NL

Verzameling Nederlandse Wetgeving 2004/2005

Redactie:

Prof. mr. C. Flinterman
 Prof. mr. M.S. Groenhuijsen
 Prof. mr. R. de Groot
 Prof. mr. S.C.J.J. Kortmann
 Prof. mr. A.I.M. van Mierlo
 Prof. mr. J.M. Reijntjes
 Prof. mr. E. Steyger
 Prof. mr. B. Wessels
 Prof. dr. W. Voermans

Omvang: 3 bundels

Prijs: € 45,50

Onze uitgaven zijn ook verkrijgbaar
 via de boekhandel

De *Verzameling Nederlandse Wetgeving (VNW)* biedt u de meest geraadpleegde wetten in drie praktische delen.

De wetgeving is opgesplitst in:

- Staatsrecht/Bestuursrecht
- Burgerlijk recht/Burgerlijke rechtsvordering
- Strafrecht/Strafvordering

Met behulp van de verwijzingen bij belangrijke artikelen vindt u snel aanverwante wet- en regelgeving. Het zoeken wordt vergemakkelijkt door uitgebreide registers, inhoudsopgaven, tabs, praktische margewoorden en een vereenvoudigd zoekstelsel.

Bij de *VNW 2004/2005* ontvangt u een lot waarmee u kans maakt op één van de vele prijzen.

Kijk voor meer informatie op www.blauwevermande.nl

**Bestel via www.sdu.nl
 of bel (070) 378 98 80**

5e Juridische postdoctorale leergang Fusie en Overname

2004 - 2005

De fusie en overname markt is weer volop in beweging. Daarom start op 16 september 2004 de 5e leergang Fusie en Overname. In 29 bijeenkomsten leert u de ins- en outs van de overnamepraktijk. Alle informatie over deze leergang, maar ook over een nieuwe serie uitgaven, speciale studiemiddagen en andere activiteiten op dit gespecialiseerde juridische terrein vindt u op de website: www.feno.nl

Reed Business Information, Postbus 16500, 2500 BM Den Haag, T (070) 441 51 95, F (070) 441 59 19, E-mail: feno@reedbusiness.nl

www.feno.nl www.feno.nl www.feno.nl www.feno.nl www.feno.nl

Elsevier Juridisch presenteert **5** nieuwe titels op het gebied van het mededingingsrecht

Uitspraken
Mededingingswet

1

Uitspraken Mededingingswet

Uitspraken van de rechtbank Rotterdam en van het College van Beroep voor het bedrijfsleven

*Samengesteld door:
mr. A.J. Vossestein*

Dit boek bevat bijna vijftig uitspraken van de rechtbank Rotterdam en van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in (hoger) beroep tegen beslissingen van de directeur-generaal van de Nederlands Mededingingsautoriteit. Elke uitspraak wordt voorafgegaan door een samenvatting met de belangrijkste rechtsoverwegingen en trefwoorden. De uitgave bevat tevens een chronologisch register, een trefwoordenregister, een register op wetsartikel en een register met vindplaatsen van annotaties. De bundel vormt een handzaam naslagwerk zowel ten behoeve van de rechtspraktijk (advocatuur, bestuur en rechterlijke macht, als de wetenschap).

Prijs € 55,-
ISBN 90 5901 990 3

Nieuw EG
Mededingingsrecht

2

Nieuw EG Mededingingsrecht

Een aanvulling op Integraal Mededingingsrecht

*Samengesteld door:
Mw. mr. J. Galjaard*

Dit boek vormt een aanvulling op *Integraal Mededingingsrecht* en bespreekt de veranderingen in de communautaire mededingingsregelgeving. Per 1 mei 2004 is Verordening 1/2003 in werking getreden. Om deze decentralisatie goed te laten werken is een aantal nieuwe Mededelingen tot stand gekomen. Daarnaast wordt de Verordening inzake concentratiecontrole herzien, waarvan de inhoudelijke procedures nader uitgelegd worden in bijbehorende richtsnoeren. Tevens is de Groepsvrijstelling inzake technologieoverdracht vernieuwd.

Prijs € 35,-
ISBN 90 5901 992 X

Interpretatie
Nederlands
Mededingingsrecht
2003

3

Interpretatie Nederlands Mededingingsrecht 2003

Overwegingen uit besluiten en rechtspraak artikelsgewijs gerangschikt

*Samengesteld door:
Mw. mr. B. van den Berg*

Sinds de inwerkingtreding van de Mededingingswet in 1998 heeft de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) de taak om deze wet uit te voeren. In dit boek zijn de interpretaties, die de NMa in haar besluiten in het jaar 2003 geeft, per wetsartikel geordend. Het overzicht is gerangschikt naar de wetsartikelen van de Mededingingswet en de Algemene wet bestuursrecht.

In de praktijk is dit boek een handig naslagwerk voor zowel advocaten en bedrijfsjuristen als wetenschappers en studenten wanneer inzicht nodig is in de interpretatie van een wetsartikel uit (één van de) beide wetten.

Prijs € 57,50
Abonnementsprijs € 42,50
ISBN 90 5901 989 X

Integraal
Energerecht

4

Integraal Energerecht

Overwegingen uit besluiten en rechtspraak artikelsgewijs gerangschikt

*Samengesteld door:
Mw. mr. M. Pigmans*

In deze bundel treft u een complete verzameling wet- en regelgeving met betrekking tot het Energierecht aan. Het betreft zowel regelgeving afkomstig van organen van de EU als die van nationale regelgevers. De bundel bevat handige margekopjes, een uitgebreide trefwoordenregister en een gedetailleerde inhoudsopgave. Deze uitgave is van grote waarde voor advocaten en bedrijfsjuristen. Ook voor wetenschappers en studenten is de bundel een betrouwbaar naslagwerk.

Prijs € 55,-
ISBN 90 5901 991 1

NMa in actie

5

NMa in actie

De praktijk van de Nederlandse mededingingsautoriteit

*Auteur:
Mr. J.P. van Marissing*

In drie jaar tijd heeft de Nederlandse mededingingsautoriteit (NMa) meer dan 2000 zaken in behandeling genomen. Niemand had een dergelijke lawine aan besluiten verwacht. De honderden besluiten van de NMa bieden een schat aan waardevolle informatie. In deze derde, geheel herziene druk, zijn de meest recente besluiten van de NMa verwerkt.

Prijs € 45,-
Derde druk
ISBN 90 5901 993 8

combi-aanbieding!
Samen met *Integraal Mededingingsrecht*
€ 75,-!

combi-aanbieding!
Samen met *2001-2002*
€ 99,-!

ELSEVIER Juridisch

Elsevier Juridisch is onderdeel van Reed Business Information bv

Reed Business Information bv, legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)-overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business Information bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw emailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business Information bv en haar groepsmaatschappijen. Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via email, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business Information bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem of per email: adresregistratie@reedbusiness.nl

Uw bestelling kunt u plaatsen bij

Reed Business Klantenservice:

fax: (0314) 349 048 of bel: (0314) 358 358
of e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl

De uitgaven zijn uiteraard ook verkrijgbaar via uw boekhandel.

ADVOCATENKANTOOR OSSE

In Houten

heeft kantoorruimte en secretariële ondersteuning beschikbaar voor zelfstandig werkende advocaten.

gedacht wordt aan advocaten die een eigen praktijk hebben opgebouwd.

het kantoor is gevestigd in een modern goed geoutilleerd pand, met kosteloze parkeerruimte en is uitstekend bereikbaar per auto en trein.

het is gevestigd in het centrum van het land in een omgeving waar het prettig werken en wonen is.

OSSE & ADVOCATEN

www.osse.nl
Tel. 030 - 638 06 78

Tilmanen 19 • Houten

Bertens & Slaats Advocaten,
gevestigd in het centrum van Eindhoven,
bestaat uit drie zelfstandige advocaten,
die samenwerken op basis van kostendeling.

Eén van de advocaten biedt praktijk ter
overname aan.

Bent u geïnteresseerd, neemt u dan contact op
met mr P.M.E.C. Bertens / mr M.H.A.J. Slaats
Postbus 6416, 5600 HK Eindhoven
Tel. 040 - 243 19 32 / Fax. 040 - 243 15 66.

VAN ROOIJ & PIJNACKER

A D V O C A T E N

Voor de algemene praktijk (met accent op personen- en
familierecht) van ons kantoor in Tilburg zoeken wij op
korte termijn een:

**stagiaire (bij voorkeur met enige ervaring)
en een medewerker.**

Ons kantoor staat garant voor een goede begeleiding en
vrijheid tot zelfontplooiing. Part-time invulling en/of
verdere specialisatie behoort tot de mogelijkheden.

Voor meer informatie over ons kantoor verwijzen wij
u graag naar: www.vrp-advocaten.nl.

Uw schriftelijke reactie, voorzien van uw curriculum
vitae, kunt u binnen veertien dagen richten aan:

mr H.A.P. Pijnacker
Postbus 616
5000 AP Tilburg
E--mail: pijnacker@vrp-advocaten.nl
telefoon: 013 - 543 31 62

Baudoin

a · d · v · o · c · a · t · e · n

zoekt een

**ADVOCAAT-MEDEWERKER /
GEVORDERD ADVOCAAT-STAGIAIRE**

met de bereidheid zich voor langere tijd te verbinden en
zich in de omgeving van het kantoor te vestigen.

Wij voeren een overwegend algemene
rechtspraktijk, waarbij het accent ligt op de
terreinen van het arbeidsrecht, vreemdelingenrecht,
strafrecht, sociaal zekerheidsrecht en personen- en
familierecht.

Voor inlichtingen over bovenstaande vacature
kunt u zich richten tot mw. A.M. van de Graaf,
tel. 073 - 614 37 77 of per e-mail
annemarivandegraaf@baudoinadvocaten.nl
Schriftelijke sollicitaties voorzien van een curriculum
vitae vóór 1 september a.s. richten aan
Baudoin Advocaten t.a.v. mr. P.J.A.M. Baudoin
Julianaplein 25, 5211 BB te 's-Hertogenbosch

borgman & verbeeke
advocaten / procureurs

zoekt op korte termijn een

**JURIDISCH MEDEWERKER/
ADVOCAAT-STAGIAIRE (M/V)**

voor de algemene praktijk

Zie voor nadere informatie over ons kantoor:
www.borgmanverbeeke.nl

Sollicitaties met CV en cijferlijst kunt u richten aan:

Borgman & Verbeeke Advocaten
T.a.v. mr J. Verbeeke
Postbus 54502
3008 KA Rotterdam

Agenda 2004

Augustus, september, oktober, november

- 19 augustus of 22 september of 17 november
 - **Themadag – Ontslag wegens disfunctioneren, wangedrag en situatieve arbeidsongeschiktheid**
Carlton Beach Hotel Den Haag (19 augustus), Jaarbeurs Utrecht (22 september), Novotel Amsterdam (17 november)
€ 595,- : 5 punten

- Donderdag 9 september
 - **Intensieve praktijkcursus – Projectontwikkeling: een slopend proces**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 645,- : 5 punten

- 14, 28 september, 12 oktober, 3, 16 november
 - **5-daagse verdiepingscursus – Arbeidsrecht**
Jaarbeurs, Utrecht
€ 595,- per dag, € 2.295,- voor de gehele cursus
5 punten per dag, 27 punten voor de gehele cursus.

- Woensdag 15 september
 - **Praktijkmiddag – Een Brandveilig Gebouw Bouwen**
Jaarbeurs, Utrecht
€ 395,- : 3 punten

- Donderdag 16 september
 - **Praktijkdag – Wijziging van de arbeidsovereenkomst**
NH Hotel, Utrecht
€ 595,- : 5 punten

- Woensdag 22 september
 - **Praktijkdag – Onroerend goed in Spanje**
Holiday Inn, Leiden
€ 645,- : 5 punten

- 22 september, 7 oktober, 11, 18, 25 november
 - **5-daagse Verdiepingscursus – Milieurecht**
Jaarbeurs, Utrecht
€ 595,- per dag, € 2.295,- voor de gehele cursus
6 punten per dag, 30 punten voor de gehele cursus

- Donderdag 23 september
 - **Praktijkcursus – Planschade en nadeelcompensatie**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 645,- : 5 punten

- Donderdag 23 september
 - **Mediation verdiepingscursus – Mediation in Arbeidsconflicten**
Hotel Heidepark, Bilthoven
€ 595,- : 5 punten

- 29 september, 13 oktober, 2, 17 november, 1 december
 - **5-daagse verdiepingscursus – Algemene wet bestuursrecht/ algemeen bestuursrecht**
La Vie, Utrecht
€ 595,- per dag, € 2.295,- voor de gehele cursus
5 punten per dag, 27 punten voor de gehele cursus.

- Woensdag 29 september
 - **Praktijkcursus – Bedrijfseconomie en boekhouden voor curatoren**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 645,- : 5 punten

- Dinsdag 5 oktober
 - **Praktijkmiddag – Tucht recht gezondheidszorg: knelpunten en oplossingen**
Domus Medica, Utrecht
€ 395,- : 3 punten

- 5 oktober of 15 maart 2005
 - **Themadag – De zieke werknemer, in het licht van de nieuwe WAO**
Holiday Inn, Leiden (5 oktober) Novotel, Amsterdam (15 maart)
€ 595,- : 5 punten

- Woensdag 6 oktober
 - **NTFR-congres 2004 – Vastgoed, fiscale en economische ontwikkelingen**
Congrescentrum De Flint, Amersfoort
€ 225,- : 4 punten

- Woensdag 13 oktober
 - **Praktijkdag – Fiscale aspecten van het arbeidsrecht**
Novotel, Amsterdam
€ 595,- : 5 punten

- Donderdag 14 oktober
 - **Praktijkdag – Van Huwelijk naar Echtscheiding**
NH Hotel, Utrecht
€ 595,- : 5 punten

- Donderdag 14 oktober
 - **Cursus – Onroerend goed in Frankrijk**
Hilton Royal Parc Soestduinen
€ 645,- : 5 punten

- Donderdag 14 oktober
 - **Praktijkdag – Herstructurering, last-in-and-first-out en de ontslagvergoeding**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 595,- : 5 punten

- 14, 28 oktober en 18 november
 - **3-daagse verdiepingscursus – Letselschade**
La Vie, Utrecht
€ 595,- per dag, € 1.595,- voor de gehele cursus
5 punten per dag, 16 punten voor de gehele cursus

- Woensdag 20 oktober
 - **Specialisatiecursus – Afwikkeling van boedels**
Hilton, Rotterdam
€ 645,- : 5 punten

- 26 oktober, 2, 9 november
 - **Verdiepingscursus – Venootschapsrecht**
NH Hotel, Utrecht
€ 395,- per dagdeel, € 595,- per dag, € 1.595,- voor de gehele cursus
2 punten per dagdeel, 5 punten per dag

- Dinsdag 2 november
 - **Actualiteitspecial middag/avond – Jeugdstrafrecht**
Hotel Mercure, Utrecht/Nieuwegein
€ 550,- : 5 punten

- 2 en 9 november
 - **2-daagse cursus – Ambtenarenrecht, van aanstelling tot ontslag**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 595,- per dag, € 1.095,- voor de gehele cursus
5 punten per dag

- Donderdag 4 november
 - **Cursus – Bedrijfsopvolging**
NH Hotel, Utrecht
€ 645,- : 5 punten

- 4 november of 11 november
 - **Praktijkmiddag – Algemene wet bestuursrecht & rechtspraak**
Jaarbeurs, Utrecht
€ 395,- : 3 punten

- Donderdag 4 november
 - **Jaarcongres- Asbest**
Novotel, Amsterdam
€ 595,- : 5 punten

- 10, 17, 24 november en 1, 8 december
 - **Praktijkcursus – Faillissementsafwikkeling**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 595,- per dag, € 2.295,- voor de gehele cursus
5 punten per dag, 26 punten voor de gehele cursus

- Donderdag 11 november
 - **Congres – Nieuwe Wet op de jeugdzorg**
Theater de Flint, Amersfoort
€ 450,- : 5 punten

- Vrijdag 12 november
 - **Conferentie – Nieuwe regelgeving vennootschappen**
Novotel, Amsterdam
€ 595,- : 5 punten

- 19 november en 25 november
 - **Praktijkcursus – Het testament van de 21e eeuw in de praktijk**
Hotel Lapershoek, Hilversum
€ 595,- per dag en € 1.095,- voor beide dagen
5 punten per dag

- Donderdag 25 november
 - **Praktijkcursus – Uitleveringsrecht en het Europees Arrestatiebevel**
Hotel Heidepark, Bilthoven
€ 595,- : 5 punten

- Vrijdag 26 november
 - **Praktijkdag – 7e Benelux merkendag**
Grand Hotel Karel V, Utrecht
€ 595,- : 4 punten

Erkend opleidingsinstituut voor de Nederlandse Orde van Advocaten

Vermande Studiedagen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL Den Haag
Telefoon (070) 378 98 96
Fax (070) 378 97 26
www.vermandestudiedagen.nl
vermande.studiedagen@sdu.nl

Bovengenoemde prijzen zijn per persoon, per dag (tenzij anders vermeld) en exclusief BTW.

2^e reeks Masterclasses Pensioenrecht

2004 - 2005

 Reed Business
Information

 ELSEVIER Juridisch

 NEDERLANDSE
ORDE VAN
ADVOCATEN **40**
JAREN
PERMANENTE
OPROEPEN
ADVOCATUUR

Zelden hebben pensioenen zo in het nieuws gestaan als afgelopen jaar. De vele naderende veranderingen maken het belangrijk tot in detail op de hoogte te zijn. De Masterclasses Pensioenrecht gaan verder waar andere opleidingen ophouden. Pittig en hoogwaardig. De nieuwe reeks Masterclasses start op 29 september 2004. Alle informatie is te vinden op: www.pensioenjurist.nl

Reed Business Information, Postbus 16500, 2500 BM Den Haag, T (070) 441 51 95, F (070) 441 59 19, E-mail: feno@reedbusiness.nl

www.pensioenjurist.nl

www.pensioenjurist.nl

www.pensioenjurist.nl

een stap voorwaarts

Simmons & Simmons is een internationaal advocatenkantoor met 19 vestigingen in 14 landen. De Nederlandse vestiging telt ruim 130 advocaten, (kandidaat-)notarissen en fiscalisten.

Onze Financial Markets praktijk groeit sterk. Vanwege deze groei komen wij graag in contact met een partner en advocaat-medewerkers. Uw praktijkgebied richt zich op het bank- en effectenrecht. Vanzelfsprekend beschikt u over specialistische kennis en professionaliteit als adviseur. Bovenal bent u in staat om intensieve relaties met bestaande en nieuwe cliënten op te bouwen.

Bent u toe aan een nieuwe stap in uw carrière en herkent u zich in het hiervoor geschetste profiel, neemt u dan contact op met Backerstaete Executive Search (www.backerstaete.nl), mevrouw mr. Godelieve L. Vullings-Schoemaker.

T 070 362 8090
M 06 5200 3447
E rv.backerstaete@planet.nl

www.simmons-simmons.com
www.elexica.com

Partner
financial markets

**Advocaat-
medewerkers**
financial markets